

”Lambertismen” i dokument

Dokument från den Internationella Kommittén

Del 2

Inledning

Detta är den andra dokumentsamlingen om *Internationella Kommittén för Fjärde Internationalens återuppbyggnad*, mest känd under benämningen *lambertister* (efter dess mest kände ledare, nu avlidne fransmannen Pierre Lambert).

Den tidigare publicerade dokumentsamlingen bestod huvudsakligen av [Tesar för Fjärde Internationalens återuppbyggnad](#), antagna 1981. Dessutom gavs en lite utförligare presentation av den ”lambertistiska” strömningen, med lästips.

Texterna i denna dokumentsamling är av lite nyare datum och ger nog därför också en bättre bild av vad den moderna ”lambertismen” står för (en kort tid efter antagningen av 1981 års ”Tesar...” splittrades ”Den internationella kommittén”).

Innehåll

40 års kamp för att återupprätta Fjärde Internationalen!	1
En ny etapp har inletts (1993)	2
Manifest från Fjärde Internationalens 4:e världskongress (1999).....	8
Fjärde internationalens stadgar.....	26
Har Fjärde Internationalens program bekräftats av händelseutvecklingen?	30
Beslutet att återproklamera Fjärde Internationalen markerar början på en ny etapp	72

40 års kamp för att återupprätta Fjärde Internationalen!

Följande översikt är sammanställd av redaktionen för att underlätta läsningen av texten.

1951 - 1953 Splittring: Fjärde Internationalen bryts sönder av den revisionistiska inriktning som dess sekreterare Michel Pablo driver igenom med stöd av bl a Ernest Mandel. Den franska sektionens majoritet utesluts för sin vägran att kapitulera inför stalinismen.

1953 - 1963 Internationella Kommittén: Majoriteten av världens trotskister sammansluter sig på amerikanska SWPs initiativ mot Pablo för att bevara den trotskistiska kontinuiteten. I IK ingår i synnerhet den engelska och den franska sektionen samt de latinamerikanska grupper som under Nahuel Morenos ledning bildar SLATO (det "*Latinamerikanska sekretariatet för ortodox trotskism*").

1963 "Återförening": Amerikanska SWP ingår en principlös återförening med den av Mandel dominerade strömningen och bildar "*Fjärde Internationalens Förenade Sekretariat*". Till detta ansluter sig 1964 även morenisterna (SLATO).

1963 - 1971 Internationella Kommittén: IK upprätthålles med den engelska sektionen (SLL, bildat 1959 efter att arbetet inom Labour övergivits) som starkaste organisation. Den franska sektionen hade förlorat flera av sina ledare och försvagats så kraftigt att den reducerades till 50 medlemmar, men då, 1958, inleddes en politisk och organisatorisk uppräckning av "*Lambert-gruppen*" (efter dess ledare Pierre Lambert). 1965 kunde man med 300 medlemmar bilda OCI och på IKS internationella konferens 1966 inleddes kampen mot SLLs national-trotskistiska avvikelser. 1971 drog sig SLL definitivt undan all vidare diskussion och splittringen av IK var ett faktum.

1972 - 1980 Organisationskommittén för Fjärde Internationalens återuppbyggnad (CORQI): Kring den allt starkare franska sektionen (OCI) växer en internationell strömning fram för att återuppbygga Fjärde Internationalen på grundval av dess ursprungliga program. En principdiskussion med Förenade Sekretariatet inleds. Den resulterar 1979 i att två strömningar från Förenade Sekretariatet - *Leninist-Trotskistiska Tendensen (LTT)* och *Bolsjevikfraktionen* (morenisternas nya beteckning) - inleder ett samarbete med CORQI.

1980 - 1981 Internationella Kommittén: *Fjärde Internationalen (Internationella Kommittén)* bildas av CORQI, LTT och *Bolsjevikfraktionen*. De utarbetar tillsammans dokumentet "*Teser för Fjärde Internationalens återuppbyggnad*".

1981 splittrar morenisterna (*Bolsjevikfraktionen*) IK, tar avstånd från centrala delar av "*Teserna*" och bildar sin egen strömning (*IAF*).

1981 - 1993 Fjärde Internationalens Internationella Återuppbyggnadscentrum (IÅC): Kontinuiteten från Organisationskommittén och IK upprätthålles inom ramarna för IÅC. De teoretiska och praktiska förutsättningarna för Fjärde Internationalens nygrundande materialiseras med hjälp av enhetsfrontsinitiativ som samordnas i den Öppna Världskonferensen för en Arbetarinternational (1991, respektive 1993).

Juni 1993: Fjärde Internationalen nygrundas som en demokratiskt centraliserad världsorganisation med sektioner i ett fyrtiotal länder.

En ny etapp har inletts (1993)

Fjärde Internationalen växte fram ur kampen mot stalinismen.

Men vad är egentligen "stalinism"?

För borgerliga och socialdemokratiska tyckare är stalinismen ett uttryck för marxism och kommunism, som därmed identifieras med blodigt förtryck. Fjärde Internationalens anhängare är inte obekanta med Stalins metoder. 1937 fanns det, enligt KGBs nyöppnade arkiv, 6 000 arbetarkämpar i Stalins fångläger som åberopade sig på vänsteroppositionens och Trotskijs ställningstaganden mot stalinismen.

I KGBs arkiv hittar vi bl a följande rapport från chefen för ett fångläger i Uralbergen, daterad den 15 december 1935:

Den trotskistiska gruppen, installerad i barack 8, bedriver en systematisk agitation mot partiet och i synnerhet mot kamrat Stalin (...). Martinov sa att: "Vi grabbar arbetar överallt, det är bara formellt som de har krossat oss trotskister, i verkligheten så arbetar vi, vi behöver bara ha tålamod, men det är inte något som trotskister saknar...". Stebiakov sa att: "Stalins ledning är en ledning som bygger på våld och ett sådant system för inget gott med sig, tvärtom så vänder sig folk alltmer, inte mot makten, men mot ledarna." Martynov svarade att: "Det räcker inte att diskutera, vi måste också handla. Det krävs nya arbetsformer och metoder. Under sju år i isoleringsläger har jag övertygats om att det inte är nödvändigt att vänta länge till, arbetarna är redan medvetna om att en andra revolution är nödvändig och att den är oundviklig..."

Den 8 januari deklarerade Martynov i en diskussion: Faktum är att varken Trotskij, jag eller en hel rad andra kommer att böja oss inför Stalin..." (IO, nr 93, sep 1993)

Imperialismen och stalinismen lyckades under andra världskriget förhindra att Fjärde Internationalen utvecklades till en verklig massrörelse. När Leo Trotskij själv mördades i augusti 1940 så var det på Stalins order .

Idag tar alla med förståndet i behåll avstånd från de politiska massmorden på trettioalet. För att riktigt bevisa att de inte har någonting med förtrycket att göra bedyrar de "reformerade" kommunistpartierna för säkerhets skull att de tagit avstånd från marxismens grundvalar.

Det var emellertid det som var Fjärde Internationalens budskap redan på trettioalet: att de officiella kommunistpartierna övergivit marxismen. Bakom alla lik fanns ett politiskt förräderi, en omvandling av marxismen till sin motsats, vilket kom till uttryck i "teorin" om att bygga "socialismen i ett enda land" och i överenskommelserna med Hitler, och därefter med de västliga segermakterna, om en uppdelning av Europa i olika "intressesfärer". Denna linje var ingenting annat än den stalinistiska byråkratins sätt att försöka säkra sina privilegier, på bekostnad av den enda möjligheten att utveckla den ryska Oktoberrevolutionens erövringar i socialistisk riktning: revolutionens spridning till andra länder, i synnerhet till de mest utvecklade kapitalistiska länderna, och kampen för en världsfederation av arbetarstater.

Historisk sett, dvs utan att de vanliga partimedlemmarna nödvändigtvis var medvetna om det, räckte det dock inte med att förråda de miljontals arbetare över hela världen som med den ryska Oktoberrevolutionen som exempel kämpade för

ett klasslöst samhälle, utan förtryck och utsugning. Nej, stalinismens historiska mission sträckte sig längre än så. Det gällde att för all framtid dra marxismen i smutsen. En uppgift som många borgerliga kommentatorer, för att inte tala om de många partibyråkrater som snabbt sadlat om till privatkapitalister, trodde var slutförd i samband med berlinmurens störtande och Sovjetunionens upplösning. Ack vad de bedrog sig.

Det kapitalistiska klassamhällets motsättningar bara ökar. En ekonomisk, social och politisk kris utan motstycke tonar upp sig, samtidigt som arbetare världen över börjar skaka av sig den tvångströja som deras gamla byråkratiska organisationer utgör, inklusive socialdemokratien, och söka sig framåt längs en oberoende väg. Denna kamp är det främsta uttrycket för att marxismen har bevarat sin giltighet.

Den 16 - 19 juni 1993 samlades närmare tvåhundra delegater från ett fyrtiotal länder i Paris-förorten Achères för att nygrunda Fjärde Internationalen som ett demokratiskt centralistiskt världsparti.

Lucien Gauthier påpekade i sin inledande rapport att världskonferensen hölls exakt 40 år efter de östtyska arbetarnas uppror mot den stalinistiska byråkratin: *det första efterkrigsuttrycket för den politiska revolutionens process*. Samtidigt splittrades Fjärde Internationalen, vilket gjorde det omöjligt för den att spela sin fulla roll i denna process. Splittringen var ett resultat av att Fjärde Internationalens egen ledning, under Michel Pablo och Ernest Mandel, reviderade rörelsens grundläggande ställningstagande om att den *stalinistiska byråkratin definitivt gått över till den borgerliga sidan*. I förhållande till upproret i östra Berlin 1953 intog Pablo och Mandel en mycket oklar hållning som gjorde det möjligt för den *stalinistiska byråkratins tryck att nå in till Fjärde Internationalens hjärta*. Världskonferensen i juni 1993 var alltså, såsom Gauthier uttryckte det, kulmen på *40 års kamp för att återuppbygga Fjärde Internationalen*.

Beslutet att nygrunda Fjärde Internationalen utgår ifrån uppfattningen om att dess ursprungliga program - *Övergångsprogrammet* - har bekräftats av den historiska händelseutvecklingen. För att förstå innebörden av detta är det först och främst nödvändigt att förstå programmets roll för den trotskistiska organisationen:

Syftet med ett marxistiskt program är inte att slå fast abstrakta principer, utifrån subjektiva kriterier, utan att formulera en metod för politiskt handlande, för ett organiserat ingripande i händelseutvecklingen. Programmet strävar inte efter att utveckla, mer eller mindre anpassade, "historiska" kommentarer. Det finns varken någon historieskrivning eller några historiker som höjer sig över klasserna. Programmet är inte en eklektisk samling av händelser ordnade på ett mer eller mindre lärt sätt. För att kunna tjäna som en ledfyr för handling måste programmet ta sig an den historiska utvecklingen som en helhet, i vilken de konjunkturella händelserna integreras, såsom dess uttryck. Det är genom erfarenheten som lösningarna står att finna och det är genom erfarenheterna som de måste bekräftas. Programmet, som just är en allmän sammanfattning av proletariats och de förtryckta massornas historiska kamperfarenheter, slår fast ett perspektiv som måste bekräftas av händelseutvecklingen.

(...)

Alla erfarenheter från klasskampen vittnar om att ett oberoende arbetarparti och en International är oundgängliga, eftersom det slutgiltiga målet med klasskampen inte är att uppnå en förändring inom det borgerliga samhället. Det handlar om själva existensen för en mänsklighet som imperialismen drivit till avgrunden.

För att fullborda de revolutionära uppgifterna finns det inga färdiga lösningar. Marxismen är en vetenskaplig metod för ett organiserat uppbyggande av det verktyg som är nödvändigt för att hjälpa massorna att själva verka för sin frigörelse. Men lösningarna står inte att finna i någon bok. Vi utgår ifrån Fjärde Internationalen, vi slår med programmets hjälp fast att det inte finns någon annan utväg från mänsklighetens kris än socialism säkrad genom avskaffandet av det privata ägandet av de stora produktionsmedlen och genom arbetardemokrati. Oräkneliga svårigheter har dykt upp på vägen. Åter andra kommer att dyka upp. Vi håller ihärdigt kursen.

Det är inte på något sätt motsägelsefullt att konstatera hur komplex den revolutionära processen är och att komma fram till slutsatsen att för revolutionärer så är saker och ting enkla.

Det är enkelt: utgå ifrån verkligheten, och för att förstå verkligheten, utgå ifrån programmet. Världsrevolutionens seger har försenats, denna försening medför lidanden och misslyckanden, men dessa misslyckanden på revolutionens väg, gemensamt organiserade genom socialdemokratins och stalinismens förräderier, leder i synnerhet till att den revolutionära massrörelsens kraft åter träder fram, liksom arbetarnas och ungdomens mottaglighet för de politiska idéer och principer som utvecklas i Övergångsprogrammet. Ingen kan förutse de oundvikliga etapper och de oförutsedda kombinationer genom vilka revolutionens utveckling fortgår, men marxismen förblir den enda vetenskapliga metoden, eftersom den genom att förena teori och praktik förser den oss med det enda politiska medel - alltså organisatoriska - som kan upphöja avantgardets kamp till den historiska nödvändighetens höjder.

Avslutningsvis, och med risk för upprepning, säger vi: det är på nivån för den organiserade praktiken, som måste bekräftas av händelseutvecklingen, det är inte med ord, utan genom livet som diskussionerna och meningsskiljaktigheterna kommer att avgöras. Det är fullständigt oundvikligt att de politiska åsikterna utvecklas i en stor mångfald, eftersom utvecklingen mot världsrevolutionen, som omfattar hundratals miljoner människor, på alla kontinenter, kommer överallt, i alla länder, i alla organisationer, att föra upp till ytan de slaggprodukter som härstammar från det imperialistiska och det byråkratiska systemets upplösning, liksom de mer utvecklade beståndsdelar som söker efter progressiva lösningar. Av helheten kommer det bli en enda röra. Ett urval kommer att äga rum överallt. Trogna marxismen, bolsjevismen och programmets principer kommer vi inte låta oss avledas från vår väg.

Ty imperialismen är dömd. Ty de byråkratiska inkräktarna är dömda. Ty den revolutionära krisen fortsätter genom misslyckanden och framsteg, och kommer att sprida sig. Och det är den som erbjuder materialet för att, i ljuset av programmets principer, utarbeta medlen för att bygga Fjärde Internationalen. Och det är just det som man inte kan förlåta oss för.

(Pierre Lambert: Förord till det peruvienska Arbetarpartiets (PTs) utgåva av Övergångsprogrammet, april 1989)

Att besvara frågan om Fjärde Internationalens program har bekräftats av händelseutvecklingen med ett JA innebär en bekräftelse av att programmets

grundläggande antaganden och principer har bevarat sin giltighet i konfrontationen med dagens verklighet. Det innebär givetvis inte att den konkreta utformningen av alla enskilda paroller och uppgifter fortfarande är aktuella, dessa måste ständigt utvecklas i förhållande till kampen, men att programmets grunder fortfarande utgör den nödvändiga basen för Fjärde Internationalen och dess sektioner. Att detta inte är någon självklarhet vittnar Fjärde Internationalens 40-åriga kris om. Revisionismen har inte bara ifrågasatt programmets ställningstaganden i förhållande till stalinismen, utan även till kapitalismens utvecklingsmöjligheter.

Just därför är det absolut nödvändigt att såsom den första byggstenen i processen för att lösa Fjärde Internationalens kris säkra den marxistiska kontinuiteten i analysen av kapitalismen i dess imperialistiska stadium och i synnerhet av sammanbrottet för efterkrigstidens världsordning i samband med berlinmurens fall, oupplösligt kopplad till hela den stalinistiska byråkratins upplösning. Utan denna grund, insatt i sitt organisatoriska sammanhang - Internationalen och dess kamp -, blir varje försök att "aktualisera" programmet ett bidrag till en förflockning av marxismen, eller i bästa fall meningslöst.

Däri ligger den avgörande betydelsen av dokumenten från Fjärde Internationalens nygrundande - den marxistiska kontinuiteten bekräfts och utvecklas. Alla problem är långtifrån lösta, men grunden är lagd och förutom att det kontinuerliga teoretiska arbete som kommer till uttryck i tidskriften *La Vérité* fortsätter, så tillsatte nygrundningskonferensen en internationell kommission med uppgift att sammanställa lärdomarna från Vänsteroppositionens och Fjärde Internationalens historia.

Beslutet att nygrunda Fjärde Internationalen just i år motiveras till stor del av genombrottet i uppbyggandet av Arbetarnas Internationella Nätverk (AIN), i vilket Fjärde Internationalen utgör den viktigaste drivkraften. Representativa organisationer och strömningar från hela världen har närmat sig AIN i takt med att de lösgör sig från socialdemokratin och den stalinistiska byråkratin. Det rör sig fortfarande om en utveckling som är mycket ojämn från land till land, men att det rör sig om en rörelse på bred front går inte att ta miste på. Som exempel kan nämnas grupper från spanska socialistpartiet; danska socialdemokrater mot EG, organiserade i Socialdemokratisk Debatt; ungerska gruvarbetarkollektiv; det unga och politiskt oberoende Arbetarnas informationscentrum (KAS-KOR) i Ryssland, som samlar anarko-syndikalister vid sidan av arbetare från andra strömningar; den tidigare kommunistinspirerade fackliga landsorganisationen i Peru (CGTP); den unga och politiskt oberoende fackliga landsorganisationen i Senegal (UDTS); det indiska kommunalarbetsförbundet (Mazdoor Union), som med sina 2,2 miljoner medlemmar gav mandat till sin generalsekreterare att delta på AINs 2:a Öppna Världskonferens (juni 1993), osv.

Det ligger ingenting motsägelsefullt i Fjärde Internationalens kamp för att bygga AIN. Ingenting i AINs manifest strider mot Fjärde Internationalens program. Den övergångsprocess som fick sitt första viktigare uttryck på den 1:a Öppna Världskonferensen i Barcelona 1991 bygger tvärtom på en avgörande beståndsdel i Fjärde Internationalens linje: arbetarnas enhetsfront. AIN förenar krafter med olika ursprung kring behovet av att kämpa mot angreppen från borgarna världen

över, utifrån arbetarklassens oberoende. Genom gemensamma aktioner och en kontinuerlig politisk diskussion tas konkreta steg i uppbyggandet av en Arbetarinternational.

Vi trotskister menar att Fjärde Internationalens program är det enda som på ett sammanhängande sätt kan förklara klasskampens utveckling i vår epok. Vi är övertygade om att det är det enda program som kan leda Arbetarinternationalen till seger. Vårt mål är att lojalt verka för AINs utveckling och genom gemensamma erfarenheter och en tålmodig och kamratlig diskussion - utan ultimatum och sekterism - försöka övertyga AINs olika beståndsdelar om hela vårt programs relevans och giltighet.

På sektionernas världskonferens betonades behovet av att bygga upp och förstärka Fjärde Internationalen i samtliga länder, på grundval av Övergångsprogrammet och de antagna dokumenten, samt att slå fast Fjärde Internationalens roll som det politiska och programmatiska roder som är nödvändigt för att utveckla AIN.

Fjärde Internationalens mål formuleras på följande sätt av dess internationella ledning:

Fjärde Internationalen döljer inte sina mål, vilka motsvarar det som är nödvändigt för att bevåra mänskligheten och civilisationen. Det är nödvändigt att göra slut på det kapitalistiska utsugningssystemet. (...)

Medlet för att göra massornas vilja gällande (dvs viljan hos alla de vars intressen står i motsättning till det lilla skiktet av spekulatörer och utsugare), i varje land, liksom på internationell nivå, har redan frigjorts under själva den historiska utvecklingen av de utsugas och förtrycktas allmängiltiga kamp. Det består av arbetarrådets allomfattande republik, arbetardemokratiens regim, respekten för mandat och de valdas avsättbarhet, såsom Pariskommunen utarbetade det i grova drag, innan den krossades av reaktionen.

Det är samma arbetardemokrati-regim som gjorde Oktoberrevolutionen 1917, inte bara till en seger för den ryska arbetarklassen, utan ett upprop som uppmärksammades av arbetare världen över. Än idag utgör den ryska revolutionens resultat - kapitalets expropriering - huvudfrågan i kampen mellan kapital och arbete.

Fjärde Internationalen bildades för att säkra kontinuiteten i kampen från Pariskommunen och 1917-års revolution, förrådd av den stalinistiska kontrarevolutionära kasten. Denna kontrarevolutionära kast, som Trotskij definierade som imperialismens transmissionsrem, har spelat färdigt sin roll. Den löses upp och öppnar vägen för ett återinförande av kapitalismen, men i en period då kapitalismen själv, världen över, håller på att lösas upp och befinner sig i en återvändsgränd. Arbetarstyrkor lösgör sig i alla länder från det som ingick i byråkratins sfär. Dessa styrkor söker en väg för att kunna agera tillsammans i världsskala, för att kunna stå emot de planer som ifrågasätter själva existensen för miljontals mänskliga varelser. De söker vägen för en politik oberoende från alla regeringar och från alla institutioner som förtrycker, plundrar och exploaterar. Fjärde Internationalen, nygrundad av delegater från 44 länder, föreslår, nu och på ett konkret sätt, dessa strömningar att ansluta sig till arbetarnas och folkens gemensamma och världsomfattande aktioner

(ur *En ny etapp har inletts*, 13 augusti 1993, *La Vérité* nr 7)

Ja, nygrundandet av Fjärde Internationalen inleder en ny etapp. Genom att befästa den marxistiska kontinuiteten och bryta sin isolering genom en gemensam kamp med allt bredare sektorer av den nya massrörelse som söker en oberoende väg öppnar Fjärde Internationalen vägen för skapandet av ett nytt ledarskap inom arbetarrörelsen, obevekligt i sin kamp både mot det privata ägandet av produktionsmedlen och mot byråkratisk toppstyrning inom arbetarrörelsens egna led.

Fjärde Internationalen är verktyget för arbetarklassens seger även i Sverige!

Uppbyggandet av den svenska sektionen har påbörjats!

Internationella Socialister (svensk sektion av Fjärde Internationalen)

Oktober 1993

Manifest från Fjärde Internationalens 4:e världskongress (1999)

1. Arbetare, fackligt och politiskt aktiva, ungdomar - Fjärde Internationalen har just hållit sin kongress (27 mars - 2 april 1999, i Paris). Den följer på den konferens som 1993 återproklamerade Fjärde Internationalen, utifrån ett konstaterande att dess grundningsprogram, redigerat av Leo Trotskij och antaget för 61 år sedan, har bekräftats av händelseutvecklingen.

Fjärde Internationalen bygger på kontinuiteten från den Första, den Andra och den Tredje Internationalen. Den bygger på kontinuiteten från den internationella arbetarrörelsens hela historia. En arbetarrörelse som från första början konstituerade sig som en oberoende rörelse och utvecklade sig under Pariskommunen och sedan under 1917 års Oktoberrevolution.

Fjärde Internationalens 4:e världskongress ägde rum samtidigt som de imperialistiska stormakterna slöt sig samman och drog igång sina mördande bombningar mot folken i Serbien och Kosovo.

2. Vilken situation står arbetarna och folken inför idag? Under ett kvartssekel har de mest brutala och destruktiva angreppen, i "krisens" och därefter i "globaliseringens" namn, riktats mot arbetarklassen och folken världen över. Regeringarna dikterar tiotals miljoner uppsägningar och jagar bort bönderna från deras jord. I namn av "att sänka kostnaderna för arbete", upplever arbetarklassen världen över att deras levnadsvillkor försämras. Arbetarklassen och alla löntagarskikt dras ned i fattigdom.

Sedan ett kvartssekel genomförs dessa åtgärder av kapitalisterna och deras representanter, med hänvisning till att "situationen kommer att bli bättre". Hur många gånger har inte arbetare fått höra refrängen om att "uppsägningarna idag är vinster imorgon, som blir till investeringar i övermorgon och därmed skapar villkoren för ett nytt ekonomiskt uppsving"? Men statistiken visar odiskutabelt följande:

- Å ena sidan att uppsägningarna och omstruktureringarna har lett till vinstnivåer utan tidigare motstycke. Jättelika spekulativa vinster har skapats, och fortsätter att skapas, genom förstörelse av arbetskraften.
- Samtidigt så leder de genomförda uppsägningarna outhärligen till nya uppsägningar. Varje försämring av massornas elände skapar nya försämringar. Varje steg på sönderfallets väg leder till nya steg på sönderfallets väg.

3. Det är inget mysterium vad som ligger bakom. Den kris som drabbar mänskligheten är en kris där hela den ruttnande regimen med privat ägande av produktionsmedlen håller på att falla samman.

Utvecklingen under 1900-talets slut bekräftar det som Lenin visade vid århundradets inledning, i sin analys; "*Imperialismen, kapitalismens högsta stadium*". Den kapitalistiska regimen ställs, i sitt imperialistiska stadium, inför en grundläggande motsättning. Kapitalismen, som under sin framväxt utvecklade produktivkrafterna och skapade industrin, järnvägen, posten o s v, kopplat till erövringen och utvidgningen av världsmarknaden, kan inte längre, sedan erövringen av världsmarknaden väl är genomförd, bidra till ett uppsving för produktivkrafterna. Tvärtom så ökar motsättningen mellan den kapitalistiska regimen förmåga att utveckla produktionen, å ena sidan, och konsumtionens begränsning å andra sidan, och därmed undergrävs förverkligandet av mervärdet. På grund

av detta faktum destabiliseras hela det kapitalistiska systemet.

Kapitalet är i själva verket, för att använda sig av Marx' definition, ett "samhälleligt utsugningsförhållande". Detta samhällssystem är helt och hållet grundat på utvinning av mervärde, dvs på gratis arbete som erövrar från arbetarklassen (även om kapitalisterna försöker späda ut existensen av mervärdet i den bredare kategorin "förädlingsvärde") Men mervärdet utvinns endast i produktionen av varor. Kapitalisterna kan bara förverkliga mervärdet om varorna konsumeras på världsmarknaden. Världsmarknadens motsättningar och upplösning utgör hinder för mervärdets förverkligande och hindrar även utvinningen av mervärde.

Därmed kan den ruttnande imperialismen, vid 1900-talet slut, inte överleva annat än genom att utveckla följande tendenser: å ena sidan, genom en växande flykt av kapital som inte kan göras värdeskapande inom produktionen, å andra sidan kan inte utsugningsförhållandet (som fortgår in i spekulations- och förstörelseprocessen) bestå annat än genom att förvärta villkoren för utsugningen, eftersom källan för all profit är mervärdet och eftersom mervärdet inte utvinns annat än genom utsugning av arbetskraften.

Hela motsättningen hos den utsugande kapitalistiska regimen, som nått fram till ett stadium av slutlig förruttnelse, består i att alla dess ansträngningar koncentreras till en verklig förstörelse av den huvudsakliga produktivkraften, det mänskliga arbetet, som i sin tur drar med sig förstörelsen av transportväsendet, posten, industrin osv. Detta är, för den ruttnande imperialismen, det nödvändiga villkoret för att återskapa de profitmarginaler som hotas av världsmarknadens upplösning. Detta innebär att ett systematiskt ifrågasättande av själva källan till utvinningen av mervärde.

Den deformerade kapitalismens överlevnad utmärks alltså varken av en enkel "kris" eller av brist på kapital, eftersom nedgången åtföljs av en jättelik uppblåsning av profit som förverkligas genom spekulation. Kapitalisterna själva erkänner att det finns ett överskott på kapital som inte kan investeras och som därför inriktar sig mer och mer på spekulation.

Denna motsättning kommer till uttryck i en djupgående skakning av hela systemet grundat på privat ägande av produktionsmedlen. Det handlar om en nedbrytningsprocess som hotar arbetarklassens själva existens, dess löner och dess sociala erövringar, i Mexiko, liksom i Brasilien och Indonesien, men också i USA och i de europeiska länderna.

4. Fortlevnaden av den regim som grundar sig på utsugning av arbetskraften (dvs på utvinning av mervärde inom ramen för det privata ägandet av produktionsmedlen) medför, på tröskeln till 2000-talet, en politik som ständigt förstör arbetskraften.

Denna förstörelsepolitik drabbar såväl arbetarklassen som småjordbrukarna, som trängs bort från sin jord, ungdomar, som utsätts för ett sönderfall utan tidigare motstycke, arbetarklassens mellanskikt och övre skikt, arbetarkvinnor, som stängs ute från arbetsmarknaden, tjänstemän, ingenjörer och läkare. Inget samhällsskikt undgår idag sönderfallet av den regim som grundas på privat ägande av produktionsmedlen.

Detta är orsaken till att Fjärde Internationalen, på tröskeln till 2000-talet, i kontinuitet med de tre tidigare arbetarinternationalerna, bekräftar att, mänsklighetens framtid, mer än någonsin, står i motsättning till fortlevnaden av den ruttnande regimen med privat ägande av produktionsmedlen. Mänskligheten som lider av konsekvenserna av kapitalismens sönderfall kommer inte att finna någon lösning på sin situation annat än genom expropriering av kapitalet, genom ett kollektivt tillägnande av produktionsmedlen och genom uppbyggandet av arbetarrådets världsrepublik.

Den kapitalistiska regimen motsättningar

har omvandlats till omänskliga lidanden för hela mänskligheten

5. Det är ett faktum att nu vid århundradets slut har den kapitalistiska regimens motsättningar omvandlats till omänskliga lidanden för hela mänskligheten.

Hungersnöd, epidemier, så kallade "humanitära" krig som härjar över hela jordklotet, narkotikans spridning osv. Barbariets spöke hotar mänskligheten i alla sina former. Väpnade konflikter rasar i alla väderstreck och det "humanitära" kriget pågår för fullt i Europa. Sådan ser den verklighet ut som denna regim tvingar på mänskligheten. 800 miljoner människor befinner sig, enligt officiell statistik, i en "osäker livsmedelssituation", dvs hungersnöd. 100 miljoner barn kommer att dö av svält under 1900-talets sista årtionde. 2,5 miljarder människor har tillsammans inte större tillgångar än de 225 rikaste individerna på jorden! Aldrig tidigare har klassmotsättningarna varit så skarpa.

Under årtionden har "sociologer", påstådda "teoretiker" och professorer av alla slag, världen över, hånat den marxistiska utarmningsteorin.

Sedan årtionden tillbaka har de överallt sökt efter fakta, verkliga eller inbillade och efter statistik som isolerats från sitt sammanhang, för att "bevisa" att arbetarklassens situation i sin helhet, eller åtminstone för vissa av dess grupper eller kategorier, ständigt förbättras.

Kan man för övrigt fortfarande prata om en arbetarklass, frågar man. Är det inte tvärtom nödvändigt att konstatera att samhället inte längre delas in i klasser och att en jättelik mellanklass ersätter tidigare samhällsuppdelningar? Kortfattat uttryckt så begravnade man slutgiltigt den marxistiska utarmningsteorin, och med den själva existensen av samhällsklasser och deras motsättningar.

Som ersättning för den "förlegade" marxistiska uppfattningen om klassmotsättningar införs nu begreppet det "civila samhället". FN:s forum år 2000 och Jubileumstoppmötet 2000 syftar till att få detta begrepp accepterat.

Men vem kan idag förneka den fruktansvärda verkligheten med social, och även psykologisk och biologisk, utarmning? Den massiva förstörelsen av produktivkrafter har blivit själva grunden för "funktionen" hos systemet med privat ägande av produktionsmedlen.

Vid samhällets ena pol utbyts varje dag 1 500 miljarder dollar på aktiemarknaden, varav 98% enbart består av spekulativa transaktioner. Vid samhällets andra pol dras, enligt uppskattningar, 12 000 miljarder arbetsdagar in varje år, enbart i OECD-länderna.

Barbari eller socialism?

6. Alternativen ser ut på följande sätt:

- Ska hela den arbetande mänskligheten bli slavar under en klick triumferande världskapitalister som använder sina olika vapen för att fullfölja sitt förstörelseverk: NATO (under täckmantel av FN), för att militärt krossa folken, EMU och monetära manipulationer för att plundra dem ekonomiskt, frihandelsavtalen, WTO och "sociala pakter" för att förstöra arbetarorganisationernas oberoende, genom en integrering av de fackliga organisationerna?

Kommer denna klick att lyckas plundra och kväva vissa, sprida smulor åt andra, och överallt kedja fast arbetarna och folken, i det enda syftet att bibehålla sitt herravälde och förvärva de stora massornas lidanden?

- Eller kommer arbetarklasserna och folken världen över att lyckas bevara arbetarrörelsens oberoende, genom att bevara sina organisationer som de har byggt upp genom klasskamp och de erövringar som de gjort, och därigenom öppna vägen till en erövring av den

politiska makten?

7. Vad är "globaliseringen"? "Globaliseringen", vid tröskeln till 2000-talet, är ingenting annat än ett erkännande av att klasskampen finns kvar i centrum av världssituationen.

Globaliseringen innebär den kapitalistiska klassens kamp för att "sänka kostnaden för arbete", d v s för att förstöra arbetskraften och bana vägen för barbariet. Globaliseringen innebär arbetarklassens kamp för att försvara arbetskraften, arbetarklassens erövringar och demokratin, för att bana väg för den enda alternativa lösningen: kampen för en socialisering av produktionsmedlen.

I "globaliseringen" och "frihandeln" namn tar sig kapitalisterna rätten att när som helst omplacera sitt kapital och sina investeringar, från ett land till ett annat, för att där söka bättre villkor för utsugning av arbetskraften. På så sätt ställer de arbetarklassen i ett land mot arbetarklassen i ett annat och de använder denna konkurrens som utpressning på arbetsmarknaden, för att pressa ner värdet på arbetskraften.

Den enda svaret på "globaliseringen" är Arbetarinternationalen, d v s arbetarnas, de fackligt och politiskt aktivas och organisationernas samordnade och förenade kamp världen över, utifrån ett försvar av arbetarklassen och demokratin.

Arvet från Arbetarinternationalerna

8. Alltsedan arbetarrörelsens första steg har de mest medvetna arbetarna, utifrån en förståelse av att deras uppgift har en internationell karaktär, alltid strävat efter en internationell förening.

De problem som arbetarklassen idag står inför är så omfattande att Fjärde Internationalens världskongress anser det nödvändigt att åter ta upp arbetarrörelsens förflutna. Det är ett villkor för att idag kunna bevara den levande arbetarrörelsen.

Frågan om att konstituera sig som en internationell förening har ställts sedan den organiserade socialistiska arbetarrörelsens första steg, sedan 1848. Förberedd genom det Kommunistiska Partiets Manifest (1848) lades grunden 1864 i London genom den Första Internationalen. Det tysk-franska kriget (1870-71) och krossandet av Pariskommunen underminerade den Första Internationalen och den gick under i mitten på 1870-talet. Men samtidigt mynnade dess undergång, åtminstone i vissa länder, fram till utvecklingen av de första nationella arbetarpartierna (inte minst i Frankrike), eller till ett genombrott för redan existerande arbetarpartier (Tyskland, Storbritannien o s v). 1889 samlades dessa partier till en kongress i Paris och bildade den Andra Internationalen.

Under den Andra Internationalen (som inte har någonting att göra med den nuvarande så kallade "Tredje vägens" "Socialistinternational") konstituerade arbetarrörelsen starka arbetarpartier, som erövrade viktiga progressiva reformer, som gjorde det möjligt att, inte bara förbättra arbetarklassens situation i de huvudsakliga industrialiserade länderna i Europa och Amerika, utan också att grunda verkliga "arbetarfästen" (fackföreningar, pensionssystem, kollektivavtal...), i de borgerliga staternas institutioner.

Denna situation skapade dock också ett skikt av ledare som till sin majoritet erkände den sociala revolutionens program i ord, men som svek det i handling, utifrån uppfattningen att de progressiva reformerna utgjorde ett slutgiltigt mål som gjorde det möjligt att steg för steg förändra den borgerliga staten.

Hela innebörden av denna opportunist hos den Andra Internationalens partier blev synlig i samband med första världskrigets utbrott, då ledarna deklarerade "klassfred" och röstade igenom krigskrediter, samtidigt som utvecklingen krävde oförsonliga motståndsmetoder och strider av arbetarpartierna.

9. Första världskriget bekräftade det faktum att kapitalismen hade upphört att spela en progressiv roll i historien för att utveckla produktivkrafterna. Första världskriget uttryckte att regimen med privat ägande av produktionsmedlen övergick till den sönderfallande imperialismens era. Kriget gjordes möjligt av att ledarna för den Andra Internationalen röstade igenom krigskrediterna och det slutförde förstörelsen av Internationalen såsom ett verktyg för slutmålet, arbetarrevolutionen.

Det visade att över de arbetande massorna hade det skapats "socialdemokratiska" partier som hade blivit verktyg för underkastelse till den kapitalistiska regimen överlevnad, med uppfattningen att det fortfarande var möjligt att föra den framåt med hjälp av reformer.

Genom att stödja sig på motståndet mot kriget och på Oktoberrevolutionens seger 1917 kunde den Tredje Internationalen samla de bästa krafterna från den Andra Internationalen, från fackföreningsrörelsen, ja, från hela den internationella arbetarrörelsen. Under de svåraste förhållanden uppmanade Tredje Internationalen till massaktioner världen över, för att den internationella arbetarrevolutionens första etapp, som segrat i Ryssland i oktober 1917, omedelbart skulle leda fram till världsrevolution.

Den ryska revolutionens isolering, de upprepade nederlagen för den tyska revolutionen, under angreppen från den internationella kontrarevolutionen (som samlade imperialismens alla krafter, sammanslutna mot den unga ryska revolutionen), drev på urartningen av 1917 års Oktoberrevolution. Det var i denna situation som den blodbesudlade och kontrarevolutionära stalinistiska byråkratin bildades, som ett hinder för världsrevolutionen, bakom den förrädiska teorin om "socialismen i ett land".

10. Den tyska arbetarklassens tragiska nederlag 1933 resulterade i en splittringspolitik inom arbetarklassen, som banade väg för nazismen. 1933 urartade den kommunistiska Internationalen (Tredje Internationalen), såsom en förlängning av urartningen av det ryska kommunistpartiet och av arbetarstaten. Nederlaget för den tyska arbetarklassen, och nödvändigheten av att samla de mest avancerade arbetarna, kämpande för världsrevolution, i kontinuitet med den Första, Andra och Tredje Internationalen, ledde till att rörelsen för den Fjärde Internationalen grundades och därefter Fjärde Internationalen som sådan.

Fjärde Internationalen grundades i en kamp under vilken dess anhängare (Vänsteroppositionen) försökte att skapa en gemensam ram ("De fyras deklARATION") med krafter från andra strömningar inom arbetarrörelsen: andra strömningar från den kommunistiska internationalen, andra strömningar från socialdemokratin, fackliga aktivister av alla tendenser, som försökte lägga grunden för en oberoende arbetarkamp på internationell nivå. Under dessa förhållanden, och mot den fruktansvärda bakgrunden av förberedelserna för andra världskriget, grundades Fjärde Internationalen 1938.

Den "Tredje vägens Socialistinternational" och den f d stalinistiska apparaten står i den arbetarfientliga förstörelseoffensivens främsta led.

11. 1900-talets historia visar att demokratin hotas varje gång som de ansvariga för de organisationer som arbetarklassen bildat, under klasskamp, avstår från klasskampen för att solidarisera sig med utsugare och för att underkasta arbetarnas strävanden kraven från regeringarna och den härskande klassen.

Därmed avviker de från de historiska mål som arbetarklassen alltid ställt upp, d v s fred och en förbättring av arbetarklassens villkor. Dessa ansvariga omvandlar sig därmed till verktyg för förstörelsen av arbetskraften och därigenom - oavsett om de är medvetna om det eller inte - utsätter de alla de komponenter som gör det möjligt för arbetarklassen att

konstituera sig som klass, för krigens slakt och samhällets upplösning.

12. Över hela världen är det arbetarklassen och de förtryckta folken som drabbas av denna förstörelseoffensiv, utan tidigare motstycke, mot världsekonomin grunder. Över hela världen är det arbetarklassen och de förtryckta folken som söker motståndets vägar och medel.

Vid upprepade tillfällen har arbetarklassen bevisat detta under de senaste tio åren. Låt oss påminna oss: vem var det som rev Berlinmuren, mot viljan, förhoppningarna och beräkningarna hos Bush och Mitterand, hos Kohl och Gorbatjov och hos maktapparaterna i den tyska arbetarrörelsen? Vem var det som tvingade fram Tysklands enande, samtidigt som "världens stora" ville föreviga uppdelningen? Vem var det som sedan kämpade för arbetarklassens enhet, för lika lön och samma kollektiva rättigheter? Vem, om inte den tyska arbetarklassen, i öst liksom i väst?

Genom att ta stöd av upplösningen av de byråkratiska regimerna i det f d Sovjetunionen och i östra Europa, lyckades kapitalistklassen slutligen uppnå att återföreningen - som de inte ville ha - genomfördes inom ramen för det privata ägandet av produktionsmedlen, men på ett ofullbordat sätt. För att göra den bedömningen räcker det att konstatera att många delar av den sociala egendomen finns kvar och att de, tio år senare, utgör stödjepunkter som den tyska arbetarklassen, i öst och väst, använder sig av i sitt motstånd. Om detta vittnar också konstituerandet av en enda tysk arbetarklass, mäktig, organiserad, sammansluten i en och samma fackliga landsorganisation och med kollektiva rättigheter som, om inte identiska, så åtminstone inom en gemensam ram. Vid den ena polen fanns arbetarklassen som tvingade fram återföreningen och öppnade en revolutionär process som bröt ned världsordningen från Jalta och Potsdam. Vid den andra polen fanns kapitalismen som, med stöd av de byråkratiska apparaterna, försökte öppna vägen för förstörelsen av arbetarnas erövringar.

13. Genom att riva muren 1989 visade den tyska arbetarklassen för världen att "historiens lagar är starkare än de gamla byråkratiska apparaterna".

Muren föll. Kapitalismen har ändå inte störtats. I båda ändarna är processen ofullbordad. Det huvudsakliga problemet som arbetarklassens motstånd sålunda står inför, det kommer från den politik som bedrivs av ledarna för de organisationer som bildats av arbetarklassen för att försvara sig, men som idag mer och mer inriktar sig på att försvara imperialismen och dess politik.

14. Socialistinternationalens partier, det ena efter det andra, Schröder, Blair, Jospin, Lula och Cardenas, följer den så kallade "Tredje vägen", lanserad av den amerikanske presidenten Clinton.

Vad innebär denna "Tredje väg"? Det är det skamliga ingripandet i Jugoslavien, mot alla folk i denna region, för imperialismens behov av plundringar, under täckmantel av NATO. Det är privatiseringar, "sociala klausuler" som åtföljer frihandelsavtalen, det är nedskärningar av sociala erövringar, kollektivavtal och rättigheter världen över.

Det innebär att den "amerikanska modellen" höjs upp till exempel för världens alla folk. Denna "Tredje väg" innebär att den nationella suveräniteten och enheten sätts ur spel. Den innebär försök att i korporativa former integrera arbetarorganisationerna, i synnerhet fackföreningarna, i regeringar och kapitalets multilaterala organisationer (WTO, IMF, FN), i namn av deltagandet i det "civila samhället". Den är förhoppningen att se partierna med arbetarursprung överge alla referenser till arbetarklassen. Felipe Gonzalez, som framträder som teoretiker för denna politik, kräver att alla socialdemokratiska parter bryter med sin klassreferens.

Vad innebär då den "amerikanska modellen"? Den innebär enorma vinster för

kapitalistklassen och ett krossande utan tidigare motstycke av den amerikanska arbetarklassen, som står i främsta ledet att drabbas av utarmningen.

I alla länder försöker kapitalismen att splittra arbetarmassorna genom att ställa den ena arbetaren mot den andre. Det är kapitalismen som alstrar rasism, liksom etniska och religiösa splittringar. I USA är andelen fängslade svarta fyra gånger högre än i Sydafrika under apartheidregimens period av värsta förtryck. Det brutala förtrycket av minoriteter syftar inte bara till att splittra, utan till att förstöra arbetarklassen.

15. De partier som har sitt ursprung i stalinismens sammanbrott är även de idag engagerade i den "Tredje vägen" bakom Clinton och Socialistinternationalens partier.

I det f d Sovjetunionen, liksom i länderna i östra Europa, har de sektorer som har sitt ursprung i nomenklaturen löpt linan ut i sin roll att restaurera kapitalet. Leo Trotskijs analys i *"Den förrådade revolutionen"* har alltså bekräftats fullt ut: den förrådade teorin om "socialismen i ett land" har lett till att byråkratin har utkristalliserats som en kast som driver på återupprättandet av kapitalismen. Det är det som har hänt, med den nyansen att i en period då hela världsmarknaden håller på att upplösas, så är den enda ekonomin som har "återupprättats" i det f d Sovjetunionen, en maffia-ekonomi och en parasitär ekonomi som bygger på plundringar och förstörelse. En ekonomi som utgör ett koncentrat av dagens tillstånd med upplösning av hela den kapitalistiska regimen.

De partier som har sitt ursprung i kommunistpartierna i resten av världen – som igår var stalinistiska partier under Kremles order - har idag överallt blivit de huvudsakliga hantverkarna för privatiseringar och avregleringar.

Återuppbygg Arbetarinternationalen

16. I den fruktansvärda upplösningskris som slår mot arbetarrörelsen världen över bekräftar Fjärde Internationalen troheten till sitt program, men avser inte att tvinga det på någon.

Vi bekräftar vår trohet till lärdomarna från Marx, Engels, Lenin och Trotskij, som bekräftats av världshistoriens hela utveckling de senaste 150 åren.

För oss handlar det inte om att resa statyer, att vörda heliga skrifter och att respektera dogmer, utan att utifrån teorin - som i sig är resultatet av en generalisering av erfarenheter, av praktisk kamp och levande händelser - utarbeta metodologiska verktyg som gör det möjligt att analysera den aktuella situation, i alla sina motsägelsefulla aspekter, för att utarbeta de paroller, aktionsformer och organisationsformer som är nödvändiga i arbetarklassens kamp för mänsklighetens frigörelse.

Därför försöker inte Fjärde Internationalen att tvinga på sitt program på vem det vara må. Återuppbyggnaden av arbetarrörelsen kommer att ta tid. Den kommer att anta former, vägar och avvägar som ingen kan förutse.

Fjärde Internationalen konstaterar att världen över, i de mest varierande former, så lösgör sig strömningar, grupper, organisationer, fackligt och politiskt aktiva från de gamla organisationernas kris och söker en väg för arbetarorganisationernas oberoende. Det är därför som Fjärde Internationalen deltar i den breda samling som kallas Arbetarnas Internationella Nätverk (AIN).

AIN är en bred samling av partier, organisationer samt fackligt och politiskt aktiva från alla traditioner, samlade för att försvara arbetarorganisationernas oberoende, bekämpa krig och utsugning. AIN samlar alla strömningar, i ömsesidig respekt, som vill bidra till att utveckla klassoberoendet.

För Fjärde Internationalen är denna inriktning inte konjunktorell. Fjärde Internationalen

har alltid försökt att bedriva sin aktivitet i förhållande till den breda omgrupperingsprocessen inom arbetarrörelsen. Trogna vårt program, försöker vi inte att tvinga det på någon.

17. För Fjärde Internationalen är inte arbetardemokratin en fråga om omständigheter. Arbetardemokratin är en fråga om form, innehåll och samhällelig målsättning. ”Arbetarnas frigörelse är arbetarnas eget verk” - denna historiska sanning, som konstaterades av marxismens grundare för ett och ett halvt århundrade sedan, är för Fjärde Internationalen mer än en slogan, det är ett politiskt program.

Om arbetarnas frigörelse endast kan vara arbetarnas eget verk, så betyder det att etableringen av en arbetardemokratisk regim - arbetarrådets världsrepublik - inte kan förverkligas annat än genom arbetardemokrati. Detta innebär respekt för olika existerande strömningar inom arbetarrörelsen, rätten för var och en att försvara sin åsikt och att fritt ställa den mot andra. Men detta innebär även en systematisk hjälp för att förverkliga arbetardemokratin, d v s för arbetarklassens kamp genom arbetarklassen själv, på politiskt plan, på fackligt plan och i den direkta klasskampen.

Fjärde Internationalen uppmanar arbetare, ungdomar och politiskt och fackligt aktiva från alla traditioner, att ta sin plats i den samlade motståndsrörelsen, för vilken Arbetarnas Internationella Nätverk har skapat en ram, i kampen för uppbyggandet av verkligt oberoende arbetarpartier - som samlar alla arbetarrörelsens strömningar i ömsesidig respekt - i de former och under villkor som är specifika för varje land.

18. Misslyckandet för den så kallade ”Socialistinternationalen”, liksom misslyckandet för stalinismen, sätter, för arbetarklassen, frågan om uppbyggandet av oberoende arbetarpartier på dagordningen.

Det kan inte förekomma någon oberoende arbetarkamp utan ett organiserat klassoberoende. Och inget organiserat klassoberoende utan uppbyggandet av organisatoriska ramar som hjälper arbetarna att själva förverkliga villkoren för sin frigörelse. Oberoende arbetarpartier kommer inte nödvändigtvis att byggas, och byggs inte idag nödvändigtvis, med Fjärde Internationalens program som grund.

Men Fjärde Internationalen slår fast, och är i det trogen Kommunistiska Manifestet, att vi inte har ”några intressen skilda från arbetarklassen som helhet”.

Det är därför som våra aktivister är en del av uppbyggandet av oberoende arbetarpartier, i former avpassade efter varje land.

Arbetarklassen är endast en klass för sig när den är organiserad

19. Fjärde Internationalen slår på nytt fast en av arbetarrörelsens utgångspunkter: arbetarklassen är endast en klass för sig när den är organiserad.

När arbetarklassen inte är organiserad utsätts den för desto större utsugning. Själva existensen av arbetarklassen som en organiserad klass är oundgänglig för att bevara de organisationer som den har byggt upp, och även samtliga de rättigheter och arbetarinstitutioner som den har byggt upp, genom kamp, inom ramen för den borgerliga staten.

Det är därför som Fjärde Internationalen, sedan sitt grundande, betraktar försvaret av de fackliga organisationernas oberoende som en central fråga. Idag är denna fråga desto mer avgörande, eftersom hela den ruttnande imperialismens inriktar sig på att förstöra arbetarorganisationerna, att integrera dem i globaliseringens korporativa institutioner, vilket innebär en förstörelse av demokratins själva grunder.

Kapitalet, som efter andra världskriget var tvunget att gå med på att uppfylla några av

arbetarnas mest grundläggande krav (socialförsäkringssystem, miniminivåer, kollektivavtal o s v), håller sedan flera årtionden tillbaka på att systematiskt ta tillbaka de eftergifter de var tvungna att göra. Det är ett faktum att i alla de länder i världen där arbetarnas kamp tvingade borgerligheten och imperialismen att, tillfälligt, gå med på eftergifter till arbetarklassen, så kan nu arbetarklassen se hur deras erövringar dras in i en spiral av systematisk förstörelse.

I vissa länder försöker regeringar och arbetsgivare att förbjuda rätten att strejka, med hjälp av lagar, domstolsbeslut, fysiska angrepp och terror. Arbetare som strejkar eller gör motstånd ersätts av strejkbrytare.

20. I ”globaliseringens” och ”krisens” namn vill de multinationella företagen, och regeringarna i deras tjänst, upphäva åttatimmarsdagen, ett av arbetarrörelsens historiska krav.

Under täckmantel av årsarbetstid och flexibilisering vill de förlänga arbetsdagen, senarelägga pensionsåldern, även i länder med massarbetslöshet. Samtidigt fråntar de ungdomar rätten till arbete, genom att tvinga dem till småjobb och tillfälliga oreglerade anställningar. De förstör den offentliga sektorn och i synnerhet arbetarkvinnornas rättigheter, genom att kasta ut dem i den informella sektorn och genom att handla med dem som varor inom den världsomfattande sexindustrin. ”Prostitutionsindustrin” växer överallt och förstör kvinnorna och deras rättigheter.

Överallt och i alla tänkbara former sänks lönerna, samtidigt som levnadsomkostnaderna ständigt ökar. Det enda perspektiv som erbjuds arbetarklassen, som begär möjligheten att leva med en anställning och anständiga levnadsvillkor, är otillräckliga arbeten, ökning av påtvingat arbete, ett ständigt hot om arbetslöshet, avregleringar och flexibilitet.

Överallt och i alla tänkbara former ifrågasätts arbetsrätten och kollektivavtalen, medan privatiseringspolitiken sprids. Denna förstörelsepolitik (för vilken de enorma utlandsskulder som skapats i Afrika, Latinamerika och Asien sedan mer än tjugo år är ett centralt vapen) utgör ett uttryck för att regimen grundat på privat ägande av produktionsmedlen håller på att falla sönder. Den framkallar en reaktion av stora klassrörelser, från Sydkorea till USA, från Tyskland till Thailand, i alla världsdelar, på alla breddgrader. Och det är p g a att arbetarklassen reser sig mot sin egen förstörelse och försöker mobilisera sina oberoende organisationer, som imperialismen sätter integreringen av arbetarorganisationerna i centrum för sin politik.

21. I varje land, i varje världsdel, utsätts arbetarna för försök att till varje pris införliva de organisationer som de byggt upp genom sin klasskamp i korporativa strukturer.

Arbetarna ser att kontinentala och internationella konferenser, typ ”EU-toppmöte”, ”FN-toppmöte”, ”WTO-konferens” o s v är viktiga enbart därför att på dessa konferenser och toppmöten försöker kapitalistklassen och alla imperialismens regeringar (oavsett politisk färg) att dra med sig representanterna för arbetarnas organisationer i undertecknandet av ”sociala pakter”, ”sysselsättningspakter” och andra varianter genom vilka arbetarnas organisationer avstår från att försvara löntagarnas specifika intressen.

Arbetarna bör inte ha några illusioner om resultaten av dessa konferenser och möten. Det finns inget utrymme för förhandlingar för att försvara arbetarnas intressen.

I namn av ”det allmännas bästa” och ”allmänintresset” (inte minst med stöd av den katolska kyrkans sociala doktrin) skapar dessa konferenser och möten en ram som syftar till att förneka arbetarorganisationernas rätt att försvara arbetarklassens specifika intressen, att tvinga dem att integrera sig som ett kugghjul i imperialismens övergripande maskineri, för att verkställa dess förstörelse- och avregleringsplaner.

”Arbete” har blivit stridsropet för arbetarklassen och ungdomarna. Arbete, och därmed oberoende arbetarorganisationer för att kunna garantera det. Ett verkligt arbete, en verklig lön, ett socialförsäkringssystem, kollektiva garantier och rättigheter, som överallt måste bevaras, och där de inte längre finns kvar, återerövrar. Varje krav som arbetarna ställer, hur begränsat det än är, är direkt kopplat till kampen för att bevara arbetarorganisationernas oberoende, och för en brytning med de korporativa strukturer som man försöker låsa in dem i.

22. Det främsta hotet mot demokratin, världen över, är utvecklingen av en korporativ ordning på överstatlig nivå, framdriven av imperialismen och dess hantlangare bland f d stalinister och f d socialdemokrater.

Man säger åt oss att *”det är nödvändigt att anpassa sig till globaliseringen. Gränserna mellan de olika kapitalistiska ekonomierna har fallit. Det är därför nödvändigt att omdefiniera alla samhällliga regler på internationell nivå”*.

Det är därför arbetare och deras organisationer så beslutsamt bjuds in av de imperialistiska makterna, i namn av en anpassning till ”rundabordsamtal”, till ”sociala pakter”, till de ”sociala klausulernas” integrering i handelsavtalen eller i WTO:s verksamhet.

Fjärde Internationalen varnar arbetare, fackliga och politiska aktivister, ungdomar och organisationsansvariga. Fria förhandlingar och rätten att skriva under kontrakt är uttryck för demokratin. En arbetarorganisation värd sitt namn försöker ständigt, utifrån rådande styrkeförhållanden, att nå erkännelse för högsta möjliga pris på arbetarklassens arbetskraft.

I denna kamp försöker de därför att förhandla för att få detta värde erkänt. Men förhandlingar betyder fria förhandlingar.

Arbetarnas organisationer måste alltså ha friheten att bestämma om de ska förhandla eller inte, om de ska skriva under eller inte och inom vilken ram det ska ske. Det är det som är demokrati. De måste vara fria att fritt ställa sina krav och att kräva att förhandlingarna tar upp en genomgång av arbetarnas krav.

23. Fjärde Internationalen påminner om att de ”sociala pakter”, ”pakter för sysselsättning” och andra ”sociala klausuler”, som kapitalisterna och deras representanter försöker presentera som fria förhandlingar, är motsatsen till fria förhandlingar.

”Socialpakterna, ”sysselsättningspakterna”, ”de sociala klausulerna” och ”kommittéerna för sociala dialoger” är helt och hållet en del av den dagordning som kapitalistklassen satt upp utifrån sina egna krav på att ”sänka kostnaden för arbete”.

Dessa ”sociala pakter”, ”sociala klausuler” och ”sysselsättningspakter” syftar enbart till att binda upp arbetarnas organisationer till en politik för att sänka kostnaden för arbete, för flexibiliseringar, årsarbetstid, nedmontering av pensionssystemen, nedmontering av kollektivavtalen, mot alla krav som gör det möjligt att förbättra arbetarklassens läge. Det leder arbetarnas organisationer att överge sin existens som oberoende organisationer.

Det är demokratin som står på spel, och med den, framtiden för den mänskliga civilisationen.

För fred och folkens rätt till självbestämmande

24. Det är den internationella arbetarrörelsens ständiga plikt att beslutsamt bekämpa all form av nationellt förtryck, mot allt form av våld riktat mot vilket folk som helst, även de svagaste och minsta. Endast socialismen kommer att bringa frihet och lika rättigheter till alla folk, genom att expropriera utsugarna.

Det är arbetarrörelsens ständiga plikt att stödja folkens alla krav på rätten till en nation

och, därigenom, genom klasskampen, till ett erkännande av rätten till självbestämmande för alla folk, utifrån en helt igenom demokratisk grund med skydd för alla nationella minoriteter.

Den amerikanska imperialismen organiserar, med sina hemliga specialstyrkor, konflikter med folk och etniska grupper, från Afrika till Centraleuropa. De försöker, utifrån etnisk grund, hetsa den ena mot de andra och använder sedan de massakrer som de provocerar fram som ursäkt för att gripa in. Dess enda mål är att förstöra arbetarnas enhet och att ta herraväldet över folken. Det är den internationella arbetarrörelsens plikt att fördöma NATO - denna gigantiska militära förstörelseapparat - och den imperialistiska politik som NATO är verktyg för. NATO syftar ingalunda till att göra det möjligt att förverkliga nationella och demokratiska rättigheter, utan tvärtom till att säkra en fortsatt plundringspolitik.

Idag är de så kallade "demokratiska" imperialistiska makterna, dvs de makter som gött sig på svett och blod från utsugningen av hundratals miljoner arbetare och bönder världen över, upptagna av krig i namn av "försvaret av civilisationen", mot "Milosevic-regimens barbari och diktatur" och de rättfärdigar den dödsbringade handelsblockaden mot det irakiska folket i namn av kampen "mot Saddam Husseins diktatur". Men dessa regimer, är de inte i sig produkter av den politik som imperialismen bedriver?

NATO:s angrepp i f d Jugoslavien, liksom de upprepade angreppen i Irak och i andra delar av världen, styrs enbart av de imperialistiska makternas hunger.

De anger därmed den väg som de styr in sina egna länder på, d v s förstörelsens väg. Det är på detta sätt, i namn av "folkrätten", som det utvecklas, bredvid den så kallade "rätten till humanitärt och militärt ingripande", en rätt till juridiskt ingripande i förakt för, och i brott mot, folkens och nationernas rätt att själva skaffa sig suveräna institutioner.

Det militära angreppet och bombningarna av Jugoslavien visar på innebörden av imperialismens "nya ordning" på världsnivå: kaos och barbari. Den amerikanska imperialismen visar tydligt att den har för avsikt att härska över alla världsdelar.

Fjärde Internationalens 4:e världskongress fördömer de imperialistiska stormakternas angrepp mot Jugoslavien, som underlättats av den politik som Milosevic-regeringen och UCK-ledarna bedrivit. Detta angrepp är ett förnekande av folkens rättigheter, serbernas, albanernas, bosniernas, montenegrinernas makedoniernas... och av alla folks rättigheter i regionen.

Genom detta, det första amerikanska militära ingripandet i Europa sedan 1945, handlar det om att befästa den amerikanska imperialismens ledande roll som ordningsvakt i Europa och världen över. Det är en ny varning för folken världen över, om att de inte har rätt att bestämma över sitt eget öde.

25. De imperialistiska stormakterna döljer sig, i sina angrepp, bakom försvaret av demokratin och folkens rättigheter. Men de är de första att, världen över, köra över folkens rättigheter.

Försvaret av folkens rättigheter, av demokratin och freden, är bara fikonlöv bakom vilka de försöker dölja raset i arbetar- och bondemassornas levnadsnivå världen över, inklusive i de rika länderna, för att dölja militär- och vapenpolitikens krossande tyngd, för att fullfölja förtrycket, för att dölja plundringen av naturresurser - olja, naturgas... - vilket styr deras hunger.

Fjärde Internationalen kämpar för fred, genom att oförsonligt resa sig mot hela den kapitalistiska värld som skapar krig och misär, och vi fördömer på förhand alla de komedier som syftar till att rättfärdiga de imperialistiska angreppen.

De imperialistiska ledarna försvarar inte freden. De försöker att med alla medel att säkra försvaret av de plundringar och stölder de utsätter arbetarna världen över för. De har aldrig tvekat, och kommer inte att tveka i framtiden, att störta världens arbetare in i en blodig slakt, vars målsättning står i direkt motsättning till arbetarnas klassintressen.

26. I vägen för de arbetare som vill bekämpa imperialismen och kriget står ledarna för de så kallade "socialdemokratiska" och "kommunistiska" partierna, inte som ett enkelt hinder, utan som direkta hantlangare för den imperialistiska politik som slår mot arbetarna, ökar utsugningen och utlöser krig mot arbetarna och folken världen över.

Frågorna måste ställas klart och tydligt. Är NATO:s angrepp mot Jugoslavien ett led i att dra in hela Europa i ett allomfattande krig? Handlar det om att släppa lös de så kallade etniska krigen och de så kallade humanitära ingripandena som imperialismen tvingat fram sedan 10 år, i synnerhet i Afrika? Innebär NATO:s ingripande i Jugoslavien ett nytt steg i krigs- och angreppspolitik? Krigshoten i Indien, Pakistan, Colombia, Peru, Ecuador och sydöstra Mexiko förvärrar situationen i dessa regioner.

Kapitalisterna skyr inte massakrer av hela folk. Deras politik orsakar redan död, genom svält, handelsblockader, epidemier, för miljoner och åter miljoner människor varje år.

I Afrika dör varje år fyra miljoner barn i lättbotade sjukdomar och totals miljoner dör av svält och epidemier världen över.

Arbetarklassen måste göra sin röst hörd. Det handlar om att tvinga fram fred.

Arbetarklassen kräver ett slut på de militära angreppen och vägrar att miljarder och åter miljarder kastas ned i krigets avgrund samtidigt som utsugningen av arbetarna fortgår.

Folken i USA, Frankrike, Storbritannien, Tyskland och övriga länder som deltar i imperialismens angrepp och arbetarklassen som förvägras att få sina krav uppfyllda, vars socialförsäkringssystem och pensionssystem monteras ned, de kan inte acceptera att miljarder och åter miljarder vräks ned i krigets avgrund. Alla folk ser sina mest grundläggande intressen ifrågasättas av dessa nya dödanden.

Det är därför Fjärde Internationalen kräver: "Inte en man, inte en krona till krig och 'humanitära' ingripanden!", "För folkens rätt till självbestämmande!", "Ned med NATO och de kontrarevolutionära militära allianserna!", "Stoppa kriget!", "Stoppa frihandelsavtalen och alla regionala pakter (EU o s v), som är källor till uppslitande krig!"

Endast arbetarklassen kan säkra försvaret av demokratin

27. Borgerligheten kunde under sin framväxande period skapa de demokratiska ramar som var nödvändiga för dess konstitution som klass på väg att erövra världsmarknaden.

Inom den demokratiska ram skapad av borgerligheten under sin framväxande period, har arbetarklassen infört många erövringar och institutioner som, enligt Trotskijs formulering, utgör "*arbetardemokratiska fästen inom det borgerliga samhället*".

Under den sönderfallande imperialismens epok ifrågasätts alla former av demokrati, i synnerhet yttrandefriheten, mötesfriheten, tillgången till oberoende information, separationen mellan kyrka och stat som garanterar tanke- och trosfrihet. Ja, t o m själva existensen av oberoende fackföreningar ifrågasätts, vilka är oskiljaktiga från demokratin. Statens progressiva funktioner förstörs brutalt och utlämnas till privatisering (järnvägen, posten, sjukvården osv.)

Det är därför som Fjärde Internationalen långtifrån avvisar de demokratiska kraven och istället sammanför dem som en del av arbetarklassens övergripande frigörelseverk. Den nuvarande epoken, mer än någon annan, bekräftar aktualiteten och det välgrundade i den permanenta revolutionens teori.

Kapitalismen överlever i sin imperialistiska fas, där den framträder som demokrati, genom hungersnöd och misär för miljontals människor. Den lever också på tvättade pengar från narkotikahandel, vapenhandel, finansspekulation och lönepress.

Fjärde Internationalen slår fast att arbetarklassen, arbetare, ungdomar, kvinnor, bönder och utsugna världen över har ett alternativ till kapitalismens barbari, det är kampen för arbetarrådets världsrepublik, kampen för socialism.

Vårt mål är att hjälpa arbetarklassen i sin frigörelsekamp. Arbetarklassens frigörelse förverkligas genom kampen mot det privata ägandet, genom exproprieringen av expropriatorerna för införandet av ett verkligt samhälleligt och mänskligt ägande, som förverkligar det kollektiva övertagandet av produktionsmedlen. Arbetardemokratien vilar på det offentliga ägandet styrt av arbetarråden. Slutligen, utan rätt till tankefrihet och debattfrihet, utan konfessionslöshet, så existerar inte demokratien.

28. Demokrati är den mest gynnsamma ramen för arbetarklassens oberoende organisering. Det är därför som Fjärde Internationalen kämpar för, i lämpliga former i respektive land, att förverkliga demokratien i de former och med det innehåll som folken själva fritt fastslår. I vissa länder uttrycks detta genom kravet på en suverän konstituerande församling, det traditionella verktyg som folken använder för att bekräfta sin egen suveränitet. Detta krav gör det möjligt för arbetarklassen att ställa sig i ledningen för en förtryckt nation, på grundval av ett demokratiskt program, och därmed öppna vägen för en självorganisering av de arbetande massorna och folket, i riktning mot deras eget maktövertagande.

29. Nationen konstituerades av borgerskapet under dess uppåtstigande fas, såsom en ram inom vilken produktivkrafterna kunde utvecklas och världsmarknaden erövrades. Men när världsmarknaden väl hade förverkligats så motsatte sig borgarna att alla världens folk i sin tur tog steget till självständiga nationer. Detta nationella förtryck, som är karaktäristiskt för imperialismen, har ständigt tilltagit.

Nu vid 1900-talets slut förnekas vissa folk, såsom det palestinska folket, sin rätt till en nation och till självständighet. De förtryckta folken i andra regioner har försökt att tillkämpa sig politiskt oberoende, i samma rörelse som arbetarklassen i de utvecklade länderna har tillkämpat sig många progressiva sociala erövringar, men denna kamp har inte lett fram till ett verkligt oberoende, på grund av att de stalinistiska, socialdemokratiska och nationalistiskt småborgerliga ledarskapen blockerar vägen framåt.

Nu vid tröskeln till det tjugonde århundradet ifrågasätts överallt existensen av nationer och deras självständighet av imperialismen, i synnerhet i de dominerade länderna, som underkastas upplösning och splittring för att plundras: Somalia, Algeriet, Kongo, Rwanda, Burundi, Jugoslavien.

30. Upplösningen och förstörelsen av arbetskraften driver även på en upplösning av nationen i de utvecklade länderna, i synnerhet i de imperialistiska stormakter som idag underkastas trycket från den mäktigaste imperialismen, den amerikanska.

Genom sitt växande herravälde försöker den amerikanska imperialismen att utplåna alla hinder, hos de konkurrerande imperialistmakterna, för erövringen av utländska marknader och de hinder som existerar för att den ska kunna ta alla andra imperialistmaktens plats. Det är därför den amerikanska imperialismen, efter att ha tvingat Japan på knä, för närvarande försöker betvinga Europa på alla områden. De borgerliga imperialisterna i Europa och Japan är oförmögna att garantera nationernas självständighet, vilket borgarna gjorde under sin framväxande fas, och de accepterar att bli underdåniga subsidiaritetsverktyg för sin egen undergång, till förmån för den övergripande politik som dikteras av den amerikanska imperialismen.

31. När arbetarna utsätts för att alla klasskampens och demokratins erövringar förstörs på

ett systematiskt sätt, så griper de tag i de delar som återstår av dessa erövringar och använder dem som stödjepunkter för att organisera sitt motstånd och för att återvinna dessa erövringar.

”Den som inte klarar av att bevara gamla erövringar kommer aldrig att göra några nya”, sa Leo Trotskij apropå försvaret av den sociala egendomen i Sovjetunionen inför andra världskrigets utbrott. Detta uttalande gäller idag än mer för bevarandet av delar av de ”gamla erövringarna”. Det är giltigt för arbetarrörelsen i alla länder. Det är giltigt för den kamp som arbetarna i stad och på landsbygd i det f d Sovjetunionen och i östra Europa bedriver för sin överlevnad, mot det maffiastyrda sönderfallet. De tar stöd även av de minsta delarna av den sociala egendomen för att bygga upp sitt motstånd.

Arbetarklassen leds i sin historiska rörelse oundvikligen till att ta ansvar för kampen för demokrati och till att åter färdas tidigare tillryggalagda sträckor, till att återvända till de stora frigörande revolutionerna: den amerikanska revolutionen (1776), den franska revolutionen (1789-1793), den haitiska revolutionen (1804), från de svarta slavarnas första revolution mot kolonialmakterna till de europeiska revolutionerna 1848, Pariskommunen (1871) och Oktoberrevolutionen (1917).

Självständighetens fana för de söndersplittrade och förtryckta nationerna förenas i arbetarklassens händer med de kränkta demokratiska rättigheterna och kampen för den sociala frigörelsen. Arbetarna och folken leds till att resa sig emot de ”regionala ramar” som imperialismen skapar, genom Maastrichts Europa och NAFTA. Dessa utgör antidemokratiska konstruktioner vars enda målsättning, utifrån imperialismens egna utsagor, är att förstöra arbetskraften. Såsom en del av planerna för att upplösa nationerna och för att sätta WTO:s planer i verket, använder imperialismen regionala samarbetspakter.

Genom att bekämpa Maastrichtfördraget, NAFTA och alla andra ”frihandelsfördrag”, genom att kämpa för ett upphävande av utlandsskulden och för ett erkännande av arbetarnas och demokratins institutioner, som vunnits och överallt lagfästs inom nationernas ramar, så kämpar Fjärde Internationalen för de fria folkens och nationernas fria förening på varje kontinent, med perspektiv på en global rådsrepublik.

Ett viktigt tillfälle

32. En världskonferens har sammankallats till början av år 2000 i San Francisco, genom ett gemensamt initiativ av uppföljningskommittén från den allamerikanska konferensen mot NAFTA och privatiseringar (San Francisco, november 1997), av delar av den amerikanska fackföreningsrörelsen (i synnerhet AFL-CIO-distriktet i San Francisco samt ansvariga för nationella fackföreningar och delstatsavdelningar), av fackligt och politiskt ansvariga från andra länder och av AIN. Denna konferens får i den nuvarande situationen en utomordentlig betydelse.

Såsom konferensens benämning och upprop anger så syftar den till att försvara arbetarorganisationernas oberoende, de demokratiska fri- och rättigheterna och möjligheten att skapa oberoende fackföreningar i de länder (såsom Kina med flera) där oberoende fackföreningar är förbjudna.

Denna fråga står i centrum för hela världssituationen. I november 1999 håller WTO ett toppmöte i Seattle till vilket de har för avsikt att integrera arbetarorganisationerna. De likställs med frivilligorganisationer (NGO:s), genom så kallade ”sociala klausuler”, som förbereder förstörelsen av ILO-konventionerna. Juni år 2000 står reformeringen av FN på dagordningen på det toppmöte som inom en gemensam korporativ ram ska samla arbetarorganisationer, frivilligorganisationer, kyrkor, arbetsgivare, regeringar,

multinationella företag. Allt under WTO:s kontroll.

Det är en världsordning av totalitär inspiration som förbjuder de utsugna att försvara sina specifika intressen. I namn av "ekonomisk och social utveckling" angriper den så kallade "tredje vägen" alla sociala erövringar, berövar folken alla rättigheter och omvandlar arbetarklassen till en blandning av "människor med resurser". Frivilligorganisationerna är en integrerad del av imperialismens ansträngningar att förstöra de samhällsliga organisationerna och fackföreningarna, genom att utgöra förutsättningarna för privatiseringarna.

Frivilligorganisationerna används i själva verket för att omvandla den offentliga sektorn till en privat sektor. Arbetarklassen måste motsätta sig omvandlingen av arbetarorganisationerna till frivilligorganisationer. Frivilligorganisationerna är imperialismens verktyg och privilegierade institutioner för att driva igenom sociala pakter, så kallade "sysselsättningspakter", och sociala klausuler som underlättar den samhällsliga förstörelsen.

Regeringarna för in främmande "experter" som konsulter i fackföreningarna och folkrörelseorganisationerna, för att förstöra de demokratiska rättigheterna och arbetarklassens organisationer.

Under dessa förhållanden utgör världskonferensen i San Francisco en stödjepunkt för alla strömningar, grupper och arbetarorganisationer som, världen över, försöker att bevara arbetarrörelsens oberoende, vilket är grundläggande för att bevara demokratin.

Världskonferensen i San Francisco gör det möjligt att mycket brett samla alla organisationer och strömningar som är för arbetarorganisationernas oberoende, var och en utifrån sina egna ställningstaganden, och som svarar på inbjudan att delta på konferensen.

Därför uppmanar Fjärde Internationalen alla, i respekt för de former som beslutas av konferensens organisatörer och för demokratin, att verka för en framgångsrik konferens.

Till invandrade arbetare

33. Fjärde Internationalen erkänner invandrade arbetare som en integrerad del av arbetarklassen i det mottagande landet. Vi kräver deras fulla demokratiska rättigheter och motsätter oss utvisningen av invandrade arbetare. Det är arbetarrörelsens uppgift att organisera invandrade arbetare i fackföreningar för att bygga arbetarklassens enhet gentemot arbetsgivare och regeringar.

Till ungdomar

34. Fjärde Internationalen riktar ett upprop till ungdomar. Ungdomar, vilken framtid erbjuder imperialismen åt er? En framtid där samhället faller sönder, där rätten till utbildning förstörs och där narkotikaindustrin utvecklas. Narkotika används idag världen över både som ett verktyg för att ackumulera gigantiska vinster för den härskande klassen och som ett verktyg för att göra ungdomar drogberoende, och därmed utsatta för polisiärt och militärt förtryck, för att passivisera dem och i förlängningen för att förstöra världens ungdom.

Vilken framtid erbjuder imperialismen för ungdomarna? En framtid av krig, dödliga sammandrabbningar, blodiga etniska konflikter som sliter sönder världen från Afrika till Balkan. Ghetton i alla länder, från USA till Storbritannien, från Frankrike till Spanien. En framtid med avreglerade tillfällighetsjobb. Regeringarna vill isolera ungdomarna från resten av arbetarklassen och göra dem till en avskild kategori utan rättigheter.

Fjärde Internationalen uppmanar ungdomarna till att organisera kampen mot kriget, för

fred, för rätten till arbete och utbildning, för rätten till en framtid, med ett ord: kampen för rätten till livet.

För ungdomen, mer än för något annat skikt av världens befolkning, kan framtiden inte förberedas annat än genom en brytning med den krigsskapande imperialismens sönderfallande "världsordning", genom kampen för revolution.

Ungdomarnas världskonferens för revolution kommer att hållas i Sao Paulo (Brasilien) år 2000. Den utgör en tillfälle att i en och samma organisation samla ungdomar från hela världen, med olika politiska och kulturella ursprung, under en och samma fana, revolutionens fana.

Därför uppmanar Fjärde Internationalen, i respekt för de former som organisatörerna av Ungdomarnas världskonferens för revolution fastställer, liksom för demokratin, alla världens ungdomar att organisera sig för att garantera konferensens framgång.

Fjärde Internationalen fördömer även imperialismens tilltagande användning av barn i maffiastyrd produktion och krigsproduktion. 300 miljoner barn utsätts för brutal utsugning i arbete. Hundratusentals barn används i sexhandeln, i krig och till och med som slavar. Överallt i världen, även i USA, skapar nedskärningarna i budgeten för utbildning, sjukvård och barnomsorg nya risker för barnen.

Fjärde Internationalen kämpar för att barnen ska få en anständig framtid. Vi kräver att barnarbetet avskaffas. Barnens plats är i skolan! Fjärde Internationalen kräver ILO:s konvention 138 antas och följs! Ökade offentliga medel för barnens bästa!

Till arbetarklassens kvinnor

35. Fjärde Internationalen vänder sig till arbetarklassens kvinnor. I klassamhället och inom ramen för globaliseringen är kvinnor offer för förtryck, utsugning och våldsamma angrepp.

Fjärde Internationalen uttalar sig ovillkorligt för kvinnornas frigörelse och för en kamp mot all form av förtryck, diskriminering och ojämlik behandling.

Organiseringen av arbetarkvinnor till försvar av deras demokratiska och sociala rättigheter, i de former som är anpassade till respektive land, är en del av vår internationalistiska kamp för arbetarklassens frigörelse. Fjärde Internationalen försvarar ovillkorligt kvinnornas rätt till social och medicinsk mödravård och till fritt valt moderskap.

I sin allmänna offensiv mot rätten till arbete angriper den ruttnande imperialismen i synnerhet arbetarklassens kvinnor. Genom att förvärpa löneskillnaderna, genom att utsätta arbetarkvinnor för oregerade arbeten, påtvingad deltid, visstidsanställningar, arbeten i hemmet och ökad flexibilisering, så ifrågasätter imperialismen kvinnornas rätt att erövra social jämlikhet.

Kvinnorna är de första offren i de ekonomiska specialzonerna och frihandelszonerna. I Asien, framförallt i Sydostasien, är majoriteten av arbetarna i dessa zoner kvinnor. Rätten till fackliga organisationer och till elementära mänskliga rättigheter körs över. Landets lagar ignoreras. För det minsta brott mot en slavliknande disciplin trakasseras kvinnorna av arbetsgivarna och riskerar att avskedas.

I vissa länder, såsom i Pakistan, måste våldtagna kvinnor bevisa våldtäkten med hjälp av vittnesmål från fyra erkänt hedervärda män. Utan sådana bevis straffas kvinnan för äktenskapsbrott, vilket åtminstone innebär livstids fängelse. Lagen slår vidare fast att kvinnliga vittnesmål, vid egendomskonflikter, bara är värda hälften så mycket som manliga vittnesmål (två kvinnor är lika med en man).

Denna politik, kombinerad med det växande ifrågasättandet av alla inrättningar som

uttrycker den samhälleliga organiseringen av de vårdande arbetsuppgifterna (daghem, skolor, sjukhus o s v) skapar ett socialt bakslag för arbetarkvinnorna, vilket uttrycker den ruttnande imperialismens helt igenom reaktionära karaktär.

Den verklig frigörelsen av arbetarklassens kvinnor går via kampen för att avskaffa det sociala utsugningsförhållande som utgör roten till deras specifika situation med dubbel utsugning.

36. Försvaret av arbetarna, varav en majoritet är kvinnor, i de ekonomiska specialzonerna är direkt kopplat till försvaret av fackliga rättigheter och de förtryckta nationernas rättigheter, mot imperialismen och till kampen för arbetarkvinnornas rättigheter i allmänhet.

Invandrarearbetare, i synnerhet i Asien, förnekas alla rättigheter och utsätts för en gränslös utsugning av stater och arbetsgivarna. I denna del av världen pågår även kvinnohandel, i synnerhet i Pakistan, Afghanistan, Bangladesh, på Filippinerna och i Thailand.

Fjärde Internationalens kongress stödjer förslaget från den asiatiska konferensen i Dacca (maj 1998) om att organisera en internationell aktionsdag mot alla ekonomiska specialzoner och mot de arbetsförhållanden som råder där.

Detta initiativ skulle kunna kopplas till en internationell protestdag mot privatiseringar, mot IMF och Världsbanken även i Afrika.

Till bönderna

37. Bönderna är tillsammans med arbetarna imperialismens värsta offer. Fjärde Internationalen försvarar ILO:s konventioner som ger arbetarna och bönderna möjlighet att organisera sig. Fjärde Internationalen motsätter sig kraftfullt WTO:s politik som förstör böndernas rätt att odla sin mark, som upplöser bondeorganisationerna och som, på olika sätt, förstör den lokala kulturen. Fjärde Internationalen stödjer böndernas rätt till jord och till miljöskydd.

Döm imperialismens brott i Afrika

38. På 1800-talet pekade Marx ut det industrialiserade England som en bild av den framtid som kapitalismen erbjöd mänskligheten. En framtid som byggde på en våldsam utsugning av arbetskraften, men som bar på en utveckling utan tidigare motstycke av produktivkrafterna och därmed av den mänskliga civilisationen.

Vid 1900-talets slut är Afrika, som sugits ut och plundrats av imperialismen, en kontinent där befolkningen går under i massor under samfälliga angrepp från krig som underblåses av imperialismen, från svält, epidemier, som billiga botmedel skulle kunna utrota, av den förödande utbredningen av AIDS, mot vilken inget botmedel är tillgängligt pga att det är "för dyrt" för de afrikanska folken! Afrikas martyrskap visar på den barbariska framtid som den ruttnande imperialismen idag erbjuder mänskligheten. Att döma imperialismens brott i Afrika innebär därför att döma imperialismens brott mot mänskligheten.

Fjärde Internationalen stödjer villkorslöst uppropet från ansvariga för afrikanska arbetarorganisationer, för en internationell tribunal som ska döma de ansvariga för situationen i Afrika. Vi stödjer även deras initiativ gentemot afro-amerikanska aktivister och ansvariga i USA och afro-karibiska i Karibien, för att lägga grunden till en gemensam kamp grundad på de svarta folkens strävanden, i Afrika såväl som i Amerika (inklusive Karibien), vilka är oskiljaktiga från de strävanden och de rättigheter som alla världens folk har.

Döm imperialismens brott i Asien

39. Den asiatiska kontinenten utsätts för allvarliga angrepp från imperialismen. Imperialismens ursinniga tävlan, kopplat till de resurser som finns i Asien, banar väg för en katastrofal utveckling.

Imperialismens politik i Kambodja, politiken i Myanmar (Burma), den samhällliga oordning utan tidigare motstycke som skapats i Bangladesh, kriget i Afghanistan, upplösningssprocessen av Indien bör betraktas som imperialismens brott mot mänskligheten.

Dessa brott åtföljs av förtryck och mord på fackliga och politiska ledare och bondeledare, i syfte att förstöra arbetarklassens organisationer.

Fjärde Internationalen motsätter sig den amerikanska imperialismens ingripanden i denna region och stödjer folkens kamp för att försvara sin självständighet och sina demokratiska rättigheter.

Politiskt oberoende och materiellt oberoende

40. Fjärde Internationalen proklamerades 1938 på grundval av arbetarrörelsens klassoberoende. Fjärde Internationalen anser att ekonomiskt och materiellt oberoende är ett villkor för politiskt oberoende.

Fjärde Internationalen vägrar att få status som en så kallade frivilligorganisation (NGO) (i motsatts till de partier och organisationer som omvandlar sig till frivilligorganisationer, dvs till imperialismens direkta verktyg och finansierade av den). Fjärde Internationalen har som ett programmatiskt villkor för medlemskap att alla aktiviteter ska självfinansieras enbart genom frivilligt överenskomna medlemsbidrag från medlemmarna och genom frivilligt ekonomiskt stöd från de som sympatiserar med vår verksamhet. Alla former av subventioner och finansiering utifrån är utesluten.

Det är på detta villkor, och endast genom att uppfylla detta villkor, som Fjärde Internationalen har rätt, 150 år efter Marx och Engels, att på sin fana skriva: "arbetarnas frigörelse kommer att vara arbetarnas eget verk".

Det är på detta villkor, och endast genom att uppfylla detta villkor, som vi tillsammans med Marx och Engels uppmanar; Proletärer i alla länder, förena er!

Enhälligt antaget på Fjärde Internationalens 4:e kongress, 2 april 1999

(översatt från franskan av MC)

Fjärde internationalens stadgar

1. Fjärde Internationalen har nygrundats såsom en demokratiskt centraliserad världsorganisation. Detta skedde på den Världskongress som hölls i juni 1993 och samlade delegater och observatörer från 44 länder.

Basen för nygrundandet är dess grundningsprogram från 1938 samt de på denna senaste kongress antagna texter, som bekräftar hela detta program.

I enlighet med traditionen och erfarenheterna från Lenins och Trotskijs bolsjevikparti och från KomInterns första fyra kongresser är Fjärde Internationalens syfte att bidra till att lösa problemet med proletariats ledarskapskris på internationell nivå och i varje land, för maktövertagandet.

Dess metod är att verka för att samla aktivister och arbetare, oavsett ursprung, på en klassoberoende grund, för att bilda starka arbetarpartier, som står oberoende från borgarna, byråkratierna, kyrkan och samtliga religiösa institutioner, i internationalismens tradition alltsedan Marx och Engels bildade Första Internationalen.

2. Att fullt ut upprätta den demokratiska centralismen, vilket var målsättningen för Fjärde Internationalens återproklameringskongress, innebär att såsom prioriterad uppgift bygga starka sektioner till Fjärde Internationalen i alla länder.

Begreppet demokratisk centralism har misskrediterats genom stalinismens inkräktande. Den inrättade i den demokratiska centralismens namn det byråkratiska toppskiktets makt.

Även i Fjärde Internationalens historia - under krisen 1950-53 som orsakade dess söndring - så följdes det dåvarande Internationella Sekretariatets underkastelse till stalinismen av ett ifrågasättande av rättigheterna för den franska sektionens majoritet.

Det är de aktuella, objektiva och subjektiva förhållandena som avgör hur den demokratiska centralismen ska tillämpas. Tyngdpunkten bör ligga på bredast möjliga demokratiska diskussion. Under den nuvarande situationen av extrem kris för arbetarrörelsen så är villkoret för att återskapa banden mellan de grupper, partier och strömningar som lösgör sig från apparaternas kris att en demokratisk debatt återskapas. För att kunna skapa en politisk homogenitet krävs det debatt, vilja att övertyga, och att övertyga på allvar. Om denna debatt inte för tillfället gör det möjligt att upphäva meningsmotsättningarna så ska erfarenheten göras utifrån majoritetens välgrundade ställningstagande. Det är på den grunden som disciplinen i handling kan och måste tillämpas.

Alla revolutionära arbetaraktivister som accepterar och tillämpar principerna i Fjärde Internationalens program, som accepterar och tillämpar den inriktning som slagits fast i de antagna dokumenten från denna kongress, förenas i en enda världsorganisation, enligt principen om enhet i handling, skapad genom den politiska homogenitet som växer fram ur den fria debatten. Denna organisation heter Fjärde Internationalen.

3. I varje land samlas Fjärde Internationalens medlemmar i en nationell organisation (parti, organisation, grupp eller strömning) styrd av den demokratiska centralismens principer.

De anslutna organisationerna konstituerar sig på basen av de beslut och den inriktning som denna kongress utformat och har såsom syfte att verka för att förstärka Fjärde Internationalen som världsparti, att bilda sektioner av Fjärde Internationalen i alla länder och att i sina respektive länder verka för att lösa ledarskapskrisen.

4. Alla nationella organisationer som ansluter sig till denna kongress' resolutioner är medlemmar av Fjärde Internationalen.

I varje land kan det endast finnas en nationell sektion av Fjärde Internationalen. En enda organisation i varje land är regelrätt ansluten till Fjärde Internationalen. Alla organisationer som begär att få ansluta sig till Fjärde Internationalen, i ett land där det redan finns en sektion, måste arbeta för att förena sig med den existerande sektionen.

Fjärde Internationalen utesluter inte extremfall då det under en övergångsperiod finns sympatiserande organisationer förutom den officiella sektionen. Men det uttalade målet måste förbli bildandet av en enda organisation.

De av denna kongress valda internationella instanserna, vars befogenheter preciseras i följande paragrafer, har såsom huvudsaklig uppgift att hjälpa till att bygga upp enade sektioner i varje land, för maktövertagandet.

5. Fjärde Internationalens verksamhet och konstitutiva bas grundar sig på existensen av nationella sektioner och av de på denna kongress valda instanserna. Fjärde Internationalens interna regim, på lokal, nationell och internationell nivå, härrör från den demokratiska centralismens principer och praktik, såsom de definierats ovan. Följaktligen åligger det de anslutna organisationerna att efterleva besluten från Världskongressen och från de instanser till vilka kongressen har delegerat sin makt.

Vid konflikt mellan de internationella instanserna och en nationell ledning är det endast Världskongressen som kan avgöra.

6. Fjärde Internationalens högsta instans utgörs av sektionernas Världskongress, som representerar samtliga anslutna sektioner.

Det är den som slår fast Internationalens politik samt den allmänna linjen för sektionernas politik. Det är den som beslutar om en organisations anslutning till Fjärde Internationalen. Fjärde Internationalens kongress samlas om möjligt vartannat år, med tre år som maximal tidsgräns.

En extra-kongress kan samlas om en tredjedel av sektionerna, eller en majoritet av Generalrådet, så begär. Bestämmelserna för val av delegater till Världskongressen fastställs av Generalrådet. En ordinarie Världskongress sammankallas senast 6 månader i förväg.

7. Världskongressen består av delegater som valts av respektive sektioners kongress, konferens eller annat organ. Medlemmar i Generalrådet och i den internationella kontrollkommissionen kan väljas av sin sektion. Om de inte väljs till delegater deltar de på världskongressen med indikativ rösträtt. Delegaterna har inga imperativa mandat, de rapporterar om hur de förvaltat sitt mandat inför den nationella sektionen.

8. Världskongressen väljer ett Generalråd till vilket den delegerar sin makt. Mellan två kongresser samlas Generalrådet minst två gånger per år. Det bestämmer om Fjärde Internationalens huvudinriktning, inom ramarna för Världskongressens resolutioner. Generalrådet har rätt att kooptera nya medlemmar, upp till 25% av sitt medlemsantal.

9. Världskongressen väljer en internationell kontrollkommission som har all makt att undersöka de problem som läggs fram, antingen av en sektion eller direkt av en medlem, efter det att alla möjligheter att lösa problemet inom sektionen i fråga har uttömts.

Kontrollkommissionen är en försvarsinstans för Fjärde Internationalen. Den uttalar sig på basen av fakta och med respekt för den demokratiska centralismen. Den rapporterar till Generalrådet, som är den enda instans med makt att avgöra.

Vid meningsskiljaktigheter mellan den internationella kontrollkommissionen och Generalrådet så är det Världskongressen som avgör såsom sista instans.

Den internationella kontrollkommissionen presenterar en verksamhetsberättelse inför Världskongressen.

10. Generalrådet utser ett internationellt sekretariat bland sina medlemmar. Detta sammanträder regelbundet på den plats där Internationalen har sitt säte.

Generalrådet kan förändra Internationella Sekretariatets (IS') sammansättning. IS är politiskt ansvarigt för Fjärde Internationalens publikationer.

IS organiserar kontakten med sektionerna och tar initiativ till en dialog med dem vad gäller politisk linje, taktik och organisationsfrågor.

På mandat av Generalrådet organiserar IS ansvariga ledningsorgan och kommissioner, kontinentalt eller tematiskt indelade.

Alla medlemmar i Generalrådet är medlem i en sektion. Sektionerna kan förselså att en medlem i Generalrådet avsättes eller ersättes. Denna åtgärd kan inte träda i kraft förrän efter ett majoritetsbeslut i Generalrådet om måste bekräftas av Världskongressen.

11. De nationella sektionerna måste regelbundet betala en medlemsavgift, i förhållande till dess medlemsantal och villkoren för dess aktivitet, enligt de normer som Generalrådet slår fast. Betalning av medlemsavgift är ett villkor för medlemskap i Fjärde Internationalen.

12. Generalrådet har rätt att föreslå att en sektion, eller, på en sektionens begäran, att en medlem uteslutes.

Vid uteslutning av en sektion måste denna åtgärd följas av en rapport till Världskongressen. Alla disciplinära åtgärder kan bestridas på Världskongressen.

13. Fjärde Internationalen erkänner rätten till tendenser och fraktioner i sina organ.

Tendenser och fraktioner ska representeras i Generalrådet efter antalet röster de erhållit under Världskongressen för de politiska dokument som definierar deras konstitutiva grund. Generalrådet garanterar utgivningen av en internationell diskussionsbulletin där bidrag till debatten, däribland tendentstexter, publiceras under kongressperioder, och, om det så anser, under mellanliggande perioder.

Tendenser och fraktioner vänder sig till Fjärde Internationalens medlemmar genom de interna diskussionsbulletinerna.

14. Dessa stadgar kan endast ändras av en Världskongress.

Har Fjärde Internationalens program bekräftats av händelseutvecklingen?

Världssituationen genomgår en serie av snabba förändringar som sammankopplas alltmer med varandra. Dessa förändringar följer, förenklat uttryckt, två huvudlinjer:

* Å ena sidan hänger hotet om en kris utan tidigare motstycke över mänskligheten. En ekonomisk kris som innebär att själva grunderna för produktionen av materiella rikedomar faller ihop världen över, vilket är början på en recessionsperiod vars varaktighet och omfattning inte kan förutsägas. En finanskrasch hotar, och den sociala kris som medför försämrade levnadsvillkor för flertalet förvärras från dag till dag. Dolda och öppna krig sprider sig över en allt större del av vår planet.

* Å andra sidan, genom dessa uttryck för en världsomfattande upplösning lösgör sig, från de gamla organisationernas kris och själva klasskampens process, en återorganisering av arbetarrörelsen kring en ny linje. Arbetarnas och de förtryckta folkens rörelse för frigörelse, som har spelat en avgörande roll för stalinismens sammanbrott, liksom för sammanbrottet av diktaturerna i Afrika och Latinamerika och i motståndet mot storkapitalets planer i de utvecklade kapitalistländerna, står inför en ny situation, genom vilken den, inte utan svårigheter, försöker att bana sin väg.

De problem som folken på alla kontinenter stöter på, oavsett vilka politiska, nationella eller religiösa former de antar, sammanstrålar idag i en enda fråga att lösa: återvändsgränden för systemet grundat på privat ägande av de stora produktionsmedlen.

Aktivister och organisationer som kämpar för arbetarklassens frigörelse måste i alla lägen, medvetna om de motsägelsefulla tendenser som kommer till uttryck i världssituationen, försöka avgöra på vilken av dessa tendenser arbetarklassen kan ta stöd och gå framåt på vägen mot sin befrielse.

För marxister är inte programmet en dogm. Det är en ledstjärna för handling. Det måste ständigt konfronteras med fakta, med en verklighet som ständigt förändras. Sammankallandet av en konferens för Fjärde Internationalens nygrundande kräver ett svar på följande fråga: har Fjärde Internationalens program bekräftats av händelseutvecklingen?

Om fakta visar att det är möjligt att lösa mänsklighetens stora problem inom ramarna för systemet med privat ägande av produktionsmedlen och om fakta visar att produktivkrafternas nedgång kan brytas för en ny blomstring inom systemet, ja då får vi inte tveka att erkänna att Fjärde Internationalens program och marxismen är överspelade.

Med hur ser fakta i verkligheten ut?

Vändpunkten i världssituationen

November 1989 markerar en viktig vändpunkt i den världspolitiska situationen. Berlinmurens fall innebar, såsom en fortsättning på all tidigare utveckling och som ett resultat av massornas egen mobilisering, en upplösning av den

kontrarevolutionära världsordningen som Roosevelt/Truman, Stalin och Churchill tvingade fram i Jalta och Potsdam mot folk världen över.

Stalinismens sammanbrottskris har fört upp följande alternativ på dagordningen:

* Antingen så förmår kapitalismen, dvs det privata ägandet av produktionsmedlen, garantera ett uppsving för produktivkrafterna och en ekonomisk och social utveckling så snart den har återupprättas i östra Europa. Enligt den hypotesen måste man anse att marxismen och Fjärde Internationalens Övergångsprogram är felaktiga, eftersom de bygger på en analys om att kapitalismen under sitt imperialistiska stadium är oförmögen inte bara att utveckla produktivkrafterna, utan att överhuvudtaget erbjuda någonting annat än förfall och barbari.

* Eller så kommer den återvändsgränd som systemet med privat ägande över produktionsmedlen befinner sig i till uttryck i själva den process av återupprättelse - eller försök till dess återupprättelse - i Sovjetunionen och östra Europa. I så fall följer att kampen för att störta det konkursdrabbade systemet med privat ägande över produktionsmedlen och att ersätta det med den sociala egendomen, det kollektiva ägandet av produktionsmedlen, bevarar sin fulla aktualitet.

Frågan om marknaden

De senaste åren har vi till leda hört tvärsäkra deklARATIONER och högtravande tal om "marknaden", "marknadslagarna" och "marknadsekonomin".

I stort sett så har tanken varit att allt som behövdes för kapitalismens välbefinnande var en marknad att erövra. Det skulle vara tillräckligt att öppna marknaderna i öst för att:

- a) få tillgång till nya jättelika marknader;
- b) sålunda ge upphov till ett uppsving i produktionen, som förfallit pga avsaknaden av nya marknader i de kapitalistiska länderna;
- c) och därmed suga upp arbetslösheten och höja levnadsnivån i väst samtidigt som uppsvinget i öst gynnas.

Innan vi konfronterar dessa prognoser från igår med dagens verklighet låt oss göra två inledande anmärkningar:

a) frågan om marknaden (marknaderna) står utan tvekan i centrum för krisen i det nuvarande produktionssättet. Men för att förstå vad det handlar om kan man inte isolera frågan om marknaden från systemets mekanism i sin helhet. I själva verket handlar problemet inte om marknaden i sig, utan om den växande motsättningen mellan:

- å ena sidan den i det kapitalistiska produktionssättet inbyggda tendensen till att försöka kompensera profitkvotens tendentiella fall med en ökning av den totala mängden mervärde, dvs genom en obegränsad ökning av produktionskapaciteten;

- å andra sidan den mycket långsammare tillväxten av marknaderna, dvs av förmågan att suga upp de producerade varorna, åtminstone under förhållande där det investerade kapitalet ger vinst.

Redan 1895 förklarade Friedrich Engels i ett förord till Kapitalets tredje bok att:

"Sedan krisen 1866 har ackumulationen pågått med tilltagande hastighet och på ett sådant sätt att inte i något industriland (...) har utökningen av produktionen kunnat följa ackumulationsrytmen. Den ackumulation som den enskilde kapitalisten har realiserat har inte helt och hållet kunnat användas för att utöka dennes egen verksamhet (...). Men denna ackumulation ökar även antalet som lever på räntor. Människor som, trötta på affärsvärldens ständiga tryck, inte strävar efter något annat än att roa sig, eller att få lugnare poster, som direktörer eller företagsadministratörer."

Sedan kapitalismen nått sitt imperialistiska stadium är problemet om marknaden det om världsmarknaden. Lenin har visat vilka villkor som gäller för att erövra den, vilken slutfördes av de kapitalistiska stormakterna före 1914.

b) Marknadsproblemet kan inte skiljas från produktionen. Att avsätta fler producerade varor på marknaden det är att på marknaden finna mer värde, vilket representerar mer producerad rikedom, att utbyta mot varorna. Under kapitalismens uppåtstigande epok var det korrekt att säga att erövringen av nya marknader (som då ännu inte var en del av världsmarknaden) var en faktor som ledde till en utveckling av produktionen. Men idag, inom ramarna för en konstituerade världsmarknad, är det inte så mycket marknaden som skapar produktionen, som produktionen som skapar sin egen marknad.

Ty, själva villkoren för produktionen stöter som vi har sett emot gränserna för de kapitalistiska förhållandena och gynnar en kapitalackumulation som, genom att inte kunna investeras i produktionen med tillräcklig vinst, istället ökar på det spekulativa kapitalets volym.

1. Kan marknadsekonomin skapa en framtid i östra Europa och därmed för sig själv?

Vilket är då resultatet av privatiseringarna i östra Europa? Söndagen den 3 januari 1993 publicerade den ryska kommittén för statlig egendom en utvärdering av privatiseringarna i landet (det handlar om siffror från en organism som stödjer privatiseringarna, eftersom det är en organism skapad av Jeltsin). Enligt denna kommitté så har 95 000 industriföretag i Ryssland begärt att bli privatiserade. 600 av dem privatiserades under 1992. Prognosen för 1993 är att ytterligare 4 700 industriföretag kommer att privatiseras.

Enligt dessa "optimistiska" prognoser - från privatiseringarnas anhängare - har alltså mindre än 1% av de industriföretag som begärt att bli privatiserade verkligen blivit det och i början av 1994 kommer det att vara 6%. I verkligheten är det mycket mindre, eftersom detta endast handlar om företag som begärt att bli privatiserade och det finns ett visst antal som inte gjort någon sådan begäran, i synnerhet inom vapenindustrin. Om man också tillägger att de privatiserade industriföretagen i öststaterna framförallt är småföretag så är det i verkligheten bara några tiondels procent av den ryska industriella potentialen som hittills har privatiseras och inte mycket mer som kommer att bli det fram till 1994.

Ändå så har Jeltsin inte sparat på sina krafter för att stödja privatiseringen av ekonomin. Allt har gjorts för att genomföra privatiseringarna i östra Europa. Sällan har man sett regeringar som till denna grad agerar som "compradores"; bokstavligen redo att sälja det nationella landområdet till utländskt kapital. Fallet med Moskva stads utförsäljning av hela kvarter till det franska företaget Pellerin

för en spottstyver är fortfarande färskt i minnet. Allt har gjorts för att privatisera: planer från IMF, från EBRD... Vilket är det enda konkreta resultatet av denna politik som syftar till att återupprätta kapitalismen, att privatisera och att skrota det sociala skyddsnätet? Det är de 22 miljoner arbetslösa som för närvarande finns i östra Europa, de 10 miljoner arbetslösa i Ryssland som väntas till årets slut, inflation och misär. Och på en annan nivå så har vi fenomenet med det hissnande berikandet av en maffia som härstammar från nomenklaturen. Det är ett faktum att även om alla delar av nomenklaturen uttalar sig för "marknaden" och för privatiseringar så har den sociala egendomen ännu inte förstörts.

OECD förutspår i en analys över perspektiven för 1993 (publicerad i december 1992) att *"det är troligt att minskningen av produktionen kommer att tilltaga och inflationen kommer att förbli "mycket hög" "* i det f d Sovjetunionens republiker. I sin utvärdering av samtliga öststater konstaterar OECD, efter flera år av kapitalistiska "reformer", att det inte tycks finnas några enkla lösningar. Alltmedan *"en restriktiv penga- och budgetpolitik uppenbarligen är nödvändig "* så är det inte tillräckligt så länge som *"de marknadsekonomiska mekanismerna fortfarande är outvecklade "*. Enligt OECD är det nödvändigt att gå framåt med *"en progressiv tillämpning av bindande budgetkrav för företagen "*, vilket kräver *"en ny företagaranda "*.

Vi vet vad det betyder... Man konstaterar inte bara att man misslyckats, utan erkänner också sin oförmåga. Villkoren, ur kapitalets synvinkel, för "vinstgivande" privatiseringar är att arbetarna accepterar en fruktansvärd överutsugning som man försöker tvinga på dem med hjälp av den *"nya företagarandan "*. Det är här skon klämmer. Genom att steg för steg bekämpa raseringen av den sociala egendomen, genom att närhelst det är möjligt försvara det bestående sociala skyddsnätet, genom att bygga upp oberoende fackliga organisationer eller rycka loss dem från statens grepp så visar arbetarklassen i Ryssland och de övriga republikerna i det f d Sovjetunionen - en arbetarklass som i stor utsträckning har vuxit fram och blivit stark just på basis av den sociala egendomen och det ansenliga språng för produktivkrafternas uppsving den har bibringat - att den inte är beredd att ansluta sig till en *"företagaranda "* som innebär överutsugning, avregleringar, flexibilitet och misär.

Detta motstånd från arbetarklassen, kopplat till klasskampens allmänna villkor och arbetarklassens motstånd på internationell nivå, reser sig som ett avgörande hinder för planerna från IMF, Världsbanken och EBRD. Istället för att möjliggöra någotsomhelst uppsving för produktivkrafterna så resulterar "privatiseringarna" i det f d Sovjetunionen i en nedbrytning av de existerande produktivkrafterna.

I Ryssland har den industriella produktionen sjunkit med 18% under 1992 års första månader och än mer under de följande månaderna.

Omstruktureringen av den ryska industrin kommer att ha skapat 10 miljoner arbetslösa i slutet av 1992, slår International Labour Bureau (ILB) fast i en deklARATION från oktober 1992. Enligt ILB kommer denna situation att förvärras. 40% av företagen planerar personalminskningar (för företag med mer än 1 000 anställda så är procentsatsen 60%, vilket visar till vilken grad det är hjärtat i den produktiva apparaten som drabbas). ILB-ordföranden Standing säger i ett uttalande att: *"Den industriella produktionens sammanbrott, den snabba minskningen*

av arbetstillfällena inom industrin och sänkningen av reallönerna har lett till en arbetslöshetsnivå som är den högsta som någonsin uppmätts i centrala och östra Europa ”.

Detaljpriserna har enligt tidningen *Troud* mer än hundrafaldigats från januari 1991 till december 1992. Inflationen fortsätter att öka med mer än 20% per månad. Samtidigt så har, enligt en officiell statsorganism, den totala inkomsten sjudubblats (dvs att köpkraften har minskat till ..... en fjortondel). I verkligheten är detta glapp ännu större, såtillvida att inkomsterna i den ena änden, hos den korrupta nomenklaturen och maffian, har skjutit i höjden, medan de i den andra änden har minskat än mer. Det gäller för den stora befolkningsmassan som har en medellön på 20 dollar per månad.

I Litauen har nedgången för den industriella produktionen följts åt av en arbetslöshetsexplosion och en tjugodubbling av livsmedelspriserna. På landsbygden medför privatiseringarna av jorden en arbetslöshet som omfattar två tredjedelar av de lantarbetare som jobbade på de gamla statliga gårdarna och ett ras av jordbruksproduktionen med 50%.

Den ryska exporten kommer enligt Världsbankens utsaga att ha rasat med närmare 60% 1992 jämfört med 1990. Genom privatiseringsprocessen lägger nomenklaturen beslag på de få sektorer som kan ge en viss vinst och överlämnar resten till omstruktureringar och företagsnedläggningar.

En första utvärdering av privatiseringarna i Öst

Det är möjligt att göra en första utvärdering av den pågående privatiseringsprocessen i östra Europa utifrån studier från IMF:s, OECD:s och Världsbankens organismer. Ungern och Polen är de länder där privatiseringarna i princip kommit längst. Ändå så är i dessa två länder den del av den totala industriella produktionen som härstammar från den privata sektorn inte större än 10%, respektive 16,5%. Det handlar i dessa två fall i huvudsak om små och medelstora företag.

Att privatiseringarna inom den industriella produktionens olika branscher är så begränsad beror på att vinst på det investerade kapitalet inte kan garanteras med mindre än att utsugningen av det mänskliga arbetet bedrivs under fruktansvärda villkor, motsvarande de som gäller för varornas spridning på världsmarknaden. Men motståndet från en arbetarklass som inte vill låta sig brytas ned (klasskampen) stör avsevärt omvandlingen av den sociala egendomen till privat egendom (vilket vi återigen kan se, samtidigt som dessa rader skrivs, i de polska järnvägsarbetarnas storstrejk mot planerna på att privatisera och skära bort 100 000 arbetstillfällen).

Enligt siffror från polska SCB (grundande på tulldeklarationer) var den privata sektorns exportandel 5% och importandelen 15% 1990. Under de första nio månaderna av 1991 stod denna privata sektor för 14% av den totala exporten och 43,3% av den totala importen. Vi kan särskilt lägga märke till att den stod för 44% av den import som betalades med västvaluta.

Dessa siffror är tydliga: utvecklingen av den privata sektorn i ett land som Polen (som har en av de mest utvecklade privata sektorerna i östra Europa) medför inte investeringar i produktionen. Det handlar i första hand om utvecklingen av handelsföretag som för in produkter från andra länders industrier i Polen.

Vi kan konstatera att det i huvudsak inte handlar om tunga investeringar (som exempelvis skulle syfta till att omstrukturera den produktiva apparaten), utan om lyxprodukter som säljs i västvaluta. De delar av befolkningen som kan tänkas förse sig med dessa varor begränsar sig till nomenklaturans övre skikt som med hjälp av plundringar av landets rikedomar håller på att omvandla sig till spekulatörer och maffiosi, vilket ingalunda leder till att det öppnas nya marknader för det kapitalistiska systemet. Låt oss repetera: krisen för den förfallande kapitalismen uttrycker sig i bristen på överensstämmelse mellan, å ena sidan, produktivkrafterna och deras naturliga tendens att utveckla sig och, å andra sidan, systemet för marknadernas utbredning. Produktivkrafternas utvecklingsnivå stöter under det imperialistiska stadiet emot det faktum att inom ramarna för de privata egendomsförhållandena så begränsas möjligheten att öppna nya marknader ständigt av nödvändigheten av att skapa vinst. Under de rådande förhållande av sammanbrott för det f d Sovjetunionen, skapade av de pågående reformerna för att återupprätta det privata ägandet, är sannolikheten för att de f d Sovjetländerna och Östländerna ska skapa nya marknader lika med noll. Tvärtom så är världsmarknaden överfylld. "Öppningen till markanden" tenderar att förstöra hela den ekonomiska basen och skapa en situation där det är helt omöjligt för befolkningen att köpa de importerade varorna. Däremot har "öppningen till markanden" redan resulterat i ekonomiska, politiska och sociala komplikationer som avbryter produktionen och begränsar möjligheterna till alla former av transaktioner, inklusive investeringar.

Det enda "öppningen till marknaden" banar vägen för är spekulation, inte på något sätt en ökning av varucirkulationen. "Öppningen till marknaden" är ingenting annat än inledningen på en period av lidanden utan motstycke för folket, men inte på något sätt en frist för det system som baseras på privat ägande av de stora produktionsmedlen.

Den tidigare citerade studien utvärderar privatiseringspolitiken i östra Europa med följande ord: "*Den enda verkliga framgången är den snabba återgången till en förståndig nivå för prisökningar.*" "Förståndig utveckling"? I Tjeckoslovakien rasade reallönerna med 30% under 1990 års första nio månader. I Bulgarien minskade köpkraften med mellan 40% och 60% under det första kvartalet 1990. Alla de studier som de stora ekonomiska och industriella organismerna har publicerat säger enstämmigt att det enda konkreta resultatet av omstruktureringarna och de ekonomiska reformerna i östra Europa är ett ekonomiskt och socialt sammanbrott för den förkrossande majoriteten av befolkningen, medan ett litet skikt som huvudsakligen härstammar från nomenklaturen, och utvecklar sig till en maffia som parasiterar på det ekonomiska systemet, berikar sig.

Produktionens sammanbrott

Vad händer med produktionen? Låt oss titta på statistiken. Inom storindustrin, som i länderna i östra Europa i allmänhet fortfarande är statsägd, rasade produktionen 1991 med 15% i Polen, med 18% i Ungern, med 20% i Rumänien och Tjeckoslovakien och med 29% i Bulgarien. Sammanlagt för åren 1990 och 1991 så rasade produktionen i storindustrin med 39% i Bulgarien, med 25% i Ungern, med 37% i Polen, med 35,9% i Rumänien och med 23% i Tjeckoslovakien. Det är tydligt att "öppningen till marknaden" innebär ett sammanbrott för den ekonomiska

basen i dessa länder. Enligt IMF:s statistik för 1991 så sjönk BNP med 8% i Ungern, med 11% i Rumänien, med 12% i Polen, med 15% i Tjeckoslovakien och med 20% i Bulgarien.

Rekordökning av arbetslösheten och konsumentpriserna

IMF:s statistik över minskningen av antalet arbetstillfällen är lika tydlig (och då har vi ändå bara att göra med officiell statistik). Från 1990 till 1991 ökade arbetslösheten i Bulgarien från 1,65% till 12%, i Ungern från 1,7% till 8,3%, i Polen från 6,1% till 11,4%, i Rumänien från 1,6% till 6%, i Tjeckoslovakien från 4,4% till 7,5%. Som ett uppenbart resultat av privatiseringarna i Polen så har 100 000 anställda, utav 270 000, inom järnvägen avskedats och 40% av järnvägslinjerna lades ned första januari 1993.

Konsumentpriserna? Deras ökningstakt, fortfarande enligt officiell statistik, utvecklades i Bulgarien från +2,2% 1989 till +19,3% 1990 och +420% 1991. I Ungern från +17% 1989, till +28,9% 1990 och +35,6% 1991. I Polen från +251% 1989 till +576% 1990 och +81,7% 1991. I Rumänien från +0,6% 1989 till +4,7% 1990 och +250% 1991. I Tjeckoslovakien från +1,4% 1989 till +10% 1990 och +58,7% 1991.

Utlandsskulden för de f d Sovjetunionens republiker och alla övriga Öststater ökar mycket snabbt. Staternas budgetunderskott fortsätter att öka och alla regeringar i östra Europa låter detta omsättas i en åtstramningspolitik, enligt IMF order, som ifrågasätter pensionerna, socialförsäkringssystemen och samtliga sociala erövringar, liksom den offentliga servicen.

Överallt så kan IMF använda sig av skulden, liksom man gör i Latinamerika och Afrika, för att tvinga fram strukturella reformer.

IMF:s roll i östra Europa

I juni numret 1991 av tidskriften *Etudes comparatives Est-Ouest* kommer en expert fram till följande slutsats: "Den polska ekonomin tycks ha inträtt i den kritiska fas som stabiliseringsprogrammen i flera latinamerikanska länder har lett fram till".

Bedömningen är tydlig: det handlar om den återkolonialiseringspolitik som bedrivs i Latinamerika, Afrika och Asien, under IMF:s beskydd, och som både leder fram till ett ifrågasättande av dessa länders politiska oberoende och till en förstörelse av själva grunderna för deras industri och nationella resurser.

Det är nödvändigt att understryka vilken roll IMF, Världsbanken, EBRD och den asiatiska Utvecklingsbanken har spelat i privatiseringsplanerna, eller, med andra ord, i raseringsplanerna i f d Sovjetunionen och i östra Europa.

Det går inte en vecka utan att IMF i den ena eller andra formen håller ett möte eller en konferens om situationen i de f d Sovjetunionen och övriga öststater. Det går inte en dag utan att de här länderna får besök av delegationer från IMF, som inte bara har till uppgift att undersöka situationen, utan även att direkt diktera för regeringarna vilka planer de ska sätta i verket.

IMF:s politik gentemot öststaterna syftar till att lägga dessa länders ekonomi direkt under sig. Det memorandum om den ryska federationens ekonomiska politik som ryska regeringen antog den 27 februari 1992 hade utarbetats direkt av experter från regeringar i väst och i hade i förväg underkastats IMF:s godkännande. IMF

har för övrigt rätt att var tredje månad, på ort och ställe, kontrollera att de beslutade åtgärderna förverkligas. Den påstådda "öppningen till marknaden" leder inte fram till någonting annat än en återkolonialiserings- och plundringsprocess.

Tidskriften *Le Courier des pays de l'Est* från april 1992 anser att "detta dokument är framförallt den borgen som de västliga finansiärerna kräver" och understryker att den första konsekvensen av detta dokument, som alltså är dikterat av IMF, är "att priserna släpps helt fria" och tillägger att "konsekvenserna av detta program lär bli synnerligen fruktansvärda för befolkningen".

I Polen hotar Världsbanken med att stänga landets minst vinstgivande kolgruvor. Med den polska regeringen som redskap har den tvingat fram ett omstruktureringsprogram som innefattar att mellan 70 000 och 300 000 gruvarbetare förlorar jobbet. Enligt ILB kommer det att finnas 22 miljoner arbetslösa i de östeuropeiska länderna i slutet av 1992. I länder som Polen, Bulgarien, Rumänien, Jugoslavien och i republikerna i det f d Sovjetunionen växer alla sorters maffiarörelser fram, som i synnerhet sysslar med narkotikahandel och annan direkt kriminell verksamhet.

Systematisk underkastelse

IMF har för avsikt att systematiskt underkasta sig samtliga länder i östra Europa, att tvinga fram massarbetslöshet, rörlighet och flexibilitet, dvs en överutsugning av människan under alla dess former. IMF nöjer sig inte med att vara rådgivare, den hotar också. IMF-ordföranden Michel Camdessus deklarerade den 15 juni i Washington att: "Det kommer inte på fråga att stödja ett program som inte når upp till våra krav", och beklagade i synnerhet att de ekonomiska reformerna i Ryssland inte gick fortare. En av hans rådgivare deklarerade på samma konferens att: "Den stora sektorn med offentligägda företag måste omstruktureras, monopolen måste brytas ned och konkurrensen måste uppmuntras genom att de existerande företagen privatiseras." Han förklarade vidare att Världsbanken kommer att ingripa för att utarbeta en procedur som uppmuntrar till konkurrens, så att de exploateringsbara fyndigheterna i det f d Sovjetunionens länder öppnas för utländska investerare. Han antydde att villkoret för en eventuell hjälp från IMF är att de utländska investerarna erbjuds gruvfyndigheter i Ryssland, Ukraina och Kazakstan, naturgas och övriga naturtillgångar. Det är ett direkt försök att återkolonialisera dessa länder.

Samma rådgivare fortsatte: "Banken kommer att hjälpa de olika staterna att få till stånd ett välplanerat socialt skyddsnät. De flesta stater som utgjorde Sovjetunionen har ett brett socialt skyddsnät som långt överskrider det de klarar av att handha. Banken kommer att hjälpa dem att rationalisera dessa dyrbara och komplicerade socialsystem." Vad innebär detta? Det innebär att IMF i en och samma rörelse planerar en mycket hög arbetslöshet, en förvärring av fattigdomen bland befolkningen och samtidigt en rationalisering, dvs i verkligheten ett försök att skrota hela det sociala skyddsnätet.

Kapitalismens återkolonialisering av östra Europa, i en epok av imperialistiskt sammanbrott, är en återkolonialisering av ockrartyp och inte, som vissa vill få oss att tro, ett införande av västerländsk kapitalism i dessa länder. Det är tydligt att

öppningen till marknaden i östra Europa inte är någonting annat än en öppning för den ruttnande kapitalismen, för spekulation, för mygel och framförallt en öppning för förstörelsen av produktivkrafterna. Konsekvensen är att folket i dessa länder störtas ned i de största lidanden, i total utblottning.

Med stor oro

Mellan början och slutet på 1992 så har tonen förändrats på de officiella uttalandena från IMF, Världsbanken och den amerikanska administrationen. Camdessus auktoritära diktat tycks följas av fas där olika röster höjs för en viss försiktighet. I en artikel publicerad i november 1992 uppmanar den f d presidenten Nixon till att släppa lite på trycket på det f d Sovjetunionen, inför hotet om en politisk och social explosion som ingen skulle kunna kontrollera. Camdessus själv döljer inte, i en artikel publicerad av Le Monde, sin stora oro. För finanskapitalets ledande cirklar handlar det om en djup motsägelse:

- Antingen fortsätta på den snabba vägen i "privatiseringsreformernas" riktning, och då med säkerhet riskera motstånd från arbetarna och bönderna och även motsättningar inom nomenklaturen, större sociala och politiska kriser, utbrott, inbördeskrig och krig mellan stater. Den amerikanska imperialismen kan inte med en enkel axelryckning åta sig att ingripa i världens alla hörn för att försöka säkra världsordningen.

- Eller fortsätta att ge krediter utan nämnvärda resultat. Då fortsätter ändå upplösningen, om än långsammare. Det f d Sovjetunionens sammanbrott leder in landet i en situation av kronisk politisk och social instabilitet, utan kortsiktiga lösningar.

Som vi ser så är båda vägarna återvändsgränder som, med olika hastighet och i olika former, medför en allmän instabilitet.

Bush' och Jeltsins högtidliga undertecknande av Start II-avtalet under 1992 års sista dagar har flera syften. Givetvis föredrar imperialismen att kontrollera vad som händer med det f d Sovjetunionens kärnkraftsarsenal, framför att se den spridas under okontrollerade former. Men en annan aspekt av detta avtal gäller den ryska inrikessituationen, i synnerhet i ekonomiskt hänseende. Start II-avtalet tjänar delvis som en räddningsboj för Jeltsin. Att skrota kärnkraftsarsenalen är en aktivitet som i sig tjänar som ett parasitär incitament för fortlevnaden av det f d Sovjetunionens ekonomi. Enligt information i den amerikanska pressen är man inte ens i USA säker på att man kan genomföra skrotningen inom de planerade tio åren, även om man utnyttjar alla tillgängliga resurser. Mot denna bakgrund inser man att tillämpningen av Start II i Ryssland innebär att miljontals människor sysselsätts med en verksamhet som har samma parasitiska karaktär som vapenindustrin, delvis finansierade av IMF och den amerikanska kapitalismen. Detta i syfte att försöka hålla Jeltsin och byråkratin över vattenytan.

Är slutsatsen av det sagda om situationen i öststaterna, med den fruktansvärda försämringen av levnadsvillkoren för arbetarna och folken, att det var bättre förr, under Bresjnev, Jikov i Bulgarien, Ceausescu i Rumänien, Jaruzelski i Polen, Kadar i Ungern, eller Honecker i Östtyskland? I verkligheten så är det den ekonomiska politik som nomenklaturen har bedrivit i samtliga dessa länder sedan

flera decennier tillbaka som har skapat det nuvarande sammanbrottet. Det räcker att ta en titt på frågan om skulden som dessa olika länder dragit på sig.

Det är allmänt känt att under Ceausescu ansågs Rumänien vara IMF:s bästa elev, eftersom diktaturen bokstavligen kvävde befolkningen ekonomiskt för att kunna betala tillbaka skulden. Det är allmänt känt att under nomenklaturans välde i Polen så ökade skulden gentemot IMF ständigt. Detta är sant för samtliga dessa länder.

2. Om byråkratins natur

Den pågående utvecklingen bekräftar Fjärde Internationalens analys av den stalinistiska byråkratin.

Vad gäller det för Sovjetunionen och länderna i östra Europa så har Fjärde Internationalen alltid skiljt mellan det som har att göra med statens natur, dess socio-ekonomiska bas, och det som har att göra med naturen på den byråkrati som kontrollerar staten.

För marxister så är klasskampens mål att skapa ett samhälle där människans utsugning av människan har upphört. Ett samhälle utan klasser och alltså utan stat, såtillvida att staten inte är någonting annat än ett verktyg för tvångsmakten från samhällets härskande klass. Eftersom statens huvudsakliga funktion är att säkra en ojämlig fördelning av resurserna och att bevara utsugningen, så är den dömd till att vittra bort i takt med att fördelningen blir mindre ojämlig, tills den försvinner tillsammans med uppdelningen av samhället i klasser.

En borgerlig stat utan borgarklass

Arbetarklassens erövring av statsmakten kan alltså inte utgöra någonting annat än en övergång, en tillfällig etapp. Den kan, historiskt sett, endast rättfärdigas av att produktivkrafterna inte är tillräckligt utvecklade (för att möjliggöra en direkt övergång till stadiet "*till var och en enligt dennes behov*") och av att klasskampen fortgår, vilket gör det nödvändigt med ett tvångsmaktsorgan för folkmajoriteten (arbetare, bönder, löntagare osv.) över minoriteten (kapitalisterna). För marxister utgör detta likväl en paradox. Efter Oktober 1917 karakteriserade Lenin arbetarstaten som en "*borgerlig stat utan borgarklass*", eftersom staten fortlevde som ett organ för ojämlig fördelning, som ett tvångsmaktsverktyg, även efter det att borgarklassen hade jagats bort från det privata ägandet av de stora produktionsmedlen (det är för övrigt pga att staten, även arbetarstaten, har denna tvångsmaktskaraktär som Lenin försvarade rätten till fackföreningar oberoende från staten och strejkrätten inom ramarna för arbetarstaten).

Redan från Oktober 1917 underströk Lenin, Trotskij och alla de andra revolutionsledarna att den ryska revolutionen endast kunde fullbordas i samband med revolutionens seger i andra länder, i synnerhet i utvecklade kapitalistiska länder som Tyskland. För marxisterna var det klart att den ryska revolutionens isolering skulle leda till revolutionens undergång om den inte bröts.

All försening i världsrevolutionen gynnade utvecklingen av byråkratin i arbetarstaten. Eftersom man inte kan "*socialisera misären*" så ledde den ryska eftersläpningen och isoleringen till en förstärkning av statens roll som tvångsmakt och försvarare av en allt ojämligare fördelning.

Lenin och Trotskij, och senare Trotskij och vänsteroppositionen, kämpade lidelsefullt mot de framväxande byråkratiseringsfenomenen som växte sig starka ur den tyska revolutionens (1919/1923), och andra revolutioners, nederlag.

Den stalinistiska byråkratin utkristalliserades definitivt som en parasitär byråkratisk kast i början på trettioalet, och en omfattande utbredning påbörjades då. En bläckfiskliknande apparat bestående av miljoner, och senare tiotals miljoner individer, som ständigt växte och som skaffade sig ofantliga privilegier genom att skoningslöst plundra landet och dess naturtillgångar. Byråkratin kunde inte hålla sig kvar vid makten annat än genom en skoningslös diktatur mot arbetarna och bönderna (som uttryckte sig i form av en utrotning av miljontals arbetare, i första hand kommunister, anarkister, trotskister och socialister) och, å andra sidan, genom att på internationell nivå underkasta sig imperialismen. Man stödde de existerande borgerliga regeringarna, finansierade deras återupprättande efter kriget och utgjorde överallt ett hinder för den proletära revolutionen. Allting under täckmantel av den anti-marxistiska och reaktionära "teorin" om "*socialismen i ett enda land*".

Genom att med parasitism och tilltagande plundringar underminera arbetarstatens sociala bas, liksom en gnagande cancersvulst inom den socio-ekonomiska bas som skapats av Oktober (den sociala egendomen), så har byråkratin - hela byråkratin - sedan flera årtionden tillbaka ständigt handlat som en kraft för kapitalismens återupprättande. Det är därför Fjärde Internationalen alltid har försvarat arbetarkaraktären på den sovjetiska statens grund (den sociala egendomen) mot en byråkrati som är främmande arbetarklassen och verkar som ett borgerligt organ i arbetarstaten.

Ett förberett sammanbrott

De senaste årens utveckling har visat i vilken utsträckning det f d Sovjetunionens sammanbrott har förberetts av den byråkratiska diktaturen.

Privatiseringsprocessen har nått en sådan nivå att idag så hotas själva existensen av den sociala egendomen. De stalinistiska regimernas sammanbrott reser för övrigt ett stort socialt problem för byråkratins existens. Även om det sociala innehållet i dess parasitexistens alltid har varit riktat mot den sociala egendomen, så har denna icke desto mindre utgjort själva grunden för byråkratins existens. Genom sin inriktning på att avskaffa den sociala egendomen så sågar byråkratin av den gren den sitter på, vilket förklarar den hårda striden för att överföra hela sektorer av den byråkratiska parasitismen - gårdagens nomenklaturister, dagens kapitalister och "nydemokrater" - in i "markandsekonomin" ramar. Men denna överföring kan endast ske delvis. Miljontals byråkrater kan inte "serveras" samtidigt, vilket förklarar de hårda striderna mellan olika fraktioner av ledningen för det f d Sovjetunionen, liksom kriget i det f d Jugoslavien, Kaukasus osv.

Å andra sidan - och denna motsägelse är lika viktig - så står försöket att i "marknadsekonomin" införa de parasitiska processer som har lett till de byråkratiska regimernas sammanbrott i direkt motsättning till denna marknadsekonomis krav på "vinst" och "effektivitet". Av alla dessa orsaker är byråkratin oförmögen att omvandla sig till en ny borgarklass. Även om varje byråkrat, såsom individ, strävar efter att omvandla sig själv till kapitalist, och

även om många av dem lyckas, genom stölder och plundringar, att leva i borgerligt överflöd, är byråkratin som sådan oförmögen att omvandla sig till en borgarklass, vilket hänger ihop med deras oförmåga att etablera en privat egendom över produktionsmedlen som grund för en ekonomisk utveckling i Ryssland.

Förlorat fotfäste

1992 års slut blev ett skådespel där Boris Jeltsin förlorade fotfästet och visade sig lika oförmögen som sin föregångare att förverkliga öppningen till marknaden. Bara några månader tidigare talade han om Gorbatjovs misslyckande. I verkligheten så har den gemensamma nämnaren för misslyckandet för Gorbatjov, sedan Jeltsin och senare för alla andra delar av nomenklaturen som är beredda att efterträda dem, att göra med att öppningen till marknaden under den nedåtgående kapitalismens villkor innebär att östra Europa och det f d Sovjetunionen kastas flera århundraden tillbaka vad gäller villkoren för utsugningen av det mänskliga arbetet. Och om de politiska och sociala förhållanden, arbetarklassens motstånd, gör detta omöjligt så kommer de enorma kapitaltillgångar som finns på internationell nivå ingalunda att investeras, åtminstone inte inom det f d Sovjetunionens produktiva sektor.

Detta oundvikliga misslyckande för Gorbatjov, Jeltsin och deras efterföljare är som ett eko av misslyckandet för Reagan, Bush, Clinton och alla övriga kapitalistiska regeringar att bemästra sammanbrottet för en kapitalism som nått stadiet för sitt imperialistiska sönderfall. Det är den "nya världsordningens" misslyckande. Så länge som den stalinistiska byråkratin höll ställningarna tillät dess och imperialismens kompletterande kontrarevolutionära verksamhet att den i Jalta och Potsdam grundade ordningen i huvudsak kunde bibehållas. Den stalinistiska byråkratin var den svagaste länken i den kontrarevolutionära ordningens kedja. Det lutar åt att dess fall drar med sig hela kedjan.

Lösningen på mänsklighetens kris kan endast växa fram utifrån kampen för den sociala egendomen och för exproprieringen av den parasitära kapitalismen.

Det tyska beviset

Om öppningen av de europeiska öststaterna på något sätt kunde utgöra utgångspunkten för ett nytt uppsving för det system som grundas på privat egendom av de stora produktionsmedlen så skulle säkert en sådan uppvisning har störst chans att lyckas i Tyskland.

För det första därför att den västtyska kapitalismen är den starkaste och mest blomstrande bland de europeiska kapitalistiska länderna. För det andra därför att föreningen av den tyska nationen tvingar den tyska regeringen att förverkliga en enhetlig marknad.

Vilket är då resultatet av den politik som förts de senaste två åren i Tyskland? En speciell organism, Treuhandanstalt, har skapats för att sköta privatiseringarna. Hamburgtidningen *Die Zeit* skrev i september 1992 att "Att utvärdera Treuhand, organismen som ansvarar för privatiseringen av det gamla Östtysklands företag, är att konstatera ett närmast totalt misslyckande". De genomförda privatiseringarna gäller enligt den officiella statistiken huvudsakligen små och medelstora företag. En

tredjedel av de privatiserade företagen har mindre än 200 anställda, en annan tredjedel mellan 200 och 400 och endast en femtiondel av de privatiserade företagen har 1000 anställda eller mer.

Steinkühler, ordförande för metallfacket, IG-Metall, som omfattar hela Tyskland, betonade i början på 1992 att *"Miljarderna i statligt stöd har inte använts i ett program för att skapa arbetstillfällen för de östtyska arbetarna, utan för att berika de västtyska företagsledarna"*.

Hur ser fakta ut? I slutet av 1989 fick Treuhand ansvaret för 4 miljoner jobb. Av dessa 4 miljoner hade 1,1 miljon privatiserats den 1 april 1992. 1,6 miljoner arbetare har förlorat sitt jobb i östra Tyskland. Treuhand ansvarar fortfarande för 1,2 miljoner jobb och dess talesman planerar att av dessa 1,2 miljoner så kommer 3-400 000 att försvinna fram till 1992 års slut.

Metallindustrin och den elektriska industrin drabbas speciellt hårt. Av 60 000 jobb inom stålindustrin kommer högst 14 500 att återstå. Vad gäller den tunga industrin (maskiner och industriella installationer) så har Treuhand privatiserat 6 400 jobb av de 100 000 som tidigare fanns. Av 261 000 jobb inom den elektriska industrin har hittills 49 000 privatiserats. Inom bilindustrin så har de stora västtyska firmorna, Volkswagen, Opel, Daimler-Benz, delat de bästa bitarna mellan sig. 30 000 jobb har privatiserats av de 180 000 som fanns tidigare.

När tidningen *Die Zeit* talar om *"att konstatera en närmst totalt misslyckande"* är det nödvändigt att precisera: ja, misslyckande för den som litat på löftena om den ekonomiska utveckling som skulle följa av *"öppningen till marknaden"*. Det vittnar arbetslösheten, ödeläggelsen av industrin, och den ekonomiska och sociala upplösningen om. Men man kan inte tala om misslyckande när det gäller vinsterna. Man kan inte tala om misslyckande om man utgår ifrån spekulatören. Det finns de som har tjänat på situationen. De västtyska företagen i första hand, som för en struntsumma har kunnat köpa de bästa bitarna, de östtyska företagens fastigheter och mark. Vad gäller Treuhands organisatörer av arbetslakten, de flesta f d höjdare i den fallna stalinistiska regimen, så erhåller de frikostiga direktörlöner.

Samtidigt som den tyska regeringen kastar ut miljontals arbetare från gamla Östtyskland i arbetslöshet så har den nyligen antagit en plan som slår hårdare än någonsin mot arbetarna i hela Tyskland, inklusive dem i väst: lönestopp, försämringar av socialförsäkringarna och minskning av alla former av socialhjälp. En plan kring vilken regeringen Kohl vill skapa en *"solidaritetspakt"* med socialdemokraterna (SPD).

Tvärtemot vad kapitalismens officiella budbärare säger så beror inte misslyckandet med privatiseringarna i Tyskland på att det saknas kapital. En av det tyska finanskapitalets stora dagstidningar, *Handelsblatt*, gav den 27 maj 1991 ett tydligt svar på frågan:

"De västtyska företagen har en sådan potential av likvida medel disponibla för investeringar att det ensamt skulle kunna finansiera tre återföreningar."

Enligt Deutsche Bundesbanks månadsrapport från maj 1991 så har de västtyska produktionsföretagens disponibla reserver ökat med 187 miljarder D-mark under 1990. Sammanlagt har de likvida medel på 1 536 miljarder D-mark, varav 682

miljarder är placerade på väldigt fördelaktiga konton, finanspapper eller obligationer. Dessa placeringar har inbringat dem 31 miljarder D-mark i ränta.

Det disponibla kapitalet på 670 miljarder D-mark är två och en halv gång större än dessa företags totala investeringssumma, beräknat efter ett medeltal för de tre senaste åren.

På finansmarknaden ger kapitalet idag en avkastning på 9%. Samma kapital, förvandlat till investeringar i de nya delstaterna är på medellång sikt liktydigt med att acceptera en avsaknad av avkastning, eller till och med en ren förlust.

Varför skulle man under sådana villkor investera i produktionen? Det skulle bara vara mödan värt om Östtyskland skulle kunna erbjuda substantiella fördelar som gynnar etableringar, vilket t ex vore fallet om lönerna låg kvar på en nivå klart under den i Väst. ”

Formuleringen ”*varför investera i produktionen?*” säger allt. Kapitalet ackumuleras och blåses upp på finansmarknaderna. Varför investera i produktionen om spekuleringen snabbare skapar större vinster? Det är på detta sätt som logiken för att systemet med privat ägande av de stora produktionsmedlen ska fortleva leder till ett organiserat förfall av produktivkrafterna, av produktionen som sådan, samtidigt som alla parasitära processer, som inte har något annat syfte än att tillägna sig en del av mervärdet, sväller upp.

Handelsblatt sätter även fingret på en annan väsentlig aspekt av frågan: arbetarklassens enhet i hela Tyskland, som förenar fackföreningarna inom ramen för tyska LO (DGB) (även mot ledarnas vilja) och för fram kravet på lika löner, är ett avgörande hinder för privatiserings-/förstörelse-/överutsugnings-planerna.

Mot slutet av 1992 rapporterade *Der Spiegel* en anekdot som är representativ för vissa kapitalistiska ledares sinnesstämning: det handlar om ett företag, DFKL, som hade monopol på kullager i gamla Östtyskland. När det köptes upp för två år sedan av ett västtyskt företag försvann 5 500 av 8 000 jobb och idag är de resterande 2 500 allvarligt hotade. Under den ironiska titeln ”*Den ofantliga marknaden i östra Europa*” gör *Der Spiegel* följande kommentar:

”Genom att köpa upp DFKL trodde det bayerska företaget att man öppnade en dörr mot den östeuropeiska marknaden, som man påstod var enorm. För övrigt så verkade den utlovade återhämtningen i de nya delstaterna kunna ge stora vinster och i väst gick affärerna så bra att företaget hade bedömt det som lämpligt att utöka sin produktionskapacitet. Ett år senare hade situationen förändrats från svart till vitt. ”Det var då vi förstod att vi gick med stormsteg mot en katastrof”, säger företagschefen, ”vi stängde omedelbart tre av de åtta fabriker och permitterade en del av personalen på de övriga.” De flesta av DFKLs gamla kunder i östra Europa fanns inte längre. Den så efterlängtade återhämtningen har ännu inte visat sig i Öst, och som pricken över i:et så har marknaden för kullager i väst inte varit så dålig sedan andra världskriget.”

Det finns ingen marknad i östra Europa, helt enkelt därför att det inte kan finnas någon marknad utanför själva produktionen. Marknaden härstammar från produktionen. Systemets oförmåga att öppna nya marknader är dess oförmåga att utveckla själva produktionen och själva produktivkrafterna.

3. Ett ekonomiskt förfall utan motstycke

Oförmågan hos systemet grundat på privat ägande av produktionsmedlen att öppna (och öppna sig själv för) nya marknader i östra Europa antar även en mer allmän betydelse. Den vittnar om detta systems grundläggande oförmåga att i sin tillbakagångs- och upplösningssfas garantera någon som helst form av nytt uppsving för mänsklighetens produktivkrafter. Ur flera olika synpunkter kommer säkert året 1990 historiskt att framstå som en brytpunkt i det världskapitalistiska systemets krisutveckling. Världsproduktionens tillväxt, enligt FNs egen statistik, var då lägre än befolkningstillväxten, vilket innebär att BNP per capita minskade under 1990.

Siffrorna för 1991 och 1992 (0,4% för 1992) och prognosen för 1993 förstärker bara denna tendens till förfall. Efter andra världskriget följde "30 ärorika" år, under vilka "återuppbyggnaden" av de ekonomier som härjats av kriget och tillflykten till vapenekonomin fungerade som drivkraft för en relativ och provisorisk återhämtning, åtminstone i de utvecklade länderna. Efter den stagnationsfas som utmärkt världsekonomin sedan 1975 följer nu en period som tycks komma att utmärkas av ett fortlöpande förfall av mänsklighetens produktivkrafter. Utan att utesluta möjligheten av återhämtningsfaser, begränsade i tid och rum, tycks denna tendens komma att hålla i sig och förvärras, vilket erkänns av storkapitalets och regeringarnas egna internationella institutioner.

Tio år av omstruktureringsplaner

Sedan mer än tio år tillbaka har regeringar världen över satt en ekonomisk politik i verket, under täckmantel av de "omstruktureringsplaner" som IMF, Världsbanken och EG utarbetat, vars huvuddrag är förstörelsen av produktivkrafter. Då avståndet mellan de länder som domineras av imperialismen och de utvecklade kapitalistiska länderna har ökat kraftigt under denna period är det, för att kunna "ta pulsen" på kapitalismen nu mot slutet av 1900-talet, viktigt att börja med att undersöka situationen i de mest utvecklade länderna.

Under de senaste 15 åren har de 24 mest industrialiserade OECD-länderna förlorat mer än hälften av jobben i basindustrin (stålindustrin, textilindustrin, skeppsvarven). Bara inom stålindustrin så försvann mer än hälften av jobben under 80-talet, men dessutom så hotas hälften av de återstående jobben att försvinna fram till 1995. Under samma period så har EGs produktion i skeppsvarven minskat med 50%. Inom den franska bilindustrin så har 40% av jobben försvunnit under de senaste tio åren. I länder som Storbritannien, Belgien och Spanien har fabriksproduktionen minskat med mer än en fjärdedel de senaste tio åren. I Frankrike har under de femton senaste åren antalet arbetare i produktionen ständigt minskat, både i proportion till den totala aktiva befolkningen och i absoluta tal. Andelen direkt produktiva jobb minskar ständigt, och allt snabbare, i förhållande till det totala antalet jobb.

Enligt OECDs officiella statistik så kommer de 24 länder som utgör denna organisation att kännas vid en ny ökning av arbetslösheten som ger 34 miljoner arbetslösa vid 1993 års slut. En rapport från EG-kommissionen i Bruxelles uppger att det bara i EG finns 45 miljoner fattiga (enligt de officiella kriterierna) i en

befolkning på 340 miljoner. I Storbritannien uppgår arbetslösheten till 10% av den aktiva befolkningen. I USA utgjorde industrijobben 1990 inte mer än 17,3% av det totala antalet icke-lantbruksjobb, mot 22,4% 1980 och 27,3% 1970. Arbetslösheten drabbar nära 10 miljoner arbetare, till vilka måste läggas miljoner och åter miljoner arbetare med oreglerade arbeten. Antalet arbetstillfällen minskar i allt snabbare takt. Till och med de modernaste företagen drabbas: 74 000 jobb ska bort hos General Motors fram till 1995 och 200 000 inom databranschen, de flesta inom de stora amerikanska företagen. Vad gäller den amerikanska flygindustrin så 117 000 arbetstillfällen gått förlorade bara under 1992 och en fortsatt försämring förutspås för de kommande åren.

Även Japan, som till helt nyligen verkade klara sig undan krisen, börjar märka tecken på recession. Till den grad att den japanska ekonomiska plannämnden förutspår en nolltillväxt under 1992 års slut.

Kapitalismen, vars historiska rättfärdigande var dess förmåga att utveckla produktivkrafterna, inklusive utvecklingen av tjänster och teknik, har nått en punkt där alla parametrar kastas om. Den systematiska förstörelsen av produktivkrafterna gör slut på allt rättfärdigande av systemet som grundas på privat ägande av de stora produktionsmedlen.

Den nedåtgående kurvan som systemet som grundas på privat ägande av de stora produktionsmedlen följer blir allt brantare och ger upphov till en allt våldsammare omstrukturerings- och avregleringspolitik, riktad mot arbetarnas och folkens villkor.

Arbetarnas motstånd

Man får dock inte glömma att denna förstörelselogik skulle ha nått än längre om den inte stött på motstånd från arbetarklassen och folken. Låt oss bara ta några av de senaste exemplen: de brittiska gruvarbetarnas spontana strejk ledde till ett bakslag för Major och hans planer för att stänga gruvorna; storstrejken i Italien mot Amatos planer utgjorde ett hinder för verkställandet av alla de sociala försämringarna; samma sak i Tyskland med den offentliga sektorns och metallindustrins strejk, osv. Det danska folkets nej till Maastricht, det schweiziska folkets nej till EES-avtalet och majoriteten av nej-röster bland arbetare och bönder i Frankrike är också uttryck för detta motstånd. Genom att försvara sig själv mot de mördande planer som hotar den, genom att bevara de sociala erövringarna och sina oberoende fackföreningar så befäster arbetarklassen sig mer än någonsin som den enda sektor av samhället som förmår försvara mänskligheten från en fruktansvärd urartning.

”Det är kris”

Om man ska tro uttalandena från regeringarna, de internationella institutionerna och alla de politiska partier - oavsett politisk färg - som har knutit upp sig till dem, så kan den officiella tesen sammanfattas till följande: det är kris, det är marknadsekonomin med sina grymma, men oundvikliga konsekvenser. man försöker lura i arbetarna och folken att det inte finns några alternativ. Marknadsekonomin lagar tvingar fram omstruktureringar, att produktionskapaciteten slås sönder, att den odlade jorden i allt större

utsträckning läggs i träda, att arbetar- och bondemassorna över hela världen utsätts för allt större umbäranden och plågor. Fakta - för att nu hålla sig till dem - ålägger oss att säga som det är: Fenomenen med "överproduktion" eller med "produktionsöverkapacitet", som enligt den officiella tesen inte ger utrymme för någon annan politik än den som förs, existerar inte annat än i förhållanden till profitens lag. Överproduktion eller produktionsöverkapacitet existerar inte i förhållande till mänsklighetens behov. Förstörelsen av produktivkrafterna, fabriksnedläggningarna, konkurser beroende på nödvändigheten för produktionsmedlens ägare att förränta sitt kapital; det är själva väsendet i en ekonomi grundad på profiten, dvs på privat ägande av de stora produktionsmedlen, som orsakar en ofantlig förstörelse.

I "*Till kritiken av den ekonomiska ekonomin*" analyserar Marx problemet med dessa ord:

"På ett visst stadium i sin utveckling kommer samhällets materiella produktivkrafter i motsägelse med de rådande produktionsförhållandena, eller, vilket bara är det juridiska uttrycket för detta, med de egendomsförhållanden inom vilka de hittills rört sig. Från att ha varit en utvecklingsform för produktivkrafterna slår dessa förhållanden om till att bli en boja för desamma."

Idag utgör de kapitalistiska ägandeförhållandena inte bara ett hinder för produktivkrafternas utveckling, de utgör en ram som direkt organiserar förstörelsen av dem.

En dödsförklarande motsägelse

När den brittiska handels- och industriministern Heseltine deklarerar "*att det är mer ekonomiskt att betala gruvarbetarna för att inte göra någonting än att återuppta produktionen*", så uttrycker han systemets allmänna lag. Skenbart intill det absurda, men bara skenbart. För bakom det skenbart absurda finns en logik som är den hos ett system grundat på mervärdesproduktion (det kapitalistiska systemet) som kommit fram till ett stadium där profitlagen, i den hårda kampen för tillägnandet av mervärde, leder till att själva föutsättningarna för produktionen ständigt blir mindre. En dödsförklarande motsägelse. I synnerhet som Heseltine givetvis inte har för avsikt att "*betala gruvarbetarna för att inte göra någonting*". Bakom denna formel avtecknar sig en offensiv för att tvinga fram "*delningen av arbeten och resurser*", vilket inte är någonting annat än en allmän avreglering för löntagarna och samhället.

Sedan 1980 har i alla de utvecklade kapitalistiska länderna omstruktureringarna och företagsnedläggningarna kombinerats med avregleringar och ett allmänt ifrågasättande av arbetarnas rättigheter, av det sociala skydds nätet och av kollektivavtalen. För kapitalistklassen och de regeringar som tjänar den - oavsett deras färg så är deras politik densamma - så är målet att återställa sådana villkor för utsugning av arbetskraften som möjliggör en värdeökning av det investerade kapitalet, dvs den kapitalistiska förräntningen och profiten.

Vi kan konstatera att hela denna politik som har drabbat arbetarna och folken så hårt inte har lett till någon ekonomisk återhämtning under 1990 talets början, utan till en ny recessionsfas.

4. Spekulationen härskar

Det är inte kapital som saknas. Ackumulationsprocessen, ett särdrag hos det kapitalistiska systemet, fortsätter även under kapitalismens upplösningsstadium, dess imperialistiska stadium. Detta innebär att ansenliga kapitalmängder förflyttar sig från den ena till den andra av jordens finansmarknader, på jakt efter vinstgivande placeringar. En gnutta statistik räcker för att sammanfatta situationen: under detta 1992 års slut byter varje dag 1 000 miljarder dollar ägare på finansmarknaderna. Av dessa 1 000 miljarder dollar kan 10 miljarder hänföras till affärstransaktioner och 990 miljarder till rena spekulativa transaktioner. 1 000 miljarder dollar, det är flera gånger mer än vilket som helst av de sju mest industrialiserade länderna (G 7) har i valutareserv. För att inte tala om de övriga länderna!

Enligt OECD så fortsätter investeringar i produktionen att minska i dess länder. I allmänhet så minskar företagens investeringar i produktionen, medan deras finansiella placeringar ständigt ökar. I Frankrike så har företagens finansiella placeringar niofaldigats på tio år, så att de finansiella tillgångarna idag motsvarar mer än hälften av företagens samlade tillgångar.

Vad representerar dessa spekulationsinvesteringar? Inte på något sätt skapar de nya rikedomar. Det är i själva verket så att kapitalinnehavarna via spekulatören försöker tillägna sig en allt större del av de nyproducerade värdena. Och detta i en situation där produktionen själv tenderar att minska. Detta leder till en växande obalans. Denna enorma utveckling av spekulatören verkar som en parasit som påskyndar förstörelsen av den produktiva ekonomin. Plundringar, kupper och spekulatören skapar ingen rikedom: de tär på den redan producerade rikedomen. Men de kan endast förekomma så länge som produktionsprocessen, även om den är på tillbakagång, bibehålls (utan den skapas inget mervärde och alltså inget spekulativt tillägnande av mervärdet).

Man talar om ett överskott på kapital. Låt oss tala klarspråk. Om kapitalismen kunde utveckla jordbruket i en värld där hungersnöden tilltar, om den kunde höja levnadsstandarden för de folkliga massorna, som, trots obestridliga tekniska framsteg, drabbas allt hårdare av undernäring och armod, även i de mest utvecklade länderna, ja då skulle det inte längre vara fråga om något kapitalöverskott. Men då skulle inte heller kapitalismen längre vara kapitalism.

Så länge som kapitalism förblir kapitalism

En tilltagande utsugning och ett tilltagande förtryck utgör de grundläggande villkoren och förutsättningarna för systemet grundat på det privata ägandet av produktionsmedlen i sin imperialistiska fas. Så länge som kapitalism förblir kapitalism så tjänar inte kapitalöverskottet till att höja massornas levnadsstandard (för då skulle kapitalisternas profit minska), utan till att höja denna profit med alla medel. Klasskampen tvingade den framväxande kapitalismen till eftergifter av en ansenlig social och politisk betydelse (begränsning av arbetsdagen, skydd för de kvinnliga arbetarna, för barnarbete, minimilöner och utjämning av lönerna, socialt skyddsnet, pension, allmän folkskola...). Den framväxande kapitalismen mötte denna sociala "merkostnad" genom en utvecklingen av tekniken och av produktiviteten, genom utvecklingen av produktivkrafterna och en utsträckning

av världsmarknaden. I början på 1900-talet föredrogs kapitalexporten till utlandet, till de länder som var underkastade kolonialt herravälde, där profiten var hög pga bristen på kapital, relativt låga priser på jorden, låga löner och billiga råvaror. Under 1900-talets slut utgör kapitalexporten visserligen fortfarande ett huvuddrag av den nedåtgående imperialismen, men den används alltmer för en direkt plundring, via spekulativen, av de existerande rikedomarna. Även i de utvecklade länderna lägger den glufsande spekulativen beslag på alltmer kapital från produktionsprocessen, utan vilken spekulativen själv likväl är omöjlig.

En skuld på 30 000 miljarder dollar

I denna spiral med en ekonomi som för varje dag dras mer in i en spekulativ virvel spelar skuldfrågan, och i synnerhet den offentliga skulden, en stor roll. Världsskulden uppskattas av specialister till 30 000 miljarder dollar! Den amerikanska ekonomin har aldrig varit så skuldtyngd: en skuld på mer än 11 000 miljarder dollar, varav 4 000 i offentlig skuld. Det har gått så långt att räntan på den offentliga skulden 1992 blev den tredje största utgiften i den amerikanska budgeten.

USAs offentliga skuld utgör den huvudsakliga källan för den internationella spekulativen. Denna massa av fiktivt kapital, som fortsätter att svälla och som snabbt cirkulerar på finansmarknaderna, skapar en omedelbar risk för en finans- och bankkrasch. Det utomordentliga teknologiska framsteg som datatekniken utgör används som ett vapen för spekulativen och för förstörelsen av produktivkrafterna. Vad vi kan se är inledningen på en upplösningssprocess. Enligt en officiell studie är närmare 1 150 amerikanska banker insolventa, ytterligare 1 500 är handikappade av tveksamma fordringar. Sedan 1989 har den amerikanska administrationen tvingats stänga 585 banker och 721 sparkassor pga konkurs. En politik som bygger på offentliga skulder, på budgetunderskott, på konstgjorda medel för att hålla tillbaka produktionens sammanbrott, utvecklas i alla kapitalistiska länder.

De senaste tio åren har de stora kapitalistiska länderna gång på gång vidtagit skenåtgärder för att försöka få igång ekonomin. Men idag börjar dessa möjligheter vara uttömda (liksom vad gäller valutaspekulativen där det, alltsedan Nixon 1971 beslutade att dollarn inte längre skulle vara konvertibel gentemot guld, var möjligt att använda den amerikanska valutan som ett vapen mot andra valutor, mot andra ekonomier, som ett medel i den internationella spekulativen).

Det är "marknadslagarna", som framställs som naturlagar, som tvingar kapitalet att systematiskt söka sig till de områden som ger den högsta omedelbara vinsten: spekulativen, plundringar, spel kring skulder... Lagar som resulterar i att produktivkrafterna avtar.

De skenbara återhämtningar som sker med hjälp av statskulder, och följs av skulder för hela samhället, innebär ingenting annat än att förfallodagen flyttas fram. De som äger produktionsmedlen återkommer ständigt till samma fråga: På vilket sätt ska vi få arbetarna och folken att beta notan för kapitalismens förfall? Och de stöter alltid emot samma verklighet: trots fruktansvärda angrepp så står den tillverkande klassen fortfarande på fötter, och de organisationer den har byggt upp i och för sin kamp existerar fortfarande.

Utlandsskuld och plundring

USAs 11 000 miljarder dollar i skuld motsvarar dess BNP för två år. Ett av de verktyg som den amerikanska härskande klassen använder sig av för att täcka upp skulden är ett fruktansvärt tryck på de länder som domineras av skulden. Den skuld som krossar de dominerade länderna i Afrika, Asien och Latinamerika är ett vapen i händerna på dem som styr systemet med privat ägande av de stora produktionsmedlen och därigenom berövar folken dess resurser. Enligt Världsbanken så uppgår de dominerade ländernas skuld till mer än 1 700 miljarder dollar 1992, och ökar konstant från år till år (från 1982 till 1992: +73%). Denna skuld har tvingats på folken i Afrika, Asien och Latinamerika för investeringar som ingalunda motsvarar deras behov. Investeringar som gått förlorade genom försnillningar, kupper och korruption. Denna skuld och räntan på den används som ett medel för att plundra, för att utblotta och även för att återkolonialisera alla dessa länder. I Latinamerika till exempel, där den uppgick till 250 miljarder dollar 1985, närmar sig skulden idag 500 miljarder dollar trots de räntebetalningar, motsvarande 300 miljarder dollar, som gjorts under denna period.

I seklets början, i en analys av konsekvenserna att kapitalismen gått in i sitt sista stadium, det imperialistiska, skrev Lenin att *"kapitalismen har omvandlats till ett världsomfattande system där den överväldigande majoriteten av jordens befolkning utsätts för kolonialt förtryck och kvävs finansiellt av ett fåtal "utvecklade länder"*. Lenin sammanfattar denna situation med följande formulering: *"Såsom bevisats i denna skrift, har kapitalismen nu avsöndrat ett fåtal (...) särskilt rika och mäktiga stater, vilka plundrar hela världen genom att helt enkelt "klippa kuponger", möjligt tack vare "kapitalexportens" mekanismer. (ur "Imperialismen som kapitalismens högsta stadium")*.

Befinner sig kapitalismen fortfarande i sitt imperialistiska stadium? Låt oss undersöka frågan utifrån en av imperialismens huvuddrag, nämligen det att exporten av kapital överflyglar exporten av varor.

En överföring av rikedomar

Enligt Världsbankens statistik så har summan av de dominerade ländernas skuld ökat från 573 miljarder dollar 1980 till 1 355 miljarder dollar 1990. Den ränta på skulden som betalas varje år har ökat från 48 miljarder dollar 1980 till 160 miljarder dollar 1990. Det har alltså under denna period skett en markant ökning av kapitalexporten, som har inneburit att de utvecklade länderna (under andra förhållanden än de som gällde i början på seklet) har kunnat tillägna sig en allt större del av de producerade resurserna (genom skuldavbetalningarna). Under 1980-talets slut nådde skulden själv en sådan hög nivå att kapitalexporten (de dominerade ländernas påtvingade skuldsättning) idag lett fram till att det sker en nettoöverföring av kapital från de fattiga länderna till de s k "rika" länderna.

Låt oss ta 1991 som exempel: de betalda skuldräntorna uppgick till 167 miljarder dollar, de multinationella företagens investeringar gav vidare en avkastning till de utvecklade kapitalistiska länderna på 34 miljarder dollar, vilket alltså ger en total överföring från de "skuldsatta" länderna till "gäldenärsländerna" på 201 miljarder dollar. Från den siffran drar vi de 69 miljarder dollar som motsvarar det stöd som

de senare gav till de förra samma år. Vi kommer då fram till summan 132 miljarder dollar, ett nettoresultat motsvarande det som överförs från de dominerade länderna till de mest utvecklade kapitalistiska länderna endast under 1991. Och denna tendens förstärks bara år från år.

Överföringarna av rikedomar, verkliga plundringar av länderna i tredje världen, är ett resultat av den återfördelningspolitik som tvingats fram av de mest utvecklade kapitalistiska länderna och de internationella institutionerna.

Varifrån kommer skulden?

Akkumulationen av kapital ledde till att på 1970-talet hade banker och de mest utvecklade ländernas regeringar ackumulerat ansenliga överskott av fiktivt kapital (skapat genom valuta- och kreditinflation), eurodollar (de multinationella företagens tillgångar investerade i Europa) och "oljedollar". Hur skulle dessa summor investeras på ett sådant sätt att kapitalet förräntades? De dominerade länderna, de minst utvecklade, utsattes för hårda påtryckningar för att de skulle låna dessa pengar. I IMF:s officiella doktrin fanns det på 1970-talet en kritik mot de minst utvecklade länderna att de "underlånade". Regeringarna och bankerna gav då lån till dessa länder som inte motsvarade behoven och som inte investerades i någon egentlig utveckling av dessa länders produktion. Den enda möjligheten för de dominerade länderna att betala tillbaka skulden var att öka lågprisexporten av halvfabrikat och råvaror. För att försäkra sig om denna lågprisexport var de tvingade att verkställa det som IMF kallar "omstruktureringspolitik" ("*structural adjustment policies*"): drastiska lönesänkningar och kraftiga nedskärningar av socialbudgeterna, i skolorna, inom sjukvården och av alla sociala skyddsnet.

Sålunda har dessa lönesänkningar, dessa angrepp utan motstycke mot arbetsförhållandena och mot de sociala erövringarna gjort det möjligt att mer än 130 miljarder dollar förs över varje år från de dominerade länderna till de mest utvecklade kapitalistiska länderna.

Denna politik har som vi vet orsakat och orsakar kraftiga reaktioner bland arbetare och folkgrupper. Man minns hungerkravallerna i Venezuela, Algeriet, Jordanien, Tunisien och i en rad andra länder. Kravaller som vänt sig direkt mot IMF och dess svältpolitik. Denna IMF som igår drev fram lån och som idag använder skulden som ett vapen för att tvinga igenom "omstruktureringsplaner", dvs plundringar av ländernas tillgångar.

Folkens motstånd mot IMF:s plundringsplaner får flera konsekvenser: de gamla diktaturernas fall, framgångar för de demokratiska massrörelserna; en tendens hos imperialismen att gynna uppkomsten av regimer med en "demokratisk fasad" för att försöka hålla kvar massrörelsen inom ramarna för de stater och institutioner som underkastar sig imperialismen (en tendens som för övrigt uttrycker sig på ett motsägelsefullt och krampaktigt sätt så tillvida att dessa regimer med en demokratisk fasad bara leder till en ökad politisk instabilitet); en skärpning av klasskampen och uttryck för massuppror mot IMF:s diktatur, vilket leder till en ökad instabilitet av alla de existerande regimerna, till den grad att staterna helt sprängs, vilket vi ser idag i Afrika; men också, som ett resultat av massornas motstånd, en bromsning av privatiseringspolitiken i Brasilien, Uruguay osv.

5. Den framväxande imperialismen och den senila imperialismen

Imperialismen - med monopol, med finanskapitalets dominans (en produkt av sammanflätandet av bankkapitalet, industrikapitalet och handelskapitalet), och uppdelningen av världen mellan de stora kapitalistiska makterna - har, från det den intog sin plats, varit det stadium under vilket systemet med privat ägande av de stora produktionsmedlen visar sig oförmöget att utveckla mänsklighetens produktivkrafter. Från att ha varit en progressiv faktor så blev kapitalismen en stagnationsfaktor och därefter en faktor för tillbakagång på samtliga områden.

Dessa drag hos imperialismen, som bekräftades redan under tiden strax före första världskriget, utmärker fortfarande - och i än högre grad - kapitalismen nu under slutet av århundradet. Dock med en skillnad som måste framhävas. Vid århundradets början så antog erövringen av världsmarknaden (kolonialiseringen) formen av en kapitalexport som investerades i produktionen.

Hur påverkade kapitalexporten de länder som den riktades mot? Den införde, och utvecklade till en viss nivå - visst, under förhållanden med en fruktansvärd utsugning av det mänskliga arbetet - det kapitalistiska produktions sättet i dessa länder. Samtidigt som den gav upphov till en långsammare utvecklingen i de exporterande länderna så spred den kapitalismen över hela världen.

För att återställa profitkvoten använder sig de stora monopolerna visserligen fortfarande av en förflyttning av den västerländska industrin: det mänskliga arbetet är tio gånger billigare i Taiwan eller i Mexiko, jämfört med USA eller övriga kapitalistiska länder. Den huvudsakliga kapitalexporten är dock idag av en annan typ.

Imperialism av en ockrande typ

Den senila imperialismen främjar nu, under 1900-talets slut, en kapitalexport av ockrande typ. Sålunda så integreras de länder mot vilka det exporterade kapitalets styrs i världsmarknaden under förhållanden som utmärks av upplösning, och inte längre av en utveckling av produktivkrafterna. Imperialismen under detta århundradets slut är inte i närheten av att möjliggöra en ens begränsad och motsägelsefull utveckling av kapitalismen i världen, utan tycks utmärkas av en ockrande kapitalism, stadd i förruttnelse och som förstör produktivkrafterna.

Under dessa förhållanden växer skillnaden mellan de mest industrialiserade länderna och de dominerade länderna. Medan inkomsten per invånare i de rika industrialiserade länderna, enligt officiell statistik, ökade med 18% mellan 1980 och 1988 (vi vet att även dessa siffror döljer att skillnaden i de utvecklade kapitalistiska länderna växer mellan å ena sidan de högavlönade och å andra sidan löntagarnas stora massa och de arbetslösa, vars köpkraft ständigt minskar), så minskade den under samma period med 8% i Latinamerika, 11% i Nordafrika, 17% i övriga Afrika och med 24% i västra Asien.

Låt oss repetera att statistiken för de utvecklade länderna inte får misstolkas. För varje år som går blir de fattigare allt fattigare och de rikare allt rikare i dessa länder. Årsrapporten från de amerikanska storstädernas borgmästare, publicerad i december 1992, upplyser t ex om att antalet bostadslösa och hungrande personer har ökat kraftigt. Antalet ansökningar om akut livsmedelshjälp har ökat med 18%

jämfört med föregående år. Två av tre ansökningar kommer från barn eller barnfamiljer. Vad gäller ansökningar om natthärbärge så har de ökat med 14%. I rapporten så upplyser borgmästarna om att de pga otillräckliga resurser tvingats avslå 21% , respektive 23%, av dessa ansökningar.

Man pratar om "hjälp till tredje världen". I själva verket så förekommer inte ens i formell mening någon hjälp, eftersom de rikedomar som tas ifrån de länder som sägs erhålla hjälp är som vi har sett betydligt större än den hjälp de får.

"Återkolonialisering"

Vad menas med "återkolonialisering"? Förr syftade de imperialistiska makternas kapitalexport till kolonierna, de dominerade länderna, till produktion av mervärde på platsen, varav de som kontrollerade det investerade kapitalet sedan tillägnade sig huvuddelen. Detta var kolonialisering. Idag syftar de åtgärder som IMF, och imperialismens andra verktyg tvingar fram, till att tillägna sig en allt större del av nationalinkomsten i de dominerade länderna. Dessa utsätts för allt kraftigare påtryckningar genom en kontroll av deras politik och till och med en direkt inblandning i ekonomin, finanserna, utrikeshandeln, försvaret, polisen osv. Det är i den meningen man kan prata om en återkolonialiseringprocess, under inte bara IMF:s och Världsbankens ledning, utan även FN:s, som organiserar ett faktiskt förmyndarskap över hela länder. Ett i det närmaste direkt herravälde för att tvinga dem till omstruktureringar enligt det internationella finanskapitalets krav. En återkolonialiseringprocess som leder till upprepade väpnade ingripanden som de facto ersätter en stat i upplösning med en amerikansk, fransk, japansk, brittisk, eller liknande, administration, allting under FN:s skydd (vilket för övrigt är dess roll, jämför med Somalia).

Det vi i själva verket kan beskåda är en direkt avtappning, via skuldekonomin, av det mervärde som produceras i de dominerade länderna. På så sätt minskar imperialismen i väl avvägda doser budgeten för sjukvård, utbildning, det sociala skyddsnätet och boende. Tvånget att inrikta produktionen på export förstör även grunderna för den nationella ekonomin: livsmedelsproduktionen inom jordbruket, småindustrierna, den offentliga servicen..... ja, allt som inte är nödvändigt för att förränta kapitalet (återkolonialiseringen antar även en politisk aspekt som vi återkommer till).

IMF:s omstruktureringspolitik innebär i synnerhet nedskärningar av de offentliga utgifterna och privatiseringar och omstruktureringar av de statliga företagen. Resultatet blir att de dominerade länderna tvingas slumpa bort en del av den nationella egendomen till de kapitalistiska makterna.

Det är inom dessa ramar som de amerikanska, kanadensiska och mexikanska regeringarna har utarbetat ett frihandelsavtal (NAFTA).

Med NAFTA, spjutspetsen i "*initiativ för Amerika*", fördjupar den amerikanska imperialismen, i "*frihandels*" namn, denna återkolonialiseringspolitik. Den försöker på så sätt direkt lägga beslag på den mexikanska oljan (som sköts av en förstatlig industri som uttrycker graden av landets nationella oberoende) och utöka försäljningen av amerikanska varor på bekostnad av den inhemska industrin och jordbruket.

Sålunda har "frihandeln" medfört en ökning av underskottet i den mexikanska handelsbalansen som saknar motstycke i landets historia (1989: 2, 595 miljarder dollar, 1990: 4, 139 miljarder dollar, 1991: 11 miljarder dollar, 1992: 23 miljarder dollar. Man förväntar sig ett ackumulerat underskott från 1992 till år 2000 på 200 miljarder dollar). Detta visar att denna politik tenderar att förvandla de halvkolonialisierade latinamerikanska länderna till att bli nya "importatörer av amerikanska varor", att reduceras till "compradores".

Enligt en FN-publikation (*Development Forum*, mars-april 1990) så leder omstruktureringspolitiken till att befolkningen i de dominerade länderna störtas ner i misären. FNs egen generalsekreterare gjorde följande utvärdering av det afrikanska hjälpprogrammet: "Under hjälpprogrammets fem år så har de ekonomiska och sociala förhållandena i själva verket försämrats".

Raset för exporten, som de stora kapitalistiska makterna har tvingat fram, har kostat Afrika 50 miljarder. Växelkurserna har halverats och utgifterna för skulden ökar. Mellan 1980 och 1988 försämrades växelkurserna för Latinamerika med 25%. Under samma period har investeringarna minskat med i genomsnitt 8% per år, medan infrastrukturen - vägarna, elsystemet, dricksvattnet, boendet osv - förfaller i alla dessa länder.

1990 hankade sig 3 miljarder människor i de så kallade "låginkomstländerna", dvs 56,5% av världsbefolkningen, fram med 5,4% av världsinkomsten.

Den framtid som den kapitalistiska marknadsekonomin har att erbjuda världen är den som vi idag kan bevittna i Afrika. Återkolonialiseringprocessen är en allmän tendens hos kapitalismen i vår epok: oförmögen till storskaliga produktiva investeringar och till en breddning av produktionsförhållandena, förstör kapitalet istället produktivkrafterna. Återkolonialiseringen innebär inte ens längre en integrering i en expanderande världsmarknad, inte ens med de avskyvärda metoder som användes under detta århundrades början. Idag handlar det inte om någonting annat än en plundring utan andra perspektiv än förstörelsen av varje lands ekonomiska bas, förstörelsen av produktivkrafterna.

Privatiseringarna utgör ett världsomspännande projekt för ekonomisk och social tillbakagång

Den internationella konferens om privatiseringar som samlades i Moskva den 10, 11 och 12 oktober 1992 kunde visa att privatiseringarna utgör en internationell process som i praktiken är inriktad på en förstörelse av produktivkrafterna och en utveckling av spekulatören. I en annan form är samtidigt förstörelsen av den offentliga servicen ett gemensamt drag i alla regeringars politik mot arbetarna, på order från IMF, EBRD, OECD och EG.

Uppropet till världens arbetare lyfter fram de tydligaste formerna för denna privatiseringsprocess, såväl i de utvecklade kapitalistiska länderna som i de latinamerikanska och asiatiska länderna. Det säger t ex:

"Sedan mer än tio år tillbaka så använder man sig i västvärlden av följande trollformel (en trollformel som man idag även försöker använda sig av i de östeuropeiska länderna): "Det är nödvändigt att idag avskeda och reducera statens socialbudget genom att skära i den offentliga sektorn, för att gynna investeringar imorgon som skapar arbetstillfällen i övermorgon."

Men tio år av denna politik har fått ett motsatt resultat. I Frankrike t ex har man gjort budgetnedskärningar på 316 miljarder franc genom skattelättnader för arbetsgivarna, vars spekulativa investeringar har ökat från 39 till 326 miljarder franc. Däremot har de produktiva investeringarna ständigt minskat och antalet arbetslösa har ökat från 1,8 miljoner till 3 miljoner, till vilka tillkommer 4 miljoner med beredskapsarbete.

Den franska regeringen har minskat antalet skolklasser och sjukhusplatser med flera tusen, hundratals järnvägslinjer har lagts ner och tusentals tjänster inom den offentliga sektorn har dragits in. Samma politik förs i Tyskland, Spanien, Italien och i alla andra västländer. På samma sätt har regeringen i stormakten USA skurit ner budgeten för offentlig service med 150 miljarder dollar. Privatiseringarna som följer av detta inom hälsovården och skolväsendet drabbar särskilt de fattigaste befolkningslagren. Samtidigt fortsätter arbetslösheten att stiga och omfattar idag närmare 10 % av den aktiva befolkningen.

Privatiseringssvågen i västländerna innebär alltså en utveckling av arbetslösheten, en social tillbakagång och en förstörelse av den ekonomiska grunden, samtidigt som en liten minoritet berikar sig genom spekulation."

Systemet grundat på privat ägande av de stora produktionsmedlen, reaktionärt rakt igenom, åtar sig att metodiskt rusta ned varje del av det kollektiva sociala skyddsnätet som arbetarna har tillkämpat sig under mer än ett och ett halvt århundrade av kamp: socialt skyddsnät, folkskola, sjukvård osv. Därmed framkallar det, som vi sett, ett växande motstånd från arbetar- och bondemassorna och från de förtryckta folken.

I de latinamerikanska och afrikanska länderna leder de från skuldpolitiken härstammande privatiseringarna till ett ifrågasättande av alla former, även de begränsade och urartade, av nationellt självbestämmande. Privatiseringarna berör först och främst oljan, en av de huvudsakliga naturrikedomarna i många latinamerikanska länder. De förstatliga oljeföretagen i Ecuador, Mexiko och Peru, som undandragits kontrollen från amerikanska storföretag som syftade till att bedriva en direkt kontroll av oljeproduktionen, har spelat en viktig roll i dessa länders erövring av politiskt oberoende.

Privatisering och "återkolonialisering"

Idag pågår en verklig bortslumpning av de statliga oljeföretagen i Mexiko, Ecuador och Peru, till de multinationella företagen. I Ecuador syftar utförsäljningen av det statliga oljeföretaget, som förser landet med 40% av dess hårdvaluta, till att ta itu med en utlandsskuld som motsvarar 100% av landets BNP. Bortslumpningen av dessa företag leder till en verklig återkolonialisering av Latinamerika, men också av en rad länder i Afrika och Asien, i vilka den statliga industrin förstörs och slumpas bort till utländska investerare, i synnerhet amerikanska. Enbart i Mexiko så återstår endast 241 av de 1 155 statliga företag som fanns 1982. Inom ramarna för denna privatiseringsprocess har mer än 100 000 arbetare förlorat sina jobb.

Denna privatiseringspolitik går hand i hand med brutala nedskärningar av den offentliga servicen, sjukvården och utbildningsväsendet, allt för att kunna betala skulden. Konsekvenserna? Den franska tidningen *Liberation* meddelar (6 augusti 1992) att från och med den 31 augusti kommer det inte längre att gå några tåg i Argentina. Regeringen hade, för att uppfylla IMF:s krav, föreslagit "utländska bolag

att delta i en eventuell privatisering av tågtrafiken", men det intresserade inte någon. En annan konsekvens är den fruktansvärda utvecklingen av misären i Latinamerika. Kolera och liknande sjukdomar sprids nu åter snabbt på kontinenten och sprider död omkring sig pga avsaknaden av grundläggande vård. 204 miljoner latinamerikaner, 40% av kontinentens befolkning, lever under den officiella fattigdomsgränsen.

Privatiseringarna berör även jordbruket. I Senegal, där marken är förstatligad, ökar Världsbanken sina påtryckningar för att den ska privatiseras. Vägen dit går via den pågående privatiseringen av Jordbrukskassan, vilket orsakar en koncentration av jordbruket och ett undanröjande av ett stort antal lantarbetare. Detta gäller även för andra länder i Afrika (såsom Elfenbenskusten) och, i andra former, det europeiska jordbruket.

Frihandelszonerna

En annan speciell form av privatisering bör framhållas: utvecklingen av det som man kallar "frihandelszoner". De utgörs av en del av ett visst land, där de multinationella företagen erbjuds att bedriva en verksamhet inriktad på den utländska marknaden, mot att de erhåller vissa fördelar vad gäller lagstiftning, skatter, tullar, finanser och administration. Dessa frihandelszoner utgör alltså i en viss mening delar av det nationella landområdet som upplåtits till främmande länder. I dessa frihandelszoner är inte de sociala förhållandena och arbetarnas rättigheter de som erkänts i landet ifråga. Dessa frihandelszoner breder snabbt ut sig i de sydöstasiatiska länderna, i Afrika, i synnerhet i Senegal, och även i folkrepubliken Kina, där man utvecklat "speciella ekonomiska zoner" i fjorton städer och fyra regioner.

IMF, EBRD, Världsbanken...

Den centrala roll som de internationella institutionerna, i synnerhet IMF, Världsbanken, OECD och EBRD, spelar i privatiseringsmaskineriet måste understrykas. Om det så, sedan ett femtontal år, handlar om länder i Afrika, Asien, eller Latinamerika, om det så handlar om de industrialiserade länderna och, sedan nyligen om östra Europa, så nöjer sig IMF inte med att ge råd, utifrån sin armé av experter som regelbundet och ständigt besöker samtliga länder. IMF ålägger länderna att anta dess planer. I ett tal inför ILO deklarerade IMFs generalsekreterare Michel Camdessus: "att IMF-programmens nyckelfaktor är omstruktureringspolitiken". Vad är då denna omstruktureringspolitik? Camdessus svar är att det är nödvändigheten att i alla länder utveckla en löneflexibilitet och en rörlighet av arbetskraften. Pga denna omstruktureringspolitik så "tävlar nu regeringarna i alla länder om att avskaffa improduktiva utgifter", säger han. Men vad är en improduktiv utgift? Det sociala skyddsnetet, skolan, stöd till krisdrabbade branscher av ekonomin, allt detta, hävdar IMFs generalsekreterare, måste bort.

IMFs politik kan förklaras utifrån dess struktur. 1990 hade 193 länder mandat i IMFs verkställande utskott. Av dessa 193 länder kontrollerade 6 (USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Japan och Saudiarabien) 45% av mandaten, medan de övriga 187 länderna delade på de resterande 55% av mandaten. USA kontrollerade ensamt närmare 20% av IMFs mandat.

Det är på detta sätt som hyperkoncentrationen av världens rikedom och politiska herravälde kommer till uttryck även i organismer såsom G7 eller OECD. Den utslagsgivande vikt med vilken USA tynger ned de övriga imperialistiska makterna gör dock varken att intressekonflikterna mellan de olika kapitalistiska krafterna försvinner, eller att den inomimperialistiska konkurrensen inte fortsätter att skärpas (se problemen med GATT), eller att varje imperialistmakts egna motsägelser, och i första hand den amerikanska, upplöses.

6. Världsomfattande upplösning och förnyad sammansättning

I denna fas av accelererad upplösning frambringar systemet med privat ägande av produktionsmedlen faktorer som leder till dess eget sönderfall. Faktorer som skapar sönderfall på det ekonomiska planet såtillvida att tyngdpunkten i förhållandet mellan spekulation och produktion tenderar hela tiden att förflyttas till spekulationens förmån. Faktorer som skapar socialt sönderfall såtillvida att för att bekämpa krisens konsekvenser måste systemet ständigt angripa arbetarklassen och folken allt hårdare, ur vilket ett motstånd växer fram som självt utgör ett hinder för planerna att förränta kapitalet. Faktorer som skapar politiskt sönderfall, såtillvida att systemkrisen bryter ner alla institutioner, stater och allianser, fördjupar de mellanimperialistiska motsättningarna och skapar en jordmån för sammandrabbningar, inklusive krig.

Upplösning och förnyad sammansättning utmärker även situationen för arbetarrörelsen. Misslyckandet för den Andra Internationalens partier och för de till Kreml underordnade partierna påskyndar sönderfallet för arbetarnas institutioner och erövringar, vilket samtliga regeringar arbetar för, för IMF:s och Världsbankens räkning.

Förvirring och osäkerhet har drabbat breda lager av aktivister. Samtidigt söker alltfler aktivister och strömningar, från den officiella arbetarrörelsens kris, eller mer omedelbart, från uttrycken för arbetarrörelsens återgrundande kring en ny linje i varje land, att bli delaktiga i den process för arbetarrörelsens återgrundande som själva utvecklingen av klasskampen på internationell nivå föder fram. Det är därför som Fjärde Internationalens nygrundande är oskiljaktig från kampen för oberoende arbetarpartier, för den organiserade klassens oberoende, i alla dess former, och alltså oskiljaktig från den Öppna Världskonferensen och från den internationella kampanjen mot privatiseringar.

Vändpunkten: murens fall

Den 11 november 1989, två dagar efter berlinmurens fall, antog Fjärde Internationalens franska sektionens 34:e kongress en politisk resolution som i synnerhet slog fast att:

”Det vi bevittnar, det är ett pågående sammanbrott för den världsjämvikt som lades fast i Jalta. Ett sammanbrott som rubbar jämvikten lika mycket i de länder där den privata egendomen har exproprierats som för hela det kapitalistiska systemet, i Tyskland, Europa och hela världen. Jämvikten från Jalta, som krossas under händelserna, kommer att ersättas av en situation där motstridiga rörelser kommer att utvecklas mellan revolutionen och kontrarevolutionen. En situation som byråkratin och imperialismen inte kommer att kunna reglera. I Jalta byggdes

en världsjämvikt mellan klasserna upp på basen av en revolutionär våg tyglad av ett system med sociala erövringar som proletariatet och de förtryckta folken ryckt ifrån imperialismen, liksom av de erövringar som gjorts genom exproprieringar under deformationer av revolutioner. Det var utifrån den situationen som imperialismen höll mekanismerna i systemet med privat ägande av de stora produktionsmedlen i jämvikt, tack vare Kreml-byråkratin, dess nationella agenter och de socialdemokratiska partiernas apparater som har lyckats innesluta arbetarklassen inom den borgerliga jämviktens ramar.”

Förberett av, och med avstamp i hela den tidigare utvecklingen av klasskampen världen över, så innebär sammanbrottet av en världsordning som bevarats under mer än fyrtio år av alliansen mellan den kontrarevolutionära byråkratin och den kontrarevolutionära imperialismen (stadfästa i överenskommelserna i Jalta och Potsdam) en vändpunkt i världssituationen. En vändpunkt som utmärks av imperialismens oförmåga att skapa en ny världsordning som motsvarar dess behov.

Återblick på en prognos

Efter andra världskrigets utbrott formulerade Trotskij en prognos som kan sammanfattas på följande sätt: antingen kommer den socialistiska revolutionen att växa fram ur andra världskriget och snabbt segra, eller så kommer världen oundvikligen att störtas ned i ett barbari utan motstycke. Denna bedömning från Trotskijs sida var grundad på en analys om produktivkrafternas förfall, om uttömningen av kapitalismens historiska förmåga, det som han beskrev som förruttnelsen av revolutionens objektiva förutsättningar.

Misstog sig Trotskij? Ingen kan längre påskina att vi fortfarande befinner oss i den omedelbara efterkrigsperioden. Vi måste konstatera att alternativet inte förverkligades på det sätt och med den hastighet som Trotskij hade fastställt. Måste vi dra slutsatsen att kapitalismen i sig har funnit nya resurser? Även här är det endast fakta som ger en bild av läget. Omedelbart efter andra världskriget fanns där ett revolutionärt uppsving utan motstycke. Det kom till uttryck i den revolutionära exproprieringen av kapitalet i länder som Kina och Jugoslavien och i resningar av revolutionär typ i huvuddelen av Europa. Det krävdes all den samordnade kraften från den stalinistiska apparaten och imperialismen för att hålla tillbaka denna revolutionära våg, vilket skedde genom expropriering av kapitalet med byråkratiskt-militära medel i östra Europa och genom återuppbyggnaden av de borgerliga staterna i väst till priset av ansevärd eftergifter, som motsägelsefullt nog förstärkte arbetarklassens institutioner inom den borgerliga staten; fackföreningarnas plats, det sociala skyddsnätet osv. I Frankrike, men även i övriga Europa, härstammar en rad sociala erövringar från denna period. På grundval av den ofantliga förstörelsen av produktivkrafterna som ägde rum under andra världskriget, och tack vare den drivkraft som vapenekonomin utgjorde, så kunde systemet med privat ägande av de stora produktionsmedlen säkerställa en relativ utveckling på det ekonomiska området under de trettio år som följde på andra världskriget, som en fransk historiker har kallat ”de trettio ärorika” (en anspelning på en episod i fransk 1800-talshistoria). Idag, på något sätt uppskjutet och utsträckt i tiden, håller det alternativ som Trotskij öppnade på att återskapas inför våra ögon. Vapenekonomins och

skuldekonomin sammanbrott såsom drivkrafter har lett fram till den situation som vi känner till idag.

Och det är vid detta tillfälle, under dessa förhållanden, som de imperialistiska makterna, i samförstånd med den tjänstvilliga kontrarevolutionära byråkratin, försöker exportera systemet med privat ägande av produktionsmedlen, i syfte att genomföra en "fredlig omvandling" i riktning mot kapitalismens återupprättande.

Låt oss upprepa att sammanbrottet av byråkratins politiska system, inriktningen på att återupprätta kapitalismen och underkastelsen under det utländska kapitalet utgör faktorer som inte kan leda till någonting annat än våldsamma utbrott.

Utbrott som förstärks av de dödliga angrepp som privatiseringarna utgör mot ekonomin i öststaterna och som genom sina konsekvenser förstärker den allmänna krisen för systemet med privat ägande av de stora produktionsmedlen.

Det var bara två år sedan som den amerikanska imperialismen genom att dra igång ett enormt väpnat ingripande i Golfbukten försökte lägga grunden för den nya världsordningen. USAs försvarsminister, Dick Cheney, gjorde då följande deklARATION: "Genom att vinna kriget så snabbt som möjligt kommer Amerika att verka ännu starkare i världens ögon och bevisa sin förmåga att inrätta en ny världsordning."

Och statssekreterare James Baker deklarerade i februari 1991: "Jag tror inte att USAs ledarskap kan begränsas till säkerhet och politik. Jag tror att detta ledarskap måste innefatta det ekonomiska området."

En drygt år efter sin "militära" triumf förlorade George Bush, den nya världsordningens fader, det amerikanska presidentvalet. Samma linje drivs av Lloyd Bentsen som knappt hade utsetts till finansminister av Clinton förrän han deklarerade att det är "dags för USA att återställa sitt ledarskap inom G7". I själva USA visade upploppen i Los Angeles det outhärdliga i förtrycket från världens starkaste imperialistmakt mot det förtryckta svarta folket och, genom det, mot hela arbetarklassen, vars levnadsvillkor ständigt försämras.

I Europa så är kriget i Jugoslavien och den dödsbringande utvecklingen i Kaukasus, Georgien och Armenien en direkt konsekvens av att olika fraktioner av nomenklaturen underkastat sig IMF:s planer och imperialismen.

EGs upplösning

Försöken i västra Europa stöter att med Maastricht-avtalets hjälp förstärka politiken riktad mot arbetarna och den sociala nivån över hela Europa, stöter på motstånd från arbetarna och folken. Det visade sig i nej:et i den danska folkomröstningen och i den förkrossande majoriteten av nej-röster bland franska arbetare och bönder. Det visar sig i utvecklingen av själva klasskampen: generalstrejken i Italien mot Amatos planer som styrs av IMF och EG, massdemonstrationer i Storbritannien som tvingade Major att backa vad gäller nedläggningen av gruvorna, de pågående mobiliseringarna i Spanien mot nedläggningsplanerna för stålindustrin, osv.

Detta försök stöter även samman med den ursinniga strid som de olika imperialistiska makterna bedriver mot varandra. Striden om uppdelningen av marknaderna och om fördelningen och omfördelningen av intresseområdena underminerar i grunden mekanismen för den internationella harmonisering, som kapitalet likväl behöver för att driva igenom sina planer mot arbetare och folk

världen över. Den starkaste imperialistiska makten - USA - har för avsikt att göra sina särintressen gällande gentemot de svagare imperialistiska makterna, i synnerhet Frankrike, vars intresseområden i Afrika och produktionsförmåga är allvarligt hotade. I perioder av inskränkningar finns det allt mindre plats vid de storas bord. Vad gäller den tyska och japanska imperialismen så uppmanas de bestämt, om de vill bevara sin roll som imperialistiska makter av första rangen, att ansvara för en del av bördan för att bevara den världsordning som USA hittills ansvarat för, och att respektera USAs ekonomiska intressen.

Den offentliga skulden i de utvecklade länderna antar proportioner som inte längre kan hållas i styr. I Italien riskerar, enligt riksräkenskapsverket, budgetunderskottet att bli "*okontrollerbart*" under 1993. I Frankrike gjorde den budgetansvarige följande uttalande om skuldens bördor, som blivit statens tredje största budget: "*På sikt är en sådan situation ohållbar*". I USA representerar skuldkostnaderna den tredje största posten i statsbudgeten, med 18% av den totala budgeten. Samtidigt minskade de federala utgifterna för investeringar med 30% under 80-talet, vilket i synnerhet drabbade vägunderhållet, utbildningsväsendet och sjukvården. Valet av Clinton uttrycker att den politik som förts under tolv år av Reagan och Bush nått en återvändsgränd. Efter det amerikanska presidentvalet betonade pressen, med rätta, att de två nyckelorden för Reagans och Bush's politik hade varit privatisering och avreglering av arbetsförhållandena. Denna politik, som skulle skapa förutsättningarna för en återhämtning, har resulterat i att den offentliga skulden vuxit utan motstycke, utan minsta tecken på en ekonomisk återhämtning. Däremot har den skärpt den sociala upplösningen i USA, i synnerhet har fattigdomen bland arbetare, de svarta och övriga utsugna ökat.

Betydelsen av GATT

Efter valet av Clinton, liksom dessförinnan, vill det amerikanska finanskapitalet ta sig ur denna återvändsgränd. Utan tvekan kommer Clinton försöka att lugna oron och frustrationen hos medelklassen kring vissa frågor. Från det ögonblick han blev vald har han dock förtydligt att de starka linjerna i den amerikanska politiken kommer att bygga på kontinuitet. Han har betonat nödvändigheten av det som han kallar "*ett starkt försvar*", vilket i klarspråk betyder fortsatta militära utgifter. Han har understrukt det som han kallar "*gynnandet av världsomspännande tillväxt*", som bör utformas enligt en "*gemensam strategi med alla de ekonomiska stormakterna*". I klartext betyder detta att det amerikanska finanskapitalets påtryckningar på andra länders borgarklass kommer att skärpas för att tvinga fram överenskommelser i amerikanskt intresse, på bekostnad av övriga kapitalistiska makter. Vi har, direkt efter valet av Clinton, kunnat se materialiseringen av detta i konflikterna om GATT. EG har, inte utan motsägelser, framträtt som ett verktyg för underkastelse till de amerikanska befallningarna, till den grad att de offrat det franska kapitalets intressen till förmån för relationerna mellan den brittiska, tyska och amerikanska borgarklassen.

Den konkreta konsekvensen av dessa GATT-överenskommelser är att den existerande franska jordbruksexporten skärs ned med 50% under de kommande femton åren. Den politik som går ut på att ödelägga mark, att lägga den i träda och att minska jordbruksproduktionen är en politik som är särskilt känslig inom

EG. EGs påstådda gemensamma jordbrukspolitik har såsom huvudsyfte att minska produktionen och följdaktligen exporten. Enligt officiell statistik leder den nya gemensamma jordbrukspolitiken ("PAC"), genom att organisera att 15% av den odlade jorden läggs i träda, till en minskning med 13% under de närmste åren av det europeiska spannmålsutbudet. 1996 ska EG exportera 14,7 miljoner ton spannmål, medan den utan PAC-reformen skulle ha kunnat exportera 59,1 miljoner ton.

Dessa siffror måste sättas i samband med prognosen från FAO (FNs organisation för jordbruk och livsmedel), som varnar för en alltför svag ökning av världspannproduktionen av spannmål under 1992-93.

Verkställandet av Maastricht-avtalet har kört fast, motsättningarna mellan de olika europeiska imperialistiska makterna skärps, arbetarmassorna gör motstånd, men samtidigt, genom stödet för de existerande institutionerna från ledarna för Andra Internationalen och dess partier och från de mer eller mindre förnyade stalinistiska partierna, finns dessa förkastade institutioner och regeringar för tillfället kvar på sina platser. De drabbar samman med viljan hos arbetare, ungdomar och bönder att inte låta sig förslavas.

Denna situation reser i varje land den brådskande frågan om att förverkliga enheten, arbetarnas och deras organisationers enhetsfront, utifrån ett försvar av arbetarnas erövringar i dess egenskap av central beståndsdel för att bevara civilisationen.

Om "humanitärt hjälp"

I de flesta afrikanska länder stöter masskampen mot de existerande diktaturena, i IMF:s och imperialismens tjänst, på motstånd i form av försök att bevara, om än i modifierad form, de regimer som bygger på kontinuitet, genom "nationella konferenser", vars enda syfte är att hindra oberoendet hos de folk som tar ödet i sina egna händer. Istället för att bromsa den pågående upplösningen så förvärras den bara av IMF:s och Washingtons politik till stöd för regeringar med en demokratisk fasad. Genom skuldpolitiken och plundringen av länder, driver imperialismen på sammanbrottet av de existerande stater. Det allmänna resultatet av denna upplösning är inbördeskrig, som i Somalia, Angola, Liberia osv.

I Algeriet, Tunisien och Marocko, bedrivs, under täckmantel av kampen mot islam, i själva verket ett våldsamt förtryck för att bevara de institutioner som tjänar IMF, utan att man ändå lyckas bryta motstånd från de folk som inte längre vill stå ut med IMF:s planer.

Konfronterade med de katastrofala konsekvenserna av privatiseringarna börjar den svåra och komplexa processen att återskapa oberoende arbetarorganisationer som kämpar för folkets bevarande och välbefinnande att utvecklas även öststaterna.

Under täckmantel av den grundläggande eller humanitära "rätten att hjälpa" gör de imperialistiska regeringarna alltför militära ingripanden, oftast under FN:s flagg, för att försöka bromsa upplösningen av alla institutionella, nationella och regionala inrättningar. Ett telegram från AFP visar på hela bredden av denna interventionistiska politik:

"London, 19 september (AFP) - Utrikesminister Douglas Hurd trycker på FN för att de ska åta sig en "rôle impérial", och tvekar inte att om nödvändigt inkräkta på det nationella oberoendet och att ta makten varje gång en regering faller ihop, som i Somalia och Kambodja. Hurd säger: "Förra århundradet så anlade kolonialmakterna när vissa delar av Afrika bröt samman (...). Ingen har för avsikt att göra detsamma idag. Alltså är det bara FN som kan göra det.""

Vi har sedemera sett, under det militära ingripandet i Somalia, den s k humanitära hjälpens verkliga ansikte: i själva verket en klassisk polisoperation, en samtida version av kanonpolitiken. Eller som en mycket hög FN-ansvarig deklarerade för den franska tidningen *Liberation*:

"Det amerikanska ingripandet stinker av arrogans. De har inte rådgjort med någon. Landstigningen har förberetts länge, den humanitära hjälpen är bara en förevändning. i själva verket testas de, liksom andra, ett vaccin mot ett odjur, dvs en doktrin för att lösa framtida konflikter. Denna operation kostar, enligt deras egna siffror, mellan 400 och 600 miljoner dollar i första omgången. Med halva den summan och utan en enda soldat, skulle jag kunna skapa en blomstrande stabilitet för Somalia."

Problemet för imperialismen är att det bara på den afrikanska kontinenten finns tiotals fall som Somalia. Dessutom har vi Jugoslavien, Kaukasus osv. Det av den återkolonialiserade plundringen orsakade sammanbrottet för de statliga strukturerna riskerar att göra det omöjligt att bibehålla ens en skenbar världsordning, med mindre än att upprätthålla ockupationstrupper med miljontals människor i tiotals länder. Och ändå..."*Det är nödvändigt att återkolonialisera Afrika*", är titeln på en artikel i den mycket ansedda *Wall street Journal*. Till vilket pris, med vilket resultat? Där ligger hela frågan.

7. Reaktion över hela linjen

Imperialismen, som den förfallande kapitalismens högsta stadium, gavs av Lenin fem huvuddrag (i "*Imperialismen som kapitalismens högsta stadium*"):

"1) Koncentration av produktion och kapital, vilket uppnått en så hög utvecklingsnivå, att den skapat monopol, vilka spelar en avgörande roll i det ekonomiska livet.

2) Bankkapitalets sammansmältning med industrikapitalet och uppkomsten av en finansoligarki på grundval av detta "finanskapital".

3) Kapitlexporten får, till skillnad från varuexporten, särskilt stor betydelse.

4) Internationella monopolistiska sammanslutningar av kapitalister, vilka delar världen mellan sig, bildas.

5) Jordens territorriella uppdelning mellan de största kapitalistiska makterna är avslutad."

Hur är det med dessa drag idag?

* Koncentration av produktionen så att monopol skapas? Detta drag har bara förstärkts sedan perioden då Lenin skrev sin text. Idag står världens 200 största firmor ensamma för närmare 30% av varu- och tjänsteproduktionen. Det räcker att ta bilindustrin som exempel. När Lenin skrev sin text fanns det fortfarande flera tiotal tillverkare i Frankrike. Av dessa återstår idag två, som dessutom är uppknutna till internationella monopol. Likadant ser det ut inom alla industribranscher, världen över.

* Sammanflätande av bankkapitalet och industrikapitalet så att en finansoligarki skapas? Det från detta sammanflätande skapade herraväldet för finanskapitalet går idag att ifrågasätta än mindre än vid århundradets början. Vi har tidigare visat hur tendensen till att investeringar tas från produktionen för att man ska kunna göra av med kapitalet (som för övrigt är fiktivt) på spekulation bara förstärks. Att företagens finansiella tillgångar (för att inte tala om banker och övriga institutioner med uteslutande finansiell inriktning) idag utgör huvuddelen av deras tillgångar, och att 99% av de finansiella transaktionerna helt och hållet utgörs av spekulation, är ett tillräckligt svar på frågan.

* Kapitlexport? Vi har redan besvarat den frågan, och betonat hur kapitlexporten under 1900-talets slut huvudsakligen är av en ockrande typ.

* Internationella monopolistiska sammanslutningar av kapitalister, vilka delar världen mellan sig, bildas? Även i detta fall har det skett en koncentration på en tidigare ouppnådd nivå. Den fria konkurrensen under 1800-talets unga kapitalism har fött fram en koncentration av produktionen som, i ett visst stadium av sin utveckling, lett fram till monopol. Kapitalismens monopolistiska karaktär blev verklighet redan under 1900-talets början och har sedan dess bara förstärkts. Under 1900-talets slut har monopolen fött fram multinationella företag som har en bläckfiskliknande utbredning. Deras makt är inte bara ekonomisk, de förmår även diktera vilka beslut regeringar ska fatta i avgörande frågor.

För att kunna uppskatta tyngden av dessa multinationella företag kan vi citera lite statistik från den amerikanska tidskriften *Fortune*. Om General Motors inte var ett multinationellt företag, utan en stat, och om dess årliga försäljningsresultat var denna stats BNP, så skulle General Motors ligga på 22:a plats i världen vad gäller storleken på BNP, klart före länder som Schweiz, Saudi-Arabien osv. Dessutom har General Motors fler anställda än vad det finns invånare i 65 av världens stater. Om Exxon (Esso) var en stat och dess årsresultat en BNP skulle det ligga på 24:e plats, före Sydkorea och Belgien. Royal Dutch skulle ligga på 28:e plats, före Österrike, Taiwan och Danmark.

* Vad gäller fullbordandet av uppdelningen av världen mellan de största imperialistiska makterna kan vi notera att när denna uppdelning väl var fullbordad, strax innan första världskrigets utbrott, så påverkades den av världsrevolutionens utveckling. 1917 års ryska revolution medförde, genom exproprieringen av det privata ägandet av de stora produktionsmedlen, att Ryssland drogs undan de stora imperialistiska makternas direkta herrvalde. Pga den ryska revolutionens isolering drog den däremot inte undan Ryssland från världsmarknaden. Utkristalliserandet av den stalinistiska byråkratiska kasten har bidragit till att de sociala förhållanden som skapats av Oktober alltmer har underkastats trycket från imperialismen, även om byråkratin efter andra världskriget, för att bevara den kontrarevolutionära världsordningen, tvingades sprida, med byråkratiskt-militära medel, Sovjetunionens ägandeförhållanden i hela östra Europa. Samtidigt genomdrev även den kinesiska och jugoslaviska revolutionen exproprieringen av kapitalisterna. Den stalinistiska politiken har, som vi har sett, förberett sammanbrottet för samtliga dessa länder.

Men, såsom vi tidigare har visat, innebär denna "öppning till marknaden" inte någon verklig "öppning av nya marknader". Även om denna aspekt finns, så är

den som vi sett relativt marginell i förhållande till den direkta plundringen. Marginell och tillfällig! Det räcker att följa det som händer i Korea, Taiwan och på Filippinerna, där proletarietets motstånd mot överutsugningen har lett fram till uppbyggandet av oberoende arbetarorganisationer.

Vad gäller östra Europa och Kina kan vi lägga märke till hur de huvudsakliga imperialistiska makterna, USA, Tyskland och Japan (den första styr de facto de andra två, vilket dock inte innebär att det inte finns någon intressekonflikt mellan dem), såsom en fortsättning på den "fördelning" av intressesfärer som redan var långt utvecklad under Bresjnev, Gierek, Ceausescu osv, gör en fördelning mellan sig, och lämnar en andra rangens plats åt övriga imperialistiska makter som befinner sig på fallrepet: Frankrike och Storbritannien.

Dessa fem drag ger, enligt Lenin, upphov till tre huvudsakliga konsekvenser:

a) *"Finanskapitalet och trusterna försvagar inte, utan förstärker skillnaderna i utvecklingsrytm hos världsekonomins olika delar."*

Detta har vi redan visat tillräckligt.

b) Imperialismens tendens till "parasitism och förruttnelse". Vi har tidigare talat om spekulatören. Rustningsekonomin (som ligger kvar på en hög nivå, trots att det "sovjetiska hotet" är borta) härstammar den också från den imperialistiska parasitismen. Enligt en rapport från kongressens budgetavdelning kommer det strategiska försvarsinitiativet, känt som "stjärnornas krig", att kosta 37 miljarder dollar mellan 1994 och 1997, dvs 10 miljarder mer än administrationens prognoser. Dessa 37 miljarder dollar ska läggas till de 27 miljarder dollar som USA redan har använt för detta program. Rustningsekonomin innebär också, i andra änden på kedjan, militära utgifter på den afrikanska kontinenten. Enligt officiell statistik har den afrikanska kontinenten använt mer än 5% av sin BNP till militära utgifter. Medan den afrikanska BNP:n under samma period minskade med 10%. Enligt officiell statistik har 33 väpnade konflikter under de senaste 40 åren i Afrika söder om Sahara orsakat mer än 7 miljoner döda.

Rustningsekonomin skapar destruktivkrafter och inte produktivkrafter. Den kan bara blomstra genom att parasitera på offentliga medel, belasta budgeten, påskynda nedskärningarna av den offentliga servicen och kräver, för att "konsumeras", att mer eller mindre lokala, men väldigt dödliga, konflikter ständigt hålls vid liv samt, å andra sidan, att lagren, med det som anses föråldrat, ständigt förnyas/förstörs. På alla sätt är rustningsekonomin en ekonomi som förstör produktivkrafterna.

Droghandeln härstammar, liksom rustningsekonomin, från en parasitär ekonomisk utveckling av den kapitalistiska ekonomin i upplösning. Den amerikanska narkotikabyrån uppskattar det kapital som ackumulerats genom narkotikahandeln de senaste åren till 2 400 miljarder dollar och den årliga omsättningen till 300 miljarder dollar. BCCI-skandalen avslöjade vilka nära band som förenar de stora amerikanska, schweiziska och vissa andra länders banker med verksamheten att tvätta narkotikapengar vita. Band även med stater. CIAs roll i utvidgningen av narkotikahandeln i Latinamerika är känd, liksom dess band med de största narkotikaförsäljarna. I Spanien var narkotikahandeln, tills de arresteringar som nyligen genomfördes, organiserad av höjdare inom polisen. I

östra Europa öppnas en ny marknad. 138 000 hektar har redan planterats med cannabis i Kazakstan, 60 000 i Kirgistan, 1 miljon hektar i Ryssland. Odlingen av vallmo har tiodubblats på några år i Uzbekistan. I Tadjikistan fördubblades opiumskörden 1992. Ukraina, Kaukasus och Vitryssland massproducerar och massexporterar narkotika till resten av Europa. Genom denna handel berikar sig hela sektorer av nomenklaturen med blixstens hastighet.

I alla länder är användandet av droger ett sätt att korrumpdera ungdomen, att förstöra den fysiskt, medan de saftiga vinsterna ackumuleras i banker som omvandlar pengarna från narkotikahandeln. I USA har Florida blivit den andra finansmarknaden efter New York. En tjänsteman inom Miamipolisen förklarar: *"Om man tog bort alla pengar som kommer från narkotikahandeln i södra Florida skulle regionens ekonomi rasa ihop."*

c) *"Reaktion över hela linjen, oavsett politisk regim, förvärrande av motsättningarna även på det planet (...). Särskilt så förstärks det nationella förtrycket och tendensen till annexioner, dvs brott mot det nationella oberoendet."*

Den senila imperialismen, nu under århundradets slut, utgör inte ett "nytt stadium" av imperialismen, utan helt enkelt dess mest sönderfallande form, skapad av dödskampen för systemet med privat ägande av produktionsmedlen. Den senila imperialismen koncentrerar karaktären av "reaktion över hela linjen" hos det imperialistiska stadiet.

Överallt i världen befinner sig de statliga institutionerna och de styrande organen för systemet med privat ägande av produktionsmedlen i kris. Överallt i världen, under de mest skilda former, har dessa bara kunnat fortleva tack vare stödet från de apparater som förrätt arbetarrörelsens intressen: de inom Andra Internationalen och de som kommer från stalinismen och håller på att integrera sig i Andra Internationalen, samtidigt som denna är på väg mot en total upplösning. För att bevara det misslyckade kapitalistiska systemet angriper regeringarna, överallt i världen, de demokratiska erövringarna och alla former av politisk representation och försöker i synnerhet av ifrågasätta de fackliga organisationernas oberoende där dessa finns och att hindra grundandet av oberoende fackliga organisationer.

De fackliga rättigheterna hotas, strejkrätten hotas, där den finns, de sociala erövringarna hotas, liksom kvinnornas rättigheter, rätten till abort, demokratiska erövringar, ungdomens rättigheter osv. Imperialismen, den ruttnande kapitalismen, denna ockrande återkolonialiseringskapitalism under århundradets slut, kan inget annat än att driva mänskligheten in på avvägar på samtliga områden.

Upplösning över hela linjen

"Världsrapporten om mänsklig utveckling" (UNDP, 1992) presenterar följande statistik: i de s k "utvecklingsländerna" fanns det 1990 1,2 miljarder människor som levde i total fattigdom, 1,5 miljarder som inte hade tillgång till någon som helst sjukvård och 100 miljoner som svalt. Enligt samma rapport finns det 100 miljoner fattiga i de utvecklade länderna. 1960, fortfarande enligt samma källa, så hade de rikaste 20%-en av världsbefolkningen en inkomst som var 30 gånger större än de fattigaste 20%-en. Trettio år senare har klyftan ökat avsevärt: de rikaste 20%-en

har en inkomst som är 59 gånger större än de fattigaste 20%-en. Och inom varje land, även de rikaste, ökar klyftan kontinuerligt.

En konferens som hölls i december 1992 av FAO och WHO uppskattade antalet undernärda personer till 760 miljoner, 20% av befolkningen i de dominerade länderna. I de kapitalistiska länderna vågar man bedriva påstådda kampanjer mot svälten i världen. Men FAOs årsrapport (1990) konstaterar att mellan 1985 och 1989 så minskade livsmedelsproduktionen i 70 utvecklingsländer, vilket har ett direkt samband med skulden. I vissa av dessa länder, såsom Iran, Irak, Nicaragua, Tunisien och huvuddelen av Afrika så minskade denna produktion med mer än 5%. Och samtidigt fortsätter man att plundra dessa länder med hjälp av skulden. Konsekvensen är, enligt den statistik som FAO presenterade på konferensen, att det tillgängliga energivärdet, dvs antalet kalorier per person och per dag, är på tillbakagång, från 1980 till 1990, i Afrika och Latinamerika. Svälten går framåt, mänskligheten går bakåt: vem är ansvarig? I Afrika uppgår antalet undernärda, fortfarande enligt FAO, till 170 miljoner, vilket är en tredjedel av befolkningen på denna kontinent. En ökning med mer än 70% på 20 år! Över hela världen lider 190 miljoner barn under fem år av undernäring, varav 40 000 dör varje dag! I ett uttåg som publicerades den 17 december 1992 räknar UNICEF med att 25 miljarder dollar per år skulle räcka för att rädda huvuddelen av dessa barn. 25 miljarder dollar, dvs knappt 20% av de dominerade ländernas skuldbetalningar, mindre än 2% av hela skulden som sådan!

Det sociala sammanbrottet är ett världsfenomen. I samband med ett amerikanskt domstolsutslag som erkände rätten att tigga i New York så offentliggjordes statistik över miljontals människor som saknar natthärbärge i USA: 80 000 till 100 000 enbart i New York. I Frankrike uppskattar man antalet bostadslösa till 500 000. Och ändå... enligt en studie av Economic Policy Institute i Washington: *"Koncentrationen av rikedom var starkare 1989 än vid någon annan tidpunkt sedan 1929"*, i USA. Enligt denna studie har det totala värdet av enskilda tillgångar ökat från 13 600 miljarder dollar 1983 till 16 100 miljarder dollar sex år senare, dvs en ökning med 20%. Om man däremot studerar fördelningen så har 0,5% av de rikaste amerikanerna erhållit 55% av denna ökning mellan 1983 och 1989, medan de fattigaste 60%-en har fått se sina tillgångar minska med sammanlagt 256 miljarder dollar. I Frankrike äger de rikaste 10%-en 60% av tillgångarna och den rikaste procenten (1%) äger 20% av tillgångarna.

Reaktion över hela linjen: efter kriget i den irakiska golfen har mer än 150 000 barn dött i Irak pga av konsekvenserna av handelsblockaden; i Harlem (New York) kan man inte förvänta sig att leva längre än i Bangladesh; i Washington är barnadödligheten högre än i Rumänien och på Jamaica, vilka ändå tillhör världens fattigaste länder.

Reaktion över hela linjen: mellan 1979 och 1986 minskade inkomsternas andel av BNP:n i ett land som Frankrike med närmare 10%, medan företagens vinstmarginal ökade lika mycket. Detta är sant i jämförbara proportioner i samtliga de utvecklade kapitalistiska länderna. Enligt välgörenhetsorganisationer i Frankrike pågår en *"ökning av antalet barn som omhändertas pga misär i flera regioner i Frankrike, inte därför att de behandlas illa, utan därför att familjen bor i tält, i*

grottor, i bilar eller i fallfärdiga ockuperade hus som saknar vatten, elektricitet och värme” (AFP-telegram, 8 juni 1992).

Enligt Världshälsoorganisationen, som var samlat till världsmöte i Geneve i maj 1992, så förbättras inte människans hälsotillstånd globalt sett, trots ansevärd framsteg vad gäller medicinsk kunskap och teknik. I sin *”Rapport om hälsotillståndet i världen”* räknar WHO med att närmare hälften av de 46.5 miljoner dödsfallen som beror på sjukdomar lätt skulle kunna undvikas. Och WHO understryker att malaria, tuberkulos och kolera åter börjar spridas, för att inte tala om den dramatiska spridningen av AIDS.

Reaktion över hela linjen: enligt ILO finns det flera hundratals miljoner barn (under 14 år) som tvingas arbeta. Enligt ILOs experter arbetar barn, i samband med den tilltagande fattigdomen världen över, vid allt yngre ålder i industrier som i allmänhet är farliga och nedsmutsande. I Afrika räknar man med att ett barn av fem tvingas arbeta; i vissa Latinamerikanska länder ett av fyra. Det finns 12 miljoner barn i Nigeria som tvingas arbeta, 7 miljoner i Brasilien, men även i Europa, i Italien och Spanien. I Zimbabwe tvingas 7-åriga barn att arbeta på kaffe- och bomullsplantagen; i Indonesien arbetar barn hela dagen i glödlampsfabrikerna; i Nepal syr de mattor för en dollar om dagen; i Indien arbetar tiotusentals barn, i verkligheten som slavar, i gruvor där de arbetar krypande hela dagen.

Reaktion över hela linjen: kvinnligt nattarbete är på nytt tillåtet inom industrin i Europa.

8. Sammanfattning: några betraktelser över kapitalismen, dess förflutna och dess framtid

Såsom avslutning på denna text vore det kanske bra med en sammanfattning i några punkter av de utmärkande drag som underlättar förståelsen av den historiska gången för systemet grundat på privat ägande av de stora produktionsmedlen:

1. Kapitalet är, för att använda Marx formulering, ett socialt förhållande, närmare bestämt ett socialt utsugningsförhållande. Utsugningen av mänskligt arbete av de som privat äger produktionsmedlen syftar till att skapa mervärde, som utgör grunden för den kapitalistiska profiten.

2. Profitkvotens tendentiella fall, oskiljaktig från det kapitalistiska produktionsättets utveckling, å ena sidan, och kapitalackumulationen, å andra sidan, driver på för en obegränsad utveckling av produktionen.

Denna tendens stöter emot den oerhört mycket långsammare utvidgningen av marknaderna. Marknaden (förmågan att suga upp de producerade varorna) begränsas av det faktum att eftersom varuproduktionens syfte är att förränta kapitalet, så har varans ”förbrukande” endast en mening om det skapar profit. Denna motsägelse uttrycker sig i en långsammare ackumulationsprocess och en lägre förräntning av kapitalet.

3. Genom avsaknaden av vinstgivande perspektiv växer en tendens till överproduktion av kapital fram: kapitalet ingår inte längre i ackumulationsprocessen. Den kapitalistiska marknaden är oförmögen att

motsvara tendensen till obegränsad utvidgning av produktivkrafterna och av varuproduktionen. Överproduktionen av varor är en form av överproduktion av kapital. En långsammare ackumulation (dvs långsammare produktiva investeringarna) uttrycker den tidpunkt då kapitalisterna gör den bedömningen att de inte längre kan producera med vinst, i en eller flera industriella branscher, pga av överhopning på den motsvarande marknaden.

4. Så snart produktionen inte längre skapar tillräckligt mycket mervärde i förhållande till kapitalmängden, så försöker kapitalisterna använda alla medel som bidrar till att öka mervärdet, källan till profiten, utan att mer kapital investeras. I första raden av dessa medel kommer höjningen av utsagningsgraden och den imperialistiska plundringspolitiken.

5. Kapitalismens imperialistiska stadium utmärks av att de stora monopolen och de kapitalistiska stormakterna har erövrat alla marknader. Det handelskrig och det ekonomiska krig de finansiella och industriella världsgrupperna (finanskapitalet), och deras stater, bedriver mot varandra för att tillägna sig det globala mervärdet, kommer därmed till uttryck i jättelika förstörelser.

6. För finanskapitalet är det nödvändigt att försöka förstöra allt det som hindrar det från att direkt tillägna sig mer mervärde. I synnerhet alla sociala erövringar som det tvingades gå med på vid andra världskrigets slut och under befrielsekrigen i de koloniala länderna. Men även den offentliga sektorn, vars utveckling var nödvändig för den framväxande kapitalismen. Den utgör nu ett hinder för massförstörelsen av produktivkrafterna. Denna inriktning leder finanskapitalet till att självt provocera fram sammanstötningar med arbetarklassen, vilket bidrar till att skärpa klasskampen och till ett motstånd mot att dess planer förverkligas.

7. Under åren som följde efter andra världskrigets slut framträdde allt tydligare den avgjort reaktionära och parasitära karaktären hos de samtida formerna, dvs de imperialistiska formerna, av de kapitalistiska produktionsförhållandena.

Av de drag som Lenin gav imperialismen 1916 finns det inte det minsta som inte bekräftas idag. Koncentrationen och centraliseringen av kapitalet är sådan att de 200 främsta företagsgrupperna representerar motsvarigheten till 30% av världens BNP. Industrikoncernerna har dragits in i en konkurrens som inte är en strid för att öppna nya marknader, utan för en återuppdelning av existerande marknader.

8. 1950-talets första recessionsfaser var ett uttryck för, efter de tidigare femton åren av kris och krig, återkomsten av samma motsättning mellan tendensen till en obegränsad ökning av produktionen och de gränser som själva den privata formen av tillägnandet sätter upp.

Rustningsekonomin tillät då, genom de amerikanska offentlig beställningarna, att upprätthålla produktionen, inom industribranscher som mekanik och flyg, och att skapa profit. Men det handlade ingalunda om efterfrågan från marknaden, tvärtom, det var marknadens begränsning som kompensades på konstgjord väg genom militära utgifter.

Rustningarna, och det därpå följande budgetunderskottet, ledde till en utveckling av skuldekonomin i USA. Mängden fiktivt kapital har därför vuxit under årens lopp, som ett negativt uttryck för överproduktionen av verkligt kapital.

Fiktivt kapital, frambringat av rustningsekonomin, skuldekonomin och övriga parasitära former av ekonomiskt "stöd" (som följt på "stödet" till den amerikanska ekonomin), är källan för spekulativ verksamhet.

9. Inom ramarna för kapitalets herravälde kan ackumulation inte skapas annat än genom uttag från mervärdet. Endast produktionen, dvs utsugning av mänskligt arbete, skapar nytt värde och därmed mervärde. Men motsättningen mellan marknadens sammandragning, å ena sidan, och tendensen till en obegränsad utveckling av produktionskapaciteten, å andra sidan, gör det allt svårare att förränta kapitalet i själva produktionen. Likväl så fortsätter ackumulationen och kapitalet försöker att med alla medel tillägna sig det existerande mervärdet. Vilket förklarar den tilltagande utvecklingen av spekulativ verksamhet och ekonomisk parasitism. Så tidigt som 1865, i *Kapitalets* tredje bok, gjorde Marx följande anmärkning om bankkapitalet (kap. 29): *"Det räntebärande kapitalets form gör att varje bestämd och regelbunden penningrevenue framstår som kapitalränta, antingen den härrör ur ett kapital eller ej."*

Genom sammanvävningen av bankkapitalet och industrikapitalet inom ramarna för finanskapitalet blev detta en allmän tendens i hela det kapitalistiska systemets funktionssätt. Från kapitalets synvinkel är det idag mindre viktigt att avgöra i vilket förhållande till produktionen den profit står som det håller på att realisera. All realiserad profit framträder som en värdeökning av kapitalet, oavsett om detta investerats i spekulativ verksamhet, i förstörelseekonomin, i narkotikahandeln eller i produktionen. Detta åtskillnadslösa drag i finanskapitalets tillägnande av profit förklarar att spekulativ verksamhet idag ökar på bekostnad av produktiv verksamhet. Kapitalets överlevnad på basen av en generaliserad skuldeekonomi (30 000 miljarder dollar i skuld världen över för närvarande) och den oerhörda utvecklingen av fiktivt kapital betecknar en seger för spekulativ verksamhet, som inte skapar något nytt värde. Realiserandet av spekulativ profit ($P - P'$) har sitt ursprung i plundring, eller åtminstone i förskingring. I hjärtat av den spekulativa verksamheten finns bankerna, om det så gäller fastighetsspekulation, valutaspekulation eller till och med narkotikahandel.

10. Under 1960-talets slut började kapitalets vinstnivå och produktivitetsindex att minska. Imperialismen ansåg att det inte längre var möjligt att ta av framtiden genom att stödja ekonomin med konstgjorda medel. Imperialismen (de olika imperialistiska makterna) övergick då till ett ursinnigt försvar av sina intressen.

Konkurrensen mellan de imperialistiska makterna och de multinationella företagsgrupperna blev allt hårdare och kom till uttryck i olika former:

- 1971 upphäver USA ensidigt dollarns konvertibilitet till guld. Världsmarknaden behärskas av en amerikanska politiska ekonomin.
- Höjningen av oljepriserna gör det möjligt för det amerikanska finanskapitalet att tillägna sig en del av världens mervärde på de europeiska och japanska kapitalisternas bekostnad.
- 1979/1982: höga räntenivåer, en stark dollar och en avregleringspolitik som Amerika tvingar på marknaden i de kapitalistiska länderna utifrån ett försvar av sina egna intressen.

- Påtryckningar inom ramarna för GATT-förhandlingarna och förhandlingarna mellan USA och EG (stål och jordbruksprodukter).

11. Omstruktureringarna inom alla industribranscher, datoriseringen och användandet av ny teknik (vars ursprung måste tillskrivas bieffekterna av militär- och rymdforskningen) syftar till att öka företagets produktivitet, att spara in på det mänskliga arbetet inom industri- och tjänstesektorn.

Konkurrensen bedrivs genom massiva minskningar av arbetskraften inom ramarna för omstruktureringar och "moderniseringar", eller genom företagsförflyttningar som innebär att arbetarna i de industrialiserade länderna ersätts med billig arbetskraft.

12. Men detta räcker inte: det är en ökning av hela samhällets produktivitet som finanskapitalet vill uppnå; dvs en minskning av de "kollektiva" eller "socialiserade" omkostnaderna, som utgör en kvarnsten för kapitalets förräntning. Det gäller kostnader för den offentliga sjukvården, utbildningen, kostnaden för arbetet (värdet av arbetskraften), för bidrag osv.

Allt tal om "*marknadslagar*", "*marknadsekonomin*", avregleringar och flexibilitet kan knappast dölja finanskapitalets vilja att överflytta allt det producerade mervärdet direkt till kapitalets sfär och att minska värdet av arbetskraften.

13. Under sina speciella former kan de av IMF utarbetade "omstruktureringsplanerna" inte leda till någon förnyad ackumulation, utan bara till en sammandragning av marknaden.

Efter att ha försökt realisera sin profit genom parasitära drivkrafter för ackumulationen, försöker finanskapitalet nu att realisera sin profit genom att dra igång en jättelik förstörelseprocess.

Av de senaste 20 årens utveckling i världen kan man sluta sig till att misären, arbetslösheten, svälten, epidemierna och krigen är "logiska" resultat av de åtgärder som den imperialistiska borgarklassen drivit igenom för att försvara sina intressen, vilka visar sig stå i total motsättning till de intressen som mänskligheten som helhet har.

Denna politik stöter på klasskampens verklighet. Trots de angrepp den fått utstå har arbetarklassens och de förtryckta folkens motstånd världen över hindrat kapitalisterna att förverkliga sina mål i nödvändig omfattning och hastighet.

Det är i denna situation som konkurrensen mellan de imperialistiska makterna (räntekriget) och frossandet i spekulation (valutaspekulation osv) riskerar att när som helst leda till en krasch eller en deflationistisk upplösning.

14. "Öppningen" för kapitalismen av det f d Sovjetunionen och länderna i östra Europa förmår varken öppna nya marknader eller utgöra ett botemedel för den kris som underminerar systemet grundat på privat ägande av produktionsmedlen. Den kapitalistiska marknaden existerar inte "bredvid" produktionsplatserna, den växer fram ur kapitalets produktionscykel. Det är den kapitalistiska produktionen som skapar sin marknad, men som också samtidigt begränsar den. Denna begränsning kommer till uttryck i att förräntningen av kapitalet sjunker, vilket i sin tur kommer till uttryck i marknadens begränsning.

Det är därför som öppningen "till marknadsekonomin" i det f d Sovjetunionen och i länderna i östra Europa, i en världssituation där produktivkrafterna kvävs av det privata ägandet av de stora produktionsmedlen och av nationalstaterna, inte kan utgöra en lösning på den kapitalistiska ekonomins kris. Samma orsaker till den ruttnande kapitalismens kris som hindrar finanskapitalet att investera i dessa länder, hindrar det också att investera i den s k "tredje världen" och i de kapitalistiska länderna själva.

Det intresse som finanskapitalet visar för dessa länder har att göra med dess kamp för att öka sin profit, dvs för att tillägna sig mer mervärde, men med andra metoder än den redan överflödiga kapitalackumuleringen.

Plundringen av de fattiga länderna och av öststaterna bedrivs genom kreditutsugning och med våld, vilka utgör former för ett direkt uttag av mervärde, utan att kapitalets värde ökar. Oförmågan hos systemet med privat ägande av de stora produktionsmedlen till varje betydande utvidgning av marknaden, inklusive i öststaterna, vilket uttrycker dess oförmåga att utveckla produktivkrafterna, vittnar om det totala misslyckandet för detta produktionssätt. Mänsklighetens produktivkrafter, som kvävs och förstörs inom ramarna för det privata ägandet av produktionsmedlen och nationalstaterna, kan inte få ett nytt uppsving annat än genom att befria sig från dessa ramar. Det sociala (eller kollektiva) tillägnandet av produktionsmedlen är och förblir den enda vägen för att befria mänskligheten från det kaos in i vilket det för varje dag drivs allt längre av ett dödsdömt system.

Vägen är lång

Världssituationen antar en alltmer kaotisk karaktär. Den utmärks inte bara av upplösningen av ett system vars historiska roll redan är utspelad, utan också, under de sammansatta villkor som sammanbrottet av de gamla organisationerna skapar, av den världsomfattande levande klasskampen. Trots angrepp, misslyckanden och förräderier, så träder den proletära revolutionen fram som en levande verklighet. Den tar form i folkens motstånd mot IMF:s förstörelseplaner och i arbetarnas motstånd i de utvecklade länderna, liksom på stalinismens spillror i östra Europa. Vägen som leder till mänsklighetens fullständiga frigörelse från utsugningens och förtryckets bojor kommer säkert att vara lång, komplex och krokig.

Men målet kan bara nås genom arbetarnas och folkens enade aktion på klassoberoendets grund. En enad aktion som måste bygga på och formulera sina syften utifrån den absoluta övertygelsen att systemet med privat ägande över produktionsmedlen kan och måste ersättas med systemet med social egendom, där egendomen ligger i arbetarnas och folkens händer.

För 54 år sedan grundades Fjärde Internationalen på ett program som börjar med dessa ord:

"Den politiska situationen i världen kännetecknas i sin helhet huvudsakligen av den historiska krisen för proletariatets ledarskap.

De ekonomiska förutsättningarna för en proletär revolution har på det hela taget redan nått den högsta mognad de kan nå under kapitalismen. Mänsklighetens produktivkrafter stagnerar. Nya uppfinningar och förbättringar har redan förlorat sin förmåga att höja den

materiella rikedomens nivå. Under den sociala krisen för hela det kapitalistiska systemet påtvingar konjunkturella kriser massorna allt tyngre försakelser och lidanden. Den växande arbetslösheten fördjupar i sin tur statens finansiella kris och undergräver de instabila valutasystemen. De demokratiska regimerna stapplar, liksom de fascistiska, från den ena bankrutten till den andra.

Allt tal om att de historiska förutsättningarna ännu inte har "mognat" för socialismen är antingen en produkt av okunnighet eller medvetet bedrägeri. De objektiva förutsättningarna för den proletära revolutionen har inte bara "mognat", de har börjat ruttna en aning. Utan en socialistisk revolution, och det inom den närmaste historiska perioden, hotas hela den mänskliga kulturen av en katastrof. Bollen ligger nu hos proletariatet, dvs främst hos dess revolutionära avantgarde. Mänsklighetens historiska kris reduceras till det revolutionära ledarskapets kris."

Fjärde Internationalens nygrundande ställer oss idag inför uppgiften att, i direkt förbindelse med organiseringen av krafter från olika ursprung i den Öppna Världskonferensen, påbörja en ny etapp för att lösa ledarskapskrisen, mänsklighetens kris.

Beslutet att återproklamera Fjärde Internationalen markerar början på en ny etapp

Lögner och kritik av det mest cyniska slag kommer utan någon som helst tvekan att fortsätta spridas och läggas till de som trotskismen har utsatts för sedan Vänsteroppositionens grundande. Visst har Fjärde Internationalen och dess sektioner gått igenom många kriser. Slutkörda aktivister har övergivit oss. Andra har anslutit sig till den Andra Internationalens (Socialistinternationalens) organisationer. Åter andra har, efter att ha kapitulerat inför stalinismen, anslutet sig till förnyare och återuppbyggare av alla de slag, där de anstränger sig för att inta en utvald plats där de kan utnyttja den handelsvara som deras trotskistiska förflutna utgör.

Visst, lösningen på krisen för proletarietets revolutionära ledarskap har ännu inte utkristalliserats, men kampens villkor - som med säkerhet kommer att kantas av otaliga svårigheter - har förändrats i grunden. I de "stora" traditionella organisationerna, ledda av de "borgarklassens arbetarlöjtnanter" som Lenin fördömde, mångfaldigas fraktionsbildningar, kottier och splittringar. Deras öppna, cyniska och erkända övergång till att försvara den privata egendomen av produktionsmedlen förändrar de interna förhållandena för arbetarklassen och ungdomen; mellan apparaterna och aktivisterna och ansvariga. Utifrån dessa förhållanden har kampen för Fjärde Internationalen och dess sektioner förändrats.

Fjärde Internationalen och dess sektioner kommer utan någon som helst tvekan att kritiseras och förtalats. De våldsammaste och mest illojala angrepp kommer att öka i takt med att framgångar uppnås i diskussionen med de strömningar, grupper, organisationer och aktivister som söker en klassoberoende väg.

Den ryska tidningen *Argumenti i fakti*, som igår var den stalinistiska nomenklaturans "officiella" tidning och idag är en "oberoende" (sic) tidskrift som försvarar Jeltsin och privatiseringarna, skriver i sitt majnummer 1993, om sammanstötningarna i Moskva på Första maj: Ryssland "förenas med de europeiska länderna" där "extremistvåldet" träder fram, i Tyskland med Baaders liga, i Italien med Röda brigaderna och i Frankrike med "Fjärde Internationalens sektion (trotskisterna) och Le Pen".

Tidskriften följer sin herre Jeltsin, f d medlem i det ryska kommunistpartiets politbyrå, igår såsom talesman för "realsocialismen" och de skändliga Moskvarättegångarna där man i hundratusental utrotade alla oberoende strömningar, förtalade och fördömda såsom "hitlerotrotskister", idag såsom talesman för den "kapitalistiska demokratin". Nomenklaturen - blodbesudlad, diktatorisk, reaktionär, solidarisk med Stalins brott, en parasitär kast som till sitt väsen försvarar kapitalismens återupprättande - bevarar en stark "medvetenhet" om sina intressen. För att försvara dessa och för att återupprätta den privata egendomen måste nomenklaturen, liksom Stalin, krossa de ryska arbetarna och bönderna, och alla oberoende strömningar, i första hand Fjärde Internationalens internationella strömning.

Vi svarar på dessa angrepp, såsom vi alltid har gjort, med fakta och argument. Vi har inget annat mål än att genom en fri diskussion söka de medel som gör det möjligt att hjälpa massorna att genom sitt egna handlande lösa mänsklighetens

kris. Det är inte och kommer inte att vara lätt att övervinna krisen för proletarietets revolutionära ledarskap. Finns det någon annan väg?

Att nygrunda och återproklamera Fjärde Internationalen längs linjen för den Öppna Världskonferensen för en Arbetarinternational (Nätverket för en Arbetarinternational) utgör en första etapp för att lösa de sammansatta och viktiga problem som Fjärde Internationalens sektioner och, på en mer allmän nivå, den internationella arbetarrörelsen, står inför. För att kunna gå framåt är det uppenbart att det är nödvändigt att uppmärksam undvika allt det som kan utgöra ett hinder för att genom en fri och demokratisk diskussion övervinna de oundvikliga meningsskiljaktigheter som kommer att dyka upp i förhållande till de svåra problem som ska lösas. Den demokratiska centralismens principer - fri diskussion och kritik inom ramarna för programmets principer, enat agerande i klasskampen - måste samtidigt bevaras, fördjupas och anpassas till varje konkret situation, av Fjärde Internationalen.

Vi har beslutat att återproklamera Fjärde Internationalen på basen av Övergångsprogramets principer. Vi förklarar oss redo att diskutera alla frågor, inklusive vårt program, med de grupper, strömningar och organisationer som i den officiella arbetarrörelsens kris söker klassoberoendets väg. Det handlar om det utarbetande som vi har följföljt sedan splittringen 1950-53, nödvändiggjord av den principiella kampen mot revisionismen (pablismen) som hade intagit de organisationer som sedermera grundade Förenade Sekretariatet.

KONTINUITETEN I KAMPEN GRUNDAD PÅ FJÄRDE INTERNATIONALENS PROGRAM

Det handlar inte om att i den här rapporten skriva Fjärde Internationalens historia, utan att från dess kamp lösgöra de element som gör det möjligt att ta ställning till den fråga som utgör den här rapportens syfte: återproklameringen av Fjärde Internationalen på sektionernas världskonferens. Alldeles säkert är det nödvändigt att förse de yngre generationerna (och de inte fullt så unga) som kommer till oss med den historiska betydelsen av kontinuiteten i Fjärde Internationalens kamp. Därför beslutar vi att världskonferensen utser en internationell kommission med uppgiften att lösgöra lärdomarna från historien av Fjärde Internationalens kamp, förberedd av Vänsteroppositionens kamp.

1951 skulle utkristalliseringen av pablismen leda till en uteslutning av den franska sektionen, som från och med 1950 hade bedrivit en politisk kamp. I ett dokument kallat "Vart är vi på väg?" skrev Pablo:

"Den objektiva sociala verkligheten utgörs för vår rörelse (Fjärde Internationalen) huvudsakligen av den kapitalistiska regimen och den stalinistiska världen. Vare sig man vill eller inte, så utgör dessa två element den objektiva verkligheten, eftersom den överväldigande majoriteten av de krafter som motsätter sig kapitalismen för närvarande leds, eller influeras, av den sovjetiska byråkratin."

Genom att förutspå att ett krig skulle bryta ut inom "två till fyra år", slog han fast att Kremlbyråkratin skulle "vara tvungen att förverkliga socialismen på sitt sätt under århundraden av övergång". Sammanfattningsvis innebär det att pablismen anslöt sig till den stalinistiska teorin om "socialismen i ett enda land".

Två år efter den franska sektionens uteslutning, som ledningen för SWP hade röstat för, skrev James P. Cannon och SWPs ledning ett brev "Till trotskister världen över" (september 1953). James P. Cannon, en gammal arbetaraktivist, medlem i IWW innan första världskriget, medgrundare av det amerikanska kommunistpartiet, medlem i Tredje Internationalens verkställande utskott och trotskist sedan 1927, skrev följande i detta brev:

"Dessa principer har övergivits av Pablo. (...) han för fram ett koncept om en "uppslukande" revolutionär våg som inte kommer att föda fram någonting annat än "deformerade" - dvs stalinistiska - arbetarstater som antas bestå i "århundraden".

Detta avslöjar en djup pessimism över arbetarklassens förmåga, vilket går hand i hand med hans förlöjligande av kampen för att bygga oberoende revolutionära socialistiska partier. Istället för att hålla fast vid huvudlinjen att bygga oberoende revolutionära socialistiska partier med alla taktiska medel, anser han att den stalinistiska byråkratin, eller en utslagsgivande del av den, kan komma att förändra sig själv under massornas tryck så att de accepterar trotskismens "idéer" och "program". Han döljer nu stalinismens förräderi genom att ursäka sig med den diplomati som krävs i det taktiska manövrerandet för att närma sig arbetare som befinner sig inom stalinismens led i länder såsom Frankrike."

I samma brev karaktäriseras Pablos tillvägagångssätt som kommande "från den vidriga tradition som utvecklades inom Komintern sedan den under Stalins inflytande urartat" och uteslutningen av den franska sektionen fördöms:

"Denna stalinistiska organisatoriska inriktning inleddes, vilket nu framträder klart, med Pablos brutala missbruk av sin administrativa kontroll under den splittringskampanj han bedrev för mer än ett och ett halvt år sedan mot majoriteten i Fjärde Internationalens franska sektion.

På Internationella Sekretariatets befallning förbjöds den valda majoriteten i den franska sektionen att utöva sin rätt att leda partiets politiska arbete och propaganda-arbete. Istället så ställdes den politiska byrån och tidningarna under en minoritets kontroll, genom det Komintern-inflyerade påfundet om en "paritetskommitté".

Vi var på den tiden djupt oense med denna godtyckliga handling, med hjälp av vilken en minoritet godtyckligt användes för att slå ut en majoritet. Så fort vi fick höra talas om det framförde vi vår protest till Pablo. Vi måste dock erkänna att det var ett misstag att inte vidta mer kraftfulla åtgärder. Detta misstag berodde på en otillräckliga förståelse från vår sida om vad det egentligen handlade om. Vi trodde att skillnaderna mellan Pablo och den franska sektionen var taktiska och det ledde oss över till Pablos sida, trots våra betänkligheter över hans organisatoriska tillvägagångssätt, när majoriteten uteslöts efter månader av splittrande fraktionsstrider.

Men i grunden var skillnaderna programmatiska till sin karaktär. Faktum är att de franska majoritetskamraterna såg klarare än vi vad som var på gång. Deras partis 8:e kongress deklarerade att:

"En allvarlig fara hotar framtiden och själva existensen för Fjärde Internationalen (...). Revisionistiska uppfattningar, med ursprung i småborgerlig feghet och impressionism, har dykt upp inom dess ledning. Internationalens bristande styrka och själva begränsningen av dess internationella apparat, avskuren från sektionernas liv, har tillfälligt möjliggjort att ett system med en individuell ledning och

antidemokratiska metoder, som hämtar sitt existensberättigande i en revision av det trotskistiska programmet och i ett övergivande av den marxistiska metoden, har inrättats." (från La Vérité, 18 september 1952)

(...) Uteslutningen av Fjärde Internationalens franska sektion var oberättigad. Den franska majoriteten, organiserad runt tidningen La Vérité, utgör de verkliga trotskisterna i Frankrike och erkänns öppet som sådana av SWP."

Brevet avslutades med orden: "Skiljelinjen mellan Pablos revisionism och ortodox trotskism är så djup att ingen kompromiss är möjlig, vare sig politiskt eller organisatoriskt" och det Internationella Sekretariatet betraktades som avsatt.

Vi var inte överens med det ultimatum som fanns med i Cannons deklARATION som proklamerade att det då av Pablo och Mandel dominerade Internationella Sekretariatet var avsatt. Detta därför att en proklamatorisk deklARATION utgjorde ett hinder för en diskussion om pablismens rötter.

Vi skrev dock under den av SWP föreslagna deklARATIONEN 1953, såtillvida att den revisionistiska pablismen fick en klar bestämning. Under de följande åren blev det dock tydligt att SWPs ledning vägrade att öppna en diskussion om pablismens rötter, liksom de 1948 hade vägrat att man diskuterade en utvärdering av de tio år som gått sedan Fjärde Internationalen utropades.

Roten till SWPs urartning (idag är SWP en "castristisk sektion" i kubanska kommunistpartiets kölvatten) är det som kan karaktäriseras som "national-trotskism": klasskampen i det egna landet ses som världsrevolutionens centrum, och följaktligen låter man kampen för Internationalen underkastas en inriktning på att först bygga upp en ledande sektion. Av denna uppfattning följde en rent administrativ syn på Internationalen: SWP gick i borgen för den internationella ledningen, mot att denna avstod från att ingripa i SWPs verksamhet.

Vägran att inleda en diskussion 1948 om en utvärdering av Fjärde Internationalens första tio år blev en börda för bildandet av Internationella Kommittén och ledde SWP till att låta likvidatorerna isolera den franska sektionen, som Cannon skriver i september 1953. Men i maj 1953 hade Cannon svarat på följande sätt till en av den franska sektionens arbetarledare, Daniel Renard, som i sektionens namn hade bett Cannon att ingripa i konflikten med den internationella ledningen:

"Ert brev, kamrat Renard, liksom deklARATIONEN från majoriteten på er politiska byrås 10:e plenum, förklarar att den politiska grunden för ert ställningstagande i konflikten är motståndet mot "pablismen". Ni definierar denna som en revisionistisk tendens, som syftar till "en ren och skär integrering i stalinismen", och därmed till en kapitulation inför den. Denna fråga har, som ni kanske vet, en historia inom Socialist Workers Party och är följaktligen bekant för oss. Så långt tillbaka som 1950, när den nya taktiska vändningen först antyddes, försökte johnsoniterna (en ultravänsteristisk strömning som då tillhörde SWP) att skrämja partiet med det "pablistiska" spöket. De försökte få till stånd en strid inom den internationella trotskistiska rörelsen mellan "cannonism" och "pablism". Eftersom vi från första början helt stödde den nya taktiska vändningen så såg vi ingen grund för ett sådant särskiljande av tendenser (...).

(...) Vi bedömer det internationella ledarskapets politik utifrån den linje som de utarbetar i de officiella dokumenten - för den senaste perioden utifrån dokumenten från den 3:e

Världskongressen och det 10:e plenumet. Vi ser ingen revisionism där. Allt vi ser är ett belysande av stalinismens utveckling efter kriget och huvuddragen för en ny taktik för att bekämpa den på ett mer effektivt sätt. Vi betraktar dessa dokument som helt och hållet trotskistiska."

I detta svar från maj 1953 föreslår alltså Cannon och SWPs ledning att den franska sektionens majoritet ska kapitulera principiöst och lämna revisionisterna händerna fria, så länge SWP inte var direkt inblandat. Cannon proklamerade då att Pablos inriktning var *"helt och hållet trotskistisk"*. Fyra månader senare gör han en grundläggande omsvängning.

Pablismens likvidatoriska logik ledde till ett försök att förstöra SWP. Mot SWPs ledning organiserade Pablo sin egen fraktion tillsammans med Cochran och Clark, som Cannon vi brytningen definierade på följande sätt (i *"Till trotskister världen över"*):

"(Cochranismen) skulle aldrig ha inneburit mer än det mest ynkliga och sjukliga uttrycket för pessimism, om det inte hade varit för det stöd och den uppmuntran den fick från Pablo, bakom ryggen på partiets ledarskap.

Pablos hemliga uppmuntran och stöd avslöjades strax efter vårt maj-plenum (låt oss upprepa att detta var vid den tidpunkt då Cannon föreslog Renard att han skulle kapitulera), och sedan dess har Pablo samarbetat öppet men denna revisionistiska fraktion inom vårt parti och inspirerat dem i deras sabotagekampanj mot partiets ekonomi, i deras förstörelse av partiarbetet och deras splittringsförberedelser."

Genom att Pablo bröt överenskommelsen om att inte angripa, och att SWP därmed var direkt hotat, så reagerade SWPs ledning. Den väntade dock till september för att ta upp kampen på internationell nivå och provocerade fram en splittring utan diskussion genom den ultimativtiska karaktären på Internationella Kommitténs grundande.

Denna vägran att öppna en diskussion skulle 1963, som vi ska se längre fram, leda SWPs ledning (i motsägelse till det som slogs fast i september 1953 i brevet från Cannon som vi citerat) till en principiös förening, utan diskussion, med pablismen, för ett gemensamt grundande av det revisionistiskt märkta Förenade Sekretariatet.

Om pablismens rötter står att finna i kapitulationen inför den byråkratiska stalinismen, så står nationaltrotskismens och ultimatismens rötter att finna i zinovjevismen, för vilken "centret" efter Lenins död blev identiskt med bolsjevikpartiet.

Kärnan i det som Lenin förklarade för Zinovjev var att om ni bara söker människor som accepterar allt så kommer ni aldrig att bygga ett revolutionärt ledarskap. Zinovjevismen utgjorde ett hinder för arbetardemokratin.

Att hjälpa arbetarna att befria sig själva, detta är Fjärde Internationalens uppgift. Detta innefattar att man tar till sig den proletära revolutionens mål: arbetarrådsstaten och proletära partier. Fjärde Internationalen och dess partier är nödvändiga "kategorier", oundgängliga för uppbyggandet av socialismen, av ett samhälle utan klasser, stat och "partier". Arbetarstaterna, fackföreningarna och partierna kan endast hjälpa proletariatet, var och en i sina särskilda former, att

fullborda sina historiska uppgifter om de håller sig inom arbetardemokratins ramar.

Visst är nationaltrotskismen och den proklamatoriska ultimatismen resultatet av de svåra förhållanden under vilka Fjärde Internationalen och dess sektioner har kämpat. Men dessa avvikelser, såvida de inte bekämpas med den fria diskussionen och övervinnes, leder till urartning. Den "cannonistiska" ledningen var säkert ytterst erfaren. Den hade dragit igång högst ärorika politiska stider för att bygga upp SWP och Fjärde Internationalen.

Deklarationen från 1953, som grundade Internationella Kommittén och proklamerade att det pablistiska Internationella Sekretariatet var avsatt, motiverades dock huvudsakligen av Pablo-Mandels försök att anpassa den amerikanska trotskistiska organisationen, SWP, till ramarna för de revisionistiska positionerna. Cannons reaktion var, som vi sagt, av nationaltrotskistisk, ultimativ och proklamatorisk art, utan någon som helst kritik av de politiska positioner som hade lett SWP att stödja utkristalliseringen, inom Fjärde Internationalen, av det som skulle leda till den färdigutvecklade pablistiska revisionismen. En revisionism med vilken SWPs ledning 1962 skulle förverkliga återföreningen i Förenade Sekretariatet, vilket som yttersta konsekvens fick SWPs övergång till castrismens positioner.

1962 analyserar en resolution antagen av den franska sektionen betydelsen av denna utveckling mot "återförening", genom vilken SWP leddes till att ansluta sig till den pablistiska revisionismen:

"SWPs ledning däremot, i stort sett intakt sedan mer än tjugo år och med en ledare som varit aktivist inom kommunistpartiet sedan dess grundande, framstod för alla som den huvudsakliga förvaltaren av Leo Trotskijs arv och som de som var kallade att spela en avgörande roll i återuppbyggandet av den internationella rörelsen. En fördjupad diskussion om de förhållanden under vilka den 1938 valda ledningen hade fallit sönder var nödvändig. Det var bara genom en sådan diskussion man sedan skulle kunna ta itu med, utan att förfalla till dogmatism eller empirism, elle båda delarna, de många och svåra problem som uppbyggandet av Internationalen reste.

Men SWPs ledning visade sig vara helt oduglig till att följa en sådan linje. Den hade ingen vilja till att anslå en viktig del av sitt humankapital för de internationella uppgifterna och hamnade, som ett resultat av den ekonomiska och sociala situationen i USA, i en ihållande och skadlig isolering. Den var inte heller speciellt angelägna om att utsätta sin egen politik under kriget (vilken vissa av oss för övrigt ansåg i huvudsak korrekt) för diskussion. Det var därför med glädje som den kunde avsäga sig sitt ansvar till förmån för det nya Internationella Sekretariatet (det Europeiska Sekretariatet blev Internationellt Sekretariat efter 1946 års förkonferens). SWPs ledning slöt skyndsamt en tyst överenskommelse med Sekretariatet om ovillkorligt stöd. En av de första katastrofala följder av denna överenskommelse visade sig på den andra Världskonferensen (1948). Det Internationella Sekretariatets moraliska rapport, som täckte hela perioden från 1938 till 1948, presenterades och antogs på denna kongress utan diskussion, allt på tjugo minuter! Ingen självkritik av de abstrakta och verklighetsfrånvända analyserna från 1945-46 gjordes."

En sådan metod kunde inte möjliggöra några framsteg för att lösa de teoretiska och politiska problemen. I själva verket öppnande den dörren för ett politiskt

förfall av de organisationer som, i praktiken, vände sig bort från att bygga Internationalen.

Den avgörande plats som SWP intog ledde till att dess nationaltrotsistiska begränsningar kom att utgöra den huvudsakliga interna faktor som gjorde det möjligt för revisionismen att bryta sönder Fjärde Internationalen.

VÅR METOD

Varje principdiskussion har sin logik: om de principiella meningsskiljaktigheterna inte övervinns så leder de till en avslutning av diskussionen, dvs till grundandet av organisationer med oförenliga positioner och program.

1950/1953 önskade majoriteten i den franska sektionen inte någon splittring. Den begärde, samtidigt som den deklarerade att den accepterade disciplinen från Internationalens majoritet, rätten till tendens. Dåtidens Internationella Sekretariat, styrt av Pablo-Mandel, avslog denna begäran som utgick ifrån respekt för arbetardemokratin.

Mandel erkände detta faktum i samband med en diskussion som inleddes av ett brev från 1973 som vi återkommer till. Vi vill inte ha någon splittring, men av Trotskij hade vi lärt oss att vägra kapitulera. Vårt ställningstagande efter vår uteslutning 1951 höll fast vid linjen för att återupprätta Internationalen och för vår återintegrering.

1953 hade vi alltså skrivit under Cannons deklARATION, eftersom den var en stödjepunkt för motståndet mot Pablos likvidatoriska politik, men vi var inte överens med dess slutsats som proklamerade att Internationella Sekretariatet var avsatt. Vi var inte överens med Cannon och SWPs ledning därför att vi ansåg att vi borde hålla fast vid linjen för en återupprättning. Majoriteten i den franska sektionen var avsevärt försvagad och hade inte samlat tillräckligt med krafter för att leda diskussionen om nationaltrotskismen och den proklamatoriska ultimatismen.

Strejken bland byggnadsarbetarna på Stalin Allee i Östberlin, i juni 1953, utgör det första uttrycket som bekräftar Leo Trotskij's prognos om nödvändigheten av en politisk revolution för att kasta ut den restaurationistiska byråkratin och försvara den sociala egendomen genom rådsdemokratin. Pablisterna fördömde byggnadsarbetarnas resning.

I november 1956 krossas den ungerska rådsrevolutionen av den stalinistiska byråkratins stridsvagnar. Pablo-Mandel ger sitt stöd till den andra interventionen. Chrusjtjov hade under den första interventionen varit tvungen att dra tillbaka soldaterna som förbrödrade sig med upprorsmännen i Budapest.

Den 17 juni 1953 ger arbetardemonstrationerna i Östberlin det första uttrycket för den anti-byråkratiska politiska revolutionen i Östeuropa. Arbetarna utmanade de ryska stridsvagnarna med rop på : *"Fria val, en fackföreningsregering"* Den deklARATION som Pablos "Internationella Sekretariat" då publicerade krävde *"verklig demokratisering av de kommunistiska partierna"*, utan att kräva de ryska truppernas tillbakadragande. Den betonar i synnerhet att *"I Berlin gjorde inblandningen av tvivelaktiga personer, öppna provokatörer och reaktionärer, just som*

demonstrationerna från öst och väst möttes, att massans antibyråkratiska och antikapitalistiska klasskaraktär ibland fördärvades. "

Sin vana trogen uttrycker sig Mandel dunkelt för att försöka kamouflera sina verkliga ställningstaganden. Han skulle senare förmås att definiera dem, och inte vid vilket tillfälle som helst: 1989, då arbetarna i Östtyskland genom sin klassrörelse förverkligade föreningen med arbetarna i Västtyskland. 1989 alltså, i en broschyr ägnad åt Tysklands återförening, ger Mandel ett klart uttryck för sin verkliga ställningstaganden 1953:

"Fram till tolotiden den 17 juni (1953) behöll demonstrationen en klasskaraktär...Men från och med eftermiddagen började ett antal personer från Västberlin att tränga in i stadens östra delar och vad gäller antalet överträffade de VOPO (den byråkratiska regimens politiska polis). Bland dessa infiltratörer fanns en gäng välorganiserade reaktionärer, särskilt ett gäng från BDJ, fascistiska dödsskvadroner betalda av USA. Trasproletariatet, med unga demoraliserade arbetslösa, begick fruktansvärda valdalisldåd."

Och vem var det som räddade Östberlin från "vandalism" och från "trasproletariatet"? "Sammandrabbningarna ledde till att de sovjetiska kommandotrupperna grep in... VOPO sköt på en grupp med 16 demonstranter, varav 11 kom från Västberlin och bara några stycken från Östberlin. Bland offren fanns det bara en enda strejkledare."

Ett fullständigt rättfärdigande av Kreml-stridsvagnarnas intervention! Vid en tidpunkt, 1989, då den verkliga naturen på den stalinistiska byråkratin, återupprättarna av kapitalismen, bli uppenbar för alla genom fakta och den historiska utvecklingen. Behöver vi ytterligare kommentera detta skamliga försvar av förtrycket mot arbetarna, juni 1953 i Östberlin?

I Polen och Ungern utvecklades 1956 folkens resning mot stalinismen ytterliggare. I Polen tog Gomulka ledningen för POUP (det stalinistiska partiet). Pablo-Mandel välkomnade händelsen: "Tack vare den ledningsroll som har spelats av arbetarpartiet, som erövrats och förändrats av Gomulka-tendensen (...)."

Den 20 oktober 1956 gjorde Gomulka, i ett tal inför POUPs centralkommitté, följande klargörande, riktat till de arbetare och bönder som försöker förverkliga den politiska revolutionen: "Vi tillåter inte någon att utnyttja demokratiseringsprocessen på bekostnad av socialismen. I ledningen för demokratiseringsprocessen finns vårt parti!" Gomulkas "socialism" och "demokratisering" är fortfarande POUP-byråkratins underkastelse under Kreml.

Två dagar senare undertecknar ledarna för Pablo-Mandel-strömningen ett telegram adresserat till POUPs centralkommitté som "hälsar de polska arbetarnas oförtrutna och historiska handlingar som öppnar vägen till en verklig socialistisk demokrati".

Efter att brutalt ha förtryckt arbetarstrejkerna och studentdemonstrationerna 1966-68, tvekade Gomulka inte ett ögonblick att vara medorganisatör, under Brejnevs ledning, till förtrycket i Tjeckoslovakien. Under storstrejken i varven i östersjöhamnarna 1970, kallade Gomulka, innan han ersattes av Gierek, på militären. På hans order, den 17 december 1970, öppnade trupperna eld i Gdynia och Szczecin, med tiotals döda och hundratals sårade som följd.

Men 1957 skrev Pablo-Mandel, i ett dokument med titeln *"Stalinismens nedgång och fall"*: *"Vänsterströmningen som förenat sig med Gomulkas centriska strömning (!!)* (...) kan betraktas (...) som en kärngrupp i vardande för proletariatets revolutionära ledning." Vi vet vad som hänt med byråkratins parti, "omvandlat" av Gomulka.

Pablo-Mandels Förenade Sekretariat bär hela ansvaret för att ha desorienterat dessa aktivister, arbetare och studenter som sökte den utväg som den politiska revolutionen mot byråkratin och dess anhängare utgör. Påståendet att byråkratins parti hade "omvandlats" var, från Pablo-Mandels sida, en direkt fortsättning på den likvidatoriska position som formulerats i *"Vart är vi på väg?"* (Som vi sett var det en position som Cannon, efter den franska sektionens majoritet, fördömde i sitt brev från 1953).

Denna likvidatoriska position har förblivit pablismens "programmatiska" bas. 1959 var det Stalin, Kreml-byråkratin och de stalinistiska partierna som påbörjade sin "omvandling", som de skulle fullborda under "århundraden av övergång". För Mandel ålåg detta uppdrag sedan Chrusjtjov, Bresjnev och Gorbatsjov...

1956, när den politiska revolutionen bröt ut i Ungern, beklagade Pablo-Mandel att det inte fanns någon Gomulka där: *"I Ungern ledde avsaknaden av all centraliserad politisk ledning tvärtom, ifrån en viss tidpunkt, just till dessa fel och faror (som undveks i Polen). Nagys regering började manövrera utanför klassens läger utan att tvärtom ha försökt manövrera gentemot Kreml inom detta läger."*

Detta "klassens läger" är "fredens och socialismens", "lett eller påverkat av den sovjetiska byråkratin". Nagy fördöms alltså för att "manövrera utanför (detta) klassens läger", dvs för att ha övergivit det. För Mandel så är Nagys "verkliga misstag" att "när han såg de reaktionära krafterna dyka upp hade han kunnat stödja sig, på ett uppriktigare sätt (!!!) och med ett större taktiskt sinne (!!!), uteslutande på folkets och böndernas krafter. Istället för att låta sig dras med i ett tomt tal om nationell enhet och demokrati så borde han genast ha organiserat den socialistiska demokratin..." Och Mandel tillägger: "Och sedan, om detta försök skulle misslyckas, så var ett ingripande från den sovjetiska armén, som omringade landet på alla sidor, fortfarande möjligt." Stilen gör mannen...

Till skillnad från Gomulka så vägrade Imre Nagy att skjuta på sitt folk. När han utsågs till premiärminister för Ungern den 24 oktober 1956 så deklarerade han i radion: *"Regeringen vägrar att betrakta det utomordentliga folkliga uppsvinget som en kontra-revolution... Det är de stora brott som begåtts under de senaste åren av vår historia som har framkallat denna breda rörelse."* Såsom vi tidigare har slagit fast, är det möjligt att sluta sig till att de massmobiliseringar som i Budapest organiserades i råd med valda och avsättbara delegater hade lett "det småborgerliga ledarskapet" (Nagy) att gå längre än det skulle ha viljat i brytningen med den restorationistiska byråkratin; och därigenom att karaktärisera Nagys regering som en "Arbetar- och bonderegering", under andra sociala produktionsförhållanden än de som förutsetts av Fjärde Internationals program.

Medan Gomulka ledde den polska byråkratiska regeringen, Kremls agenter, under femton år så fick Imre Nagy betala med sitt liv för att massornas offensiv ledde honom till att bryta med byråkratin, imperialismens agent inom arbetarnas led, vars partier, såsom Trotskij skrev, "definitivt har gått över till den borgerliga ordningens sida". Men för Pablo-Mandel, i sin entusiasm för Gomulkas

"omvandlade" parti, representerar Nagy en ledning som är ansvarig för att "breda ut demokratiseringen åt alla håll (och att) ge förövändningar åt, eller åtminstone verkligen oroa, Kreml."

Inför denna demonstration av den pablistiska urartningen leddes vi 1956 fram till slutsatsen att Pablo-Mandel har förstört Fjärde Internationalen som organisation, men att den lever som program: *"Programmet är partiet, partiet är programmet."* Vi slöt oss till att uppgiften framför oss var Fjärde Internationalens återuppbyggnad, men våra krafter var då otillräckliga för att driva diskussionen framåt enligt linjen för Fjärde Internationalens återuppbyggnad, i synnerhet såsom en politisk strid hade börjat inom Internationella Kommittén med SWPs ledning, som inriktade sig på en återförening med pablismen. Den brittiska sektionens ledning, med stöd av den franska sektionen, motsatte sig denna inriktning.

SWPs ledning (Hansen) vägrade att diskutera och krävde 1962 att en principiös återförening med pablisterna accepterades, för att grunda Fjärde Internationalens Förenade Sekretariat. SLLs och den franska sektionens ledning vägrade att acceptera detta, krävde en föregående diskussion och beslutade att bibehålla Internationella Kommittén. De "national-trotskyistiska" och ultimatistiska avvikelserna fanns dock närvarande inom SLLs ledning. Efter att den franska sektionen hade satt igång återuppbyggnaden av sina organiserade krafter drog den igång den politiska kampen mot den proklamatoriska ultimatismen hos SLLs ledning, längs följande linje: Fjärde Internationalen förstördes som organisation under krisen 1950-53, men programmet är inte ett system av idéer. Det marxistiska programmet är enheten mellan teori och praktik. Programmet, som är partiet, förblir den principiella grunden för kampen för Fjärde Internationalens återuppbyggnad. Det är nödvändigt att gå till botten med orsakerna till de revisionistiska avvikelser som fötts fram inom Fjärde Internationalen.

Detta ställningstagande formulerades av den franska sektionen i en resolution från 1962:

"De problem som uppstår i uppbyggandet av Fjärde Internationalen kommer inte att kunna studeras i hela sin allmänna bredd förrän en viktig etapp har avklarats i återuppbyggandet av den förenade internationella trotskyistiska rörelsen. Det tycks oss dock nödvändigt att redan nu betona att, i överensstämmelse med erfarenheterna från KomIntern, det är säkert att revolutionära arbetarströmningar med ett ursprung och med erfarenheter som skiljer sig från våra, och som till och med, för en del av dem, inte är marxistiska, kommer att känna sig kallade att delta i uppbyggandet av den nya revolutionära Internationalen, som de kommer att vara en integrerad del av. För att underlätta denna utveckling för dem måste vi utveckla lämpliga organisatoriska metoder. Den revolutionära Internationalens programmatiska bas är givetvis orörbar. Men det betyder inte att det är uteslutet att revolutionära arbetarströmningar som är mer eller mindre oeniga med programmet kan finnas med i Internationalens led, tvärtom. Kriteriet för att bedöma dess strömningar är framförallt deras band med arbetarklassen och deras uppträdande i de stora klasstrider som de deltagit i."

Här fanns, redan 1962, det första uttrycket för det ställningstagande som enligt oss utgör grunden för svaret på frågan: ska Fjärde Internationalen återproklameras enligt linjen för den Öppna Världskonferensen för en Arbetarinternational?

Detta kom till ett praktiskt uttryck på den internationella konferens som sammankallades i London i april 1966 på den franska sektionens initiativ. Denna inriktning, som alltmer stod i motsättning till den som Healy-Slaughter i SLLs ledning drev, ledde under själva konferensen till en första positionsavgränsning, även om Healy-Slaughter var tvungna att anta den resolution som vi föreslog. Just national-trotskyismen och ultimatismen är den huvudsakliga politiska orsaken till SLLs senare urartning, vilken slutligen ledde till att Internationalens då starkaste europeiska sektion förstördes.

"National-trotskyismen" och dess oundvikliga följd - ultimatismen - fick ett koncentrerat uttryck i följande svar från Gery Healy till Lambert under ett möte med Internationella Kommittén i februari 1971: *Vi befinner oss i en internationell situation som karaktäriseras av det faktum att det som vi för fram i den politiska utvecklingen i England, det är makten. Det är vi som bedriver kampen mot den konservativa regeringen... Kamrat Lambert nämnde i sitt ingripande den nya utvecklingen av den politiska revolutionen i Polen (strejken i östersjöhamnarna). Det är nödvändigt att särskilja detta, det är i England som detta språng framåt kommer att inträffa.* " Vi vägrade, liksom vi, i Trotskijs fotspår, alltid har vägrat att ge ett visst land en "messiasroll". Vi stannade beslutsamt kvar inom ramarna för den permanenta revolutionens principiella positioner.

För Healy var England det "utvalda landet", liksom USA var det för Cannon, Bolivia för Lora, Argentina för Moreno... Denna inskränkta national-trotskyism saknar, i SLLs fall, förståelsen för att *"marxismen är det medvetna uttrycket av en omedveten process"*. Det är den brittiska arbetarklassen, 1971 liksom idag, som bedriver kampen mot de konservativa. Det är den trotskistiska sektionens uppgift att uttrycka detta och att hjälpa till genom att föra fram de paroller och de organisatoriska former som motsvarar denna rörelse. En uppgift som SLL avsåg sig mer och mer, för att slutligen direkt motsätta sig den.

"National-trotskyismen", övergivandet av den faktiska kampen för Internationalen, leder fram till ett övergivande av det som förmår koncentrera kampen under de konkreta förhållanden som råder i varje land. På samma sätt som SWP-ledningens "national-trotskyism" resulterade i att kampen för ett "Arbetarparti" övergavs och inskränktes till tom propaganda, så kombinerades i SLLs fall national-trotskyismen med att man övergav det huvudsakliga området för det revolutionära partiets uppbyggande i England: Labour-partiet. Genom att, i strid med lärdomarna från Lenin och Trotskij, avstå ifrån en kamp inom Labour (en kamp genom vilken den engelska sektionen nått verkliga framgångar) så kapitulerade SLL inför Labours ledning och föll sönder, efter att ha självproklamerat sig som "revolutionärt parti".

DEN ANTI-TROTSKISTISKA REVISIONISMENS INNEHÅLL

Låt oss upprepa att det inte handlar om att skriva Fjärde Internationalens historia i den här rapporten, utan om att utifrån kampen för Fjärde Internationalen lösgöra det som rättfärdigar dess återproklamering på sektionernas världskonferens, i juni 1993.

Låt oss sammanfatta de ställningstaganden som vi kom fram till.

Inom Internationella Kommittén öppnades alltså 1962 en diskussion för att försöka överskrida de national-trotskyistiska och proklamatoriskt ultimativiska avvikelserna hos SLLs ledning (Healy-Slaughter). På Internationella Kommitténs internationella konferens i London 1966 kom vi, utifrån en analys av Fjärde Internationalen sedan dess grundande, fram till att Fjärde Internationalen, förstörd som organisation av den revisionistiska pablismen, kan och bör återuppbyggas på basen av sitt program. SLLs ledning vägrade att diskutera och drev 1972 igenom en splittring av Internationella Kommittén, vilket ledde till SLLs urartning och upplösning som trotskistisk organisation.

Det var då, 1972, som Organisationskommittén för Fjärde Internationalens återuppbyggnad (CORQI, efter de franska initialerna) grundades.

Innan vi tar itu med utvärderingen av Organisationskommittén är det nödvändigt att fastställa, fortfarande utifrån fakta och dokument, en utvärdering av revisionismen och av de initiativ som Organisationskommittén leddes till att ta.

Vilket var revisionismens innehåll?

I dokumentet *"Vart är vi på väg"* (mars 1951) skrev Pablo, som vi sett: *"Den objektiva sociala verkligheten utgörs för vår rörelse huvudsakligen av den kapitalistiska regimen och den stalinistiska världen. Vare sig man vill eller inte, så utgör dessa två element den objektiva verkligheten, eftersom den överväldigande majoriteten av de krafter som motsätter sig kapitalismen för närvarande leds, eller influeras, av den sovjetiska byråkratin."*

För Pablo och hans arvinge Mandel (som har verkställt, och fortsätter att verkställa, pablismen) var samhället inte längre uppdelat i klasser, borgarklass och proletariat, utan i "läger". "Världen" var uppdelad mellan det "kapitalistiska lägret" och "klasslägret", dvs den "stalinistiska världen". Det markerade övergången till den stalinistiska teorin om "socialismen i ett enda land", negationen av den permanenta revolutionen.

Utifrån denna "analys" drog Pablo ett år senare följande slutsats: *"Under dessa nya förhållanden, som den sovjetiska byråkratin inte har skapat med vilja, med som den med nödvändighet utsätts för, så återframkallar stalinismen centriska tendenser, som överflyglar högeropportunisten"*. Och denna "övergång", under vilka stalinismen, under det kalla krigets förhållanden, skulle *"tvingas förverkliga socialismen på sitt sätt"*, förutsågs att vara i flera århundraden.

Det var i denna nya "teoris" namn som Pablo, Mandel och de som skulle bilda det Förenade Sekretariatet krävde av trotskisterna att de skulle ansluta sig till de stalinistiska organisationerna. Det handlade inte om den entrystiska taktik som vi hade använt 1935, under den tidpunktens konkreta förhållanden, då vi gick med i de socialdemokratiska partierna under vår egen "bolsjevik-leninistiska" flagga, utan uttryckligen att gå med i de stalinistiska organisationerna för att *"stanna där och arbeta där"*. "Våra medlemmar" ålades att *"fullständigt dölja sina trotskistiska egenskaper, (och att) inte bedriva något politiskt arbete utifrån våra egna idéer"*. Det handlade helt enkelt om att upplösa Fjärde Internationalens sektioner, i namn av en anpassning till den stalinistiska teorin om de två lägren, som står i motsättning till klasskampens världsomfattande enhet. Den franska sektionen vägrade att lyda

"ordern" att gå med i franska kommunistpartiet och krävde att en diskussion öppnades, inom ramarna för respekten för den demokratiska centralismen.

För Pablo-Mandel, liksom för det Förenade Sekretariatet, karaktäriserades situationen aldrig utifrån klasskampen, utan i första hand utifrån den stalinistiska apparatens politik, som ansågs, även om det var på ett deformerat sätt, avspegla den revolutionära utvecklingen.

Efter Stalins död antog anpassningen till och kapitulationen inför byråkratin en annan form. Pablo-Mandel tvingades "nyansera" Pablos Teser från 1953 och publicerade 1954, i samband med den 4:e Världskongressen, ett dokument med titeln "*Stalinismens sammanbrott och fall*". Som ett eko från Chrusjtjov, som då sa. "*Om tio år har vi kommit ifatt USA*", slog Pablo-Mandel i den texten fast att:

"Efter en period av teknologisk omvandling kan Sovjetunionen skapa sig ett avgörande försprång framför de kapitalistiska staterna, med alla de följder som en sådan händelse skulle få för styrkeförhållandena. Detta avgörande test kommer att äga rum under den kommande tioårsperioden." Och "tänkarna" Pablo-Mandel tillade: "Senast 1970 kommer den amerikanska och den sovjetiska tunga industrin att vara jämnbördiga. Omkring 1975 kommer den sovjetiska tunga industrin att gå om den amerikanska."

1961, sju år efter denna förutsägelse, tycks Chrusjtjov ha accepterat Pablos tidsperspektiv, när han upprepar att "*Om tio år (alltså 1970-71) kommer vi att ha kommit ifatt och till och med passerat USA.*" Mandel för sin del, förlänger samtidigt tidsperspektivet. I resolutionen "*Tendenser och framtidsutsikter för världsekonomin*", antagen av den pablistiska kongressen i januari 1961, sägs det att: "*De närmaste tio till tjugo åren framstår som den sista historiska period under vilken de kapitalistiska staterna bevarar ett visst försprång före Arbetarstaternas ekonomier. Men detta försprång bli allt mindre.*" Tio år? 1970! Tjugo år 1980! Problemet är inte så mycket det felaktiga tidsperspektivet som det som detta uttrycker: anpassningen till Kreml-byråkratin, vars omfattning kan mätas i att den trotskistiska karaktäriseringen av Sovjetunionen övergivits. "*Arbetarstat*" har ersatt "urartad arbetarstat". Strykningen av bestämningen "urartad" innebär att man överger Trotskijs analys i "*Den förrådada revolutionen*", att man överger programmet. Det är pablismens anpassning till den parasitära kasten och dess agenter, under Stalin, Chrusjtjov, Bresjnev... Roten till misstaget är att man anpassar sig till den stalinistiska teorin om socialismen i ett enda land.

Uppdelningen av världen i "två läger" följs, i samband med en "tredje-världen-avvikelse", av uppdelningen i tre läger. Sékou-Tourés Guinea, Ben Bellas Algeriet och Nassers Egypten kan, med hjälp av det "socialistiska lägret", anta en inriktning som är "*konsekvent anti-imperialistisk och anti-kapitalistisk, trots deras empiricism och byråkratriska missbildning*". Den avlidne Frank såg, när han anslutit sig till pablismen, i Sékou Touré en "naturlig marxist", vilket "naturligtvis" ledde Förenade Sekretariatets 9:e världskongress, 1960, att i sin resolution skriva följande:

"Den grundläggande framtidsutsikten, den enda realistiska för Latinamerika, är den med en beväpnad kamp som kan antas vara i många år... När den drivs i länder där det kan förekomma större mobiliseringar och klasskonflikter i städerna kommer inbördeskriget att anta många olika former, vars huvudaxel under en hel period kommer att vara guerillakriget på landsbygden."

Mot arbetarnas mobiliseringar i Latinamerika drog Förenade Sekretariatet med sig sina medlemmar i en anslutning till Castros "foquist-"teser och hans splittrande verksamhet i förhållande till de breda lager av den latinamerikanska arbetarrörelsen som satt sig i rörelse mot de pro-imperialistiska diktatoriska regimerna.

Förenade Sekretariatet upptäckte i "RSB" ("radikaliserade småborgare" - sic!), vilka enligt dem bestod av guerillor på landsbyggden i Latinamerika och av "radikaliserade" skolungdomar i de imperialistiska länderna, ett "nytt avant-garde", som till skillnad mot arbetarklassen "*undslipper de traditionella ledarskapen*". Förenade Sekretariatet döpte med pompa och ståt denna metodteori till "*från periferin till centrum*". Bakom de "revolutionära" orden och löjliga aktioner av "stadsguerillan" i Paris' latinkvarter, så handlade det i själva verket om en splittrande inriktning, för apparaternas räkning och mot enhetsfronten. Det innebar en vägran att öppna ett perspektiv för de verkliga guerillorna genom att knyta dem till den proletära kampen, särskilt i Latinamerika.

Detta var att överge den plats som tillkommer proletariatet, den socialistiska revolutionens drivande kraft. Det var att överge marxismen och Fjärde Internationalens program: onödigt att bygga revolutionära partier, oberoende arbetarpartier, eftersom det är den småborgerliga guerilla-"periferin" som kommer att dra med sig "centrum", dvs proletariatet. Vi vet vart dessa "revolutionära" pseudo-teorier har lett den nicaraguanska revolutionen och guerillans heroiska aktioner i Salvador, Angola...

Denna politikens verkliga innebörd kom till ett än klarare uttryck i sökandet efter "revolutionärernas enhet", dvs enhet mellan olika vänsteristiska grupper där detta "nya avant-garde" fanns. I Portugal ledde "revolutionärernas enhet" det Förenade Sekretariatet till att delta i kommunistpartiets och de vänsteristiska gruppernas aktioner mot enhetsfronten, mot arbetarnas mobilisation och för ett stöd till "vänsterfraktionen", eller den "revolutionära fraktionen", inom den portugisiska imperialistiska arméns generalstab, samlad i MFA (de väpnade styrkornas rörelse). Samma linje, som identifierar massorna med apparaterna, ledde Förenade Sekretariatet att i "eurokommunismen" se en ny variant av den "kommunistiska förnyelsen". Den ledde Ernest Mandel till att, i den "kommunistiska förnyelsens" namn, hälsa Gorbatsjovs agerande: "*Stalinismens och bresjnevismens mardrömmar har slutligen förvisats till historien. Det sovjetiska folket, den interaktionella proletariatet och hela mänskligheten kan dra en stor suck av lättnad!*" ("*Vart är Sovjetunionen på väg?*" - 1988)

1989 preciserade Mandel: "*Marxist-revolutionärerna stöder helt och hållet glasnost...Det huvudsakliga resultatet av glasnost har varit en utveckling av den politiska verksamheten och av självorganiseringen hos allt bredare lager av arbetarklassen.*"

Anpassningen till den restaurationistiska byråkratin har fullbordats. Vad gäller de ryska arbetarnas krav skrev tidningen *Rouge* den 26 augusti 1989 att: "*Det väsentliga i dessa krav är att beslutsmakten övergår till arbetarna och de lokala kollektiven, vilken ägandeform det än är som gäller.*" Detta säger allt, eftersom den centrala i klasskonflikterna i Sovjetunionen just är denna fråga om ägandet.

TROTSKISM OCH REVISIONISM ÄR OFÖRENLIGA

SWPs ledning, som hade skrivit under samtliga pablismens teser, i synnerhet de om guerilla-foquismen, konfronterades i början på 1970-talet med klasskampens verklighet i USA. FBI hade dragit igång en blodig verksamhet i en omfattning utan motstycke mot de grupper som åberopade sig på stadsguerillan. SWP genomförde då en ny omsvängning, fortfarande utifrån sina "national-trotskistiska" ställningstaganden, dvs utifrån sin egen situation i USA. På så sätt leddes SWPs ledning formellt till att åter verka utifrån en trotskistisk grund.

Som vi sett var 1972 grundningsåret för Organisationskommittén för Fjärde Internationalens Återuppbyggnad (CORQI), som samlade de krafter som utgick ifrån Fjärde Internationalens program.

När vi fått kännedom om den politiska konflikten inom Förenade Sekretariatet gjorde vi den bedömningen att vi borde föreslå att en principdiskussion inleddes. Det var för oss en metodfråga: i alla politiska diskussioner och konferenser finns personfrågor med, men den revolutionära aktivisten måste, genom att överskrida personfrågorna, även om dessa inkluderas, ägna sig åt de politiska och de principiella frågor som debatteras. Det är dem som kan leda till omgrupperingar. Organisationskommittén vände sig till det Förenade Sekretariatet den 28 maj 1973:

"Den Internationella Byrån har i synnerhet diskuterat de dokument som ska behandlas på er internationella organisations 10:e Världskongress.

Den konstaterar att vad gäller de "två linjerna" som står i motsättning till varandra i frågan om "guerillismens" plats i uppbyggandet av Fjärde Internationalens revolutionära partier i Latinamerika så går meningsskiljaktigheterna "utanför ramarna för denna kontinent"... och inbegriper "diverse andra frågor, även om de hör ihop..., som huvudsakligen handlar om sättet att bygga revolutionära masspartier i den aktuella situation som Fjärde Internationalen befinner sig i." (citrat från SWPs ställningstagande)

I samband med en analys av världssituationen och med de problem som reses av kampen för Fjärde Internationalen, under rådande förhållanden för de organisationer som åberopar sig på Fjärde Internationalen, deklarerar den Internationella Byrån att de organisationer som är samlade inom Organisationskommittén för Fjärde Internationalens Återuppbyggnad (CORQI) är beredda att delta på er internationella organisations 10:e Världskongress.

Detta förslag motiveras av en rad överväganden, av vilka vi här presenterar de huvudsakliga:

1 - De objektiva förhållandena, som är särskilt gynnsamma för uppbyggandet av starka nationella sektioner av Fjärde Internationalen, är i sig inte tillräckliga för att lösa den centrala frågan om proletariats revolutionära ledarskap. För att bara ta ett exempel så mildrade inte generalstrejken i maj-juni 1968 tvisterna mellan de organisationer som åberopar sig på trotskismen i Frankrike. Tvärtom, de fördjupades just i förhållande till de problem som lyfts fram i förberedelserna till er 10:e kongress. Låt oss tillägga att detta ingalunda begränsar sig till Frankrike.

2 - Vi föreslår att vi deltar på er kongress därför att vi anser att för första gången sedan 1952-53 så innebär den aktuella diskussionen, som omfattar alla huvudsakliga principiella, strategiska och taktiska frågor, möjligheten att, utifrån en ny grund och med avsevärt

berikade internationella erfarenheter, återuppta den debatt som ledde till splittringen av Fjärde Internationalen, proklamerad 1938 och återuppbyggd 1943-46.

Fjärde Internationalen har drivits in i en återvändsgränd av pablismen. Det är känslan av denna återvändsgränd, det är existensen av denna återvändsgränd som oundvikligen öppnar vägen för en diskussion och en analys av alla de frågor som reses av de meningsskiljaktigheter som nu gått utanför ramarna för de organisationer som återoppar sig på Fjärde Internationalen. Detta vittnar om nödvändigheten att på nytt undersöka den internationella arbetarrörelsens hela fält, att ta med de förändringar som inträffat i beräkningen, att korrekt bedöma nya grupperingar och, inom denna ram, att ta itu med en undersökning av de meningsskiljaktigheter som kom upp till ytan i Fjärde Internationalen 1950-53 och som sedan dess utökats avsevärt.

3 - Erfarenheterna, som för några av oss sträcker sig över ett kvarts sekel, vittnar om att det inte kan bli fråga om att förneka våra ställningstaganden, eller att ansluta oss till en metod, pablismen, som vi fortfarande anser vara främmande för marxismen. Vi överger givetvis ingenting av våra åsikter, samtidigt som vi är beredda att lära av erfarenheterna från en gemensam diskussion.

Vi kommer att strida för våra åsikter och våra ställningstaganden utifrån en respekt för arbetardemokratin, genom att efterleva ramarna för den dagordning som era ledande instanser själva slagit fast.

4 - Genom att föreslå att vi deltar på er 10:e Världskongress så utfäster vi oss redo att diskutera, på det sätt som passar er, samtliga frågor, inklusive de som reses av verksamheten och ställningstagandena hos de organisationer som är anslutna till Organisationskommittén för Fjärde Internationalens Återuppbyggnad.

5 - Vi anser att det under den nuvarande konjunkturen är möjligt att hålla en klar principdiskussion om våra meningsskiljaktigheter, i ett annat sammanhang än det som ledde till splittringen 1952-53 och dess beifästade.

Följaktligen föreslår Internationella Byrån ett deltagande på er 10:e Världskongress såsom observatörer.

*Internationella Byrån
för Organisationskommittén
för Fjärde Internationalens
Återuppbyggnad "*

En diskussion kom att öppnas mellan Förenade Sekretariatet och Organisationskommittén. Den utsträckte sig till 1979. Vår position var enkel: revisionism och trotskism är oförenliga. Låt oss öppna en diskussion för att genom den slå fast villkoren för en principiell återförening som utesluter revisionismen ur Fjärde Internationalens led.

I den hårda fraktionsstriden mellan pablismen, förkroppsligad av Mandel, och SWP så hade SWP bildat en internationell tendens inom Förenade Sekretariatet; LTF (Leninist-Trotskyistiska Fraktionen). Vi försökte tålmodigt att bilda en gruppering för att inleda en diskussion för att utvärdera och dra lärdomar från Fjärde Internationalen, grundad 1938, förstörd som organisation av pablismen. SWPs ledning drog sig ständigt undan, alltmedan de proklamerade en formell

"trotskism". De sträckte sig till och med till att föreslå oss att vi skulle gå in i Förenade Sekretariatet utan diskussion, för att tillsammans med dem bilda en "majoritetstendens" som skulle utesluta Mandels tendens. Detta var att föreslå oss ett principlöst block. Vi förkastade dessa manövriska ställningstaganden, som, tillsammans med andra faktorer vars analys går utanför ramarna för denna rapport, utgjorde grunden för SWPs castriska urartning.

FJÄRDE INTERNATIONALENS INTERNATIONELLA KOMMITTÉ

Under de förhållanden som utmärks av Fjärde Internationalens söndring, så *"har två strömningar befästs, den likvidatoriska strömningen och Fjärde Internationalens trotskistiska strömning. Mellan dessa strömningar finns en rad av mellanliggande nyanser, som uppstår och försvinner. Kampen för Fjärde Internationalen avgränsas dock av dessa båda strömningar."* (Resolution från OCIs 18:e kongress, december 1972)

1979 ledde SWPs nya kapitulation till att LTF sprack, medan den morenistiska internationella strömningen, Bolsjevikfraktionen, leddes till att bryta med Förenade Sekretariatet. Förenade Sekretariatets politik i Nicaragua, en underkastelse till den sandinistiska ledningen, förbjöd all politik som var oberoende från FSLN och ledde Mandel till att vägra försvara Bolsjevikfraktionens trotskistiska medlemmar. Oberoende av hur man värderar den äventyrliga inriktning som Moreno dikterade så var det en plikt för de organisationer som åberopar sig på "trotskismen" att försvara dessa medlemmar i Bolsjevikfraktionen mot repressionen. Den splittring som Bolsjevikfraktionen drev igenom motiverades även av de manövrer från Mandel genom vilka han gjorde anspråk på det som morenismen ansåg vara dess "privata jaktområde"; det politiska ingripandet i Argentina. Vi återkommer än en gång till "national-trotskismen".

Den morenistiska strömningens national-trotskism har givetvis sitt ursprung i splittringen-likvideringen av Fjärde Internationalen och sin orsak i den pablistiska ledningens inriktning och praktik.

Alldeles i början av den pablistiska krisen, under den 3:e Världskongressen (1951), motsatte sig Moreno uteslutningen av den franska sektionen. Moreno och hans organisation stödde SWP i samband med Cannons deklaration 1953 och anslöt sig till Fjärde Internationalens Internationella Kommitté. Samtidigt byggde Moreno upp sin organisation i Argentina, där peronismens framväxt, med sina djupa rötter i arbetarklassen, tillfälligtvis spelade en avgörande roll.

Det är dessa faktorer, till vilka den morenistiska organisationen anpassade sig (nationell anpassning till den populistiska peronismen och avsaknad av djupgående kritik av den revisionistiska pablistismen), som ledde den morenistiska strömningen till att tillsammans med SWP delta i den principlösa återföreningen som grundade Förenade Sekretariatet 1963. En av denna "återförenings" utmärkande drag är anpassningen till "foquismen" i namn av försvaret av den kubanska revolutionen. "Foquismen", såsom politisk teori och praktik, har lett en stor del av det unga avant-gardet i latinamerika in i en återvändsgränd, genom att påstå att krafter utanför arbetarklassen, liksom för övrigt utanför bondeklassen, genom väpnade sammandrabbningar allena kan "väcka" massorna och ta makten. Foquismen ledde till Che Guevaras tragiska död och till militära nederlag i en hel

rad länder där dess anhängare försökte imitera Kuba (Venezuela, Argentina, Uruguay, Brasilien...).

Moreno vacklade alltid mellan den här typen av äventyr och en anpassning till lagliga möjligheter. Så planerade till exempel den morenistiska gruppen i Nicaragua, LOMR, på Morenos initiativ, utgivningen av en laglig tidning, samtidigt som den väpnade kampen inte bara ha kommit igång, utan viktiga sektorer av massorna, inklusive i staden Managua, hade dragits med i den så att den antog en masskaraktär. Så plötsligt bestämde Moreno sig för att organisera en internationell brigad (Simon-Bolivar) för att bidra till den väpnade kampen i Nicaragua, utan att ens överlägga med sin nicaraguanska grupp.

Den morenistiska strömningen var klämd mellan Förenade Sekretariatet och Organisationskommittén för Fjärde Internationalens Återuppbyggnad och var tvungen att ansluta sig till den föreningsprocess som dragits igång av Organisationskommittén och LTT-strömningen (Leninist-Trotskistiska Tendensen), som vägrade att acceptera SWPs nya kapitulation. 1979 inleddes en ny period av diskussioner och samarbete mellan Organisationskommittén för Fjärde Internationalens Återuppbyggnad, LTT från Förenade Sekretariatet och den morenistiska strömningen, vilket ledde till bildandet av Fjärde Internationalens Paritetskommitté i oktober 1979.

Paritetskommittén utarbetade "*Teser för Fjärde Internationalens återuppbyggnad*", i vilka för första gången, i ljuset från de historiska erfarenheterna och från de trotskistiska organisationernas ingripanden, det gjordes en utvärdering av huvuddelen av de väsentliga problem som orsakat Fjärde Internationalens kris.

Teserna, skrivna gemensamt av den morenistiska strömningen, LTT och Organisationskommittén, utgjorde, även om vi formulerat reservationer på vissa punkter, ett dokument för att bidra till att lösa Fjärde Internationalens kris. De antogs i december 1980 av den världskonferens som grundade "Fjärde Internationalen (IK)".

"Fjärde Internationalen (IK)s" utveckling avbröts bryskt genom en splittrings-offensiv igångsatt av Nahuel Moreno. Formen för denna splittring var ett angrepp, med rent förtal, mot den franska sektionen och dess politik, anklagad för att kapitulera inför regeringen. Ett angrepp som var helt verklighetsfrånvänt: Moreno deltog i den franska sektionens centralkommitté och hade tills då stött PCI:s politik, men motsatte sig nu "artigt" den politiska inriktningen att bekämpa "illusionerna på illusionernas område" i förhållande till Mitterand-Mauroy-Fitterman-regeringen, bildad efter socialistpartiets och kommunistpartiets valvinst i maj 1981. Moreno "glömde" helt enkelt att han hade stött den franska sektionens taktik i förhållande till valen i maj 1981!

Vi föreslog då att vi skulle inleda en diskussion om denna fråga och alla övriga. Den morenistiska ledningen vägrade diskutera, liksom SWP hade gjort 1962-63.

I grunden, bakom denna förevändning, fanns just en vägran att utveckla "Fjärde Internationalen (IK)", för att inte hamna i motsättning till bevarandet av en särskild "jaktmark". 1982 bildade Moreno IAF och dess första politiska handling var att ta avstånd ifrån Teserna som de hade skrivit tillsammans med oss under sommaren 1980, som de hade presenterat tillsammans med oss i december 1980 och med

vilka de bekräftade att de var överens bara några månader innan de förkastade dem.

Idag genomgår IAF en större kris, som en följd av att dess "modersektion", det argentinska MAS, har splittrats upp. Ursprunget till denna splittring står att finna i MAS sekteristiska och självproklamatoriska kurs. På sin kongress i maj 1990 fastställde man en linje för ett direkt maktövertagande. Dessförinnan hade MAS gjort en överenskommelse om valsamverkan med det argentinska kommunistpartiet, vars enda resultat var att det möjliggjorde för det stalinistiska partiet, vars anseende var mycket dåligt efter det att de gett sitt stöd till Videlas blodiga diktatur, att komma fram i dagsljuset.

Denna MAS-kongress ägde rum mellan 27 och 30 maj 1990. MAS' första majdemonstration hade samlat flera tiotusentals demonstranter, vilket för MAS' ledare var beviset för att deras rörelse hade blivit den "nya ledningen" för den argentinska arbetarklassen. Eftersom revolutionen och maktövertagandet då stod på dagordningen så skulle alla partier som åberopade sig på trotskismen underkasta sig den argentinska revolutionen och MAS. Ständigt denna proklamatoriska national-trotskism...

Den internationella morenistströmningen, vars krafter huvudsakligen begränsas till Argentina och Brasilien, skickade då en av sina representanter för att bjuda in den franska sektionen och Fjärde Internationalen (IÅC) till en diskussion. Givetvis så accepterade vi. Men de planerade mötena ställdes in av morenisterna i juli, då, med MAS misslyckande i valet, det ohållbara i en inriktning som vände ryggen till den verkliga klasskampprocessen framträdde tydligt. Den självproklamatoriska sekterismen fungerade som det bästa sättet att driva tillbaka tusentals aktivister och fackföreningsfolk som sökte vägen till ett oberoende arbetarparti mot den peronistiska byråkratin som verkställer planerna från Menem-regeringen, dikterade av IMF.

Även om IAFs (och idag dess majoritetsfraktions) talesmän framställer sig som de mest "ortodoxa" försvarare av trotskismen så har den morenistiska metoden inte brutit med Förenade Sekretariatets politiska ramar. Vad gäller metoden kan vi tillägga att idealiseringen av den stalinistiska byråkratin alltid har funnits hos morenismen.

Detta fick ett klart uttryck i samband med den tyska återföreningen. I MAS' tidning skrev man (september-oktober 1990) att: *"Återföreningen har genomförts genom upplösningen av Östtyskland såsom stat. Med andra ord, arbetarstaten (Östtyskland) har upphört att existera... Den har sugits upp av den kapitalist-imperialistiska staten (Västtyskland) och det är på detta sätt som återinförandet av kapitalismen i östra Tyskland har fullbordats. Även om den största delen av fabrikerna och jorden inte har privatiserats så har de blivit en borgerlig stats egendom. Vi har alltså framför oss det första fallet av ett återinförande av kapitalismen i en arbetarstat. Det är en stor seger för imperialismen i Tyskland och världen över.*

En händelse som uppenbarligen motsäger en av marxismens centrala teser har därmed inträffat. Borgarklassen har i ett land lyckats återinföra kapitalismen på fredlig väg, utan att ha behövt besegra arbetarmassornas motstånd, och till och med med deras gillande."

Ett skamligt ställningstagande, anpassat till den parasitära kasten. Det ansluter sig till det pablistiska Förenade Sekretariats ställningstagande, som med vilja raderar

ut den trotskistiska karaktäriseringen av Sovjetunionen och de byråkratiska satellitstaterna som "urartade arbetarstater" och påstår att de pånyttfötts som "arbetarstater".

Detta ställningstagande uppenbarar för övrigt det djupaste förakt för arbetar-massorna och ignorerar deras motstånd mot kapitalismens återinförande och mot privatiseringarna i f d Östtyskland. Ett motstånd som kombineras med klasskampen i f d Västtyskland och förenar - visst, i en invecklad situation - den sociala revolutionens process med den politiska revolutionens process. Det är inte den svåra och ännu splittrade kursen för klasskampen i Tyskland som motsäger "en av marxismens centrala teser". Det som motsäger marxismen och Fjärde Internationalens program, det är IAFs majoritetsfraktions anpassning till byråkratin och till Mandels pablistiska Förenade Sekretariat.

FJÄRDE INTERNATIONALEN (IÅC) OCH KAMPEN FÖR DEN ÖPPNA VÄRLDSKONFERENSEN

Det var i juli 1982, efter den morenistiska strömningens brytning, som "Fjärde Internationalens Internationella Återuppbyggnadscentrum" bildades. Vi hade 1979-80 accepterat benämningen "Fjärde Internationalen (Internationella Kommittén)", även om vi ansåg att villkoren för att återproklamera Fjärde Internationalen inte var uppfyllda. Eller snarare så var utarbetandet och det aktiva ingripandet i klasskampens världsprocess fortfarande otillräckliga, men vi tog hänsyn till de erövringar som gjorts i den internationella diskussionen. I juli 1982 antog vi benämningen Fjärde Internationalen (IÅC) som motsvarade vår analys.

I slutet av juli 1983 hölls i Bogota en konferens i solidaritet med folken i Centralamerika och Karaiberna, under vilken Fjärde Internationalen (IÅC) spelade en central roll. Huvudfrågan på konferensen var frågan om utlandsskulden, ett verktyg för återkoloniseringsprocessen. Kravet på att annullera skulden lades direkt fram av delegationen från Fjärde Internationalen (IÅC), medan den kubanska delegationen, delegationerna från de övriga Latin-amerikanska länderna, Förenade Sekretariatets mexikanska sektion, FSMs latinamerikanska sekreterare osv, uttalade sig för ett anstånd med skulden. Vi stred genom att sätta "annulleringen av utlandsskulden" i motsättning till ett "anstånd" som innebär att skulden "som inte är folkets" ska betalas. Vi fick vår position antagen.

Ledaren i *Tribune internationale* nr 17 från september 1983, som rapporterar från Bogota-konferensen, förklarar i synnerhet att:

"Det är därför de förtryckta länderna, bland vilka de latinamerikanska länderna finns, befinner sig i en situation där den amerikanska imperialismen försöker lägga beslag på en allt större del av mervärdet, eller dess helhet. Av detta följer en tendens till att förhållandet mellan de förtryckande länderna och de, formellt oberoende, förtryckta länderna förvandlas till ett förhållande av kolonialt slag."

Genom Fjärde Internationalen (IÅC)s ingripande så lanserades från denna konferens för första gången ett upprop för att skulden inte ska betalas. Som en resolution som utvärderade konferensen skrev så handlade det om att "gå längre

än en enkel protest mot imperialismen ”, om att ” ta ett första steg i riktning mot att förverkliga den anti-imperialistiska enhetsfronten på internationell nivå ”. Vi fick där ” en bekräftelse på att kampen mot de imperialistiska angreppen inte bara är en fråga för de förtryckta folken, utan att den sammankopplas med det internationella proletariats uppgifter ”.

Låt oss betona att det årtionde under vilket målet att återproklamera Fjärde Internationalen materialiseras är det årtionde då kampen mot IMFs och Världsbankens planer, mot åtstramnings- och omstruktureringsplanerna och mot privatiseringarna, utvecklas såsom en enad internationell kamp längs enhetsfrontslinjen. Denna dimension har alltid varit närvarande i de initiativ, från Bogota till Barcelona, som har gjort det möjligt att konkretisera frågan om återproklameringslinjen för den Öppna Världskonferensen för en Arbetarinternational.

DEN FÖRSTA DISKUSSIONEN OM FJÄRDE INTERNATIONALENS ÅTERPROKLAMERING

Tribune internationale rapporterar i maj 1986 om den diskussion som påbörjades i Generalrådet i december 1985:

” Jag undrar om det inte på något sätt är nödvändigt att idag tänkas sig att en kongress för att utropa att Fjärde Internationalen är återuppbyggd ska sammankallas inom ett år.

Även om det är på avstånd så följer jag utvecklingen i andra länder, och om man reflekterar över de franska förhållandena som jag bättre känner till, så är det nödvändigt att vara ytterst uppmärksam på att inte stanna kvar inom en ram när den börjar bli överspelad. Detta leder oss till en politisk och teoretisk otillräcklighet i själva uppbyggandet av sektioner i varje land. ”

Att resa detta problem ledde fram till följande fundering:

” På vilket sätt skulle en sådan inriktning (den jag just försvarat) möjliggöra att Fjärde Internationalens kamp för bildandet av oberoende arbetarpartier förstärks? Jag tror faktiskt att denna fråga är central. Om ett sådant initiativ skulle leda till att försvaga kampen för Fjärde Internationalen skulle vi trotskister givetvis överge denna politiska linje. Det är uppenbart. ”

Men denna diskussion förs inte på ett ultimativt sätt:

” Avslutningsvis så begär jag inte att vi idag röstar igenom en resolution i vilken vi säger att vi om ett eller två år ska sammankalla en kongress för Fjärde Internationalens nygrundande. ”

Frågan om Fjärde Internationalens återuppbyggnad hade dock därmed förts upp på en högre nivå.

” Genom att stödja sig på det material som kommit fram genom Generalrådets och samtliga sektioners kamp, i synnerhet på de betydande framsteg i riktning mot att förverkliga en öppen världskonferens som gjorts sedan vi 1983 antog resolutionen ” Några problem i återuppbyggandet av Fjärde Internationalen och dess sektioner ”, framgår att vikten av denna diskussion ligger i att den gör det möjligt att ta ett initiativ för att relativt snart hålla ett internationellt möte som på ett kvalitativt mer omfattande sätt kan resa frågan om Fjärde Internationalens återuppbyggande. ”

Inom dessa ramar, och alltså i förhållande till den politiska inriktning som reser frågan om Fjärde Internationalens återproklamerande, beslöt Generalrådet i juni 1986 att gå framåt på vägen mot en öppen världskonferens genom att ta initiativ till sammankallandet av en internationell konferens som uttrycker enheten mellan arbetarna i de länder som domineras av imperialismen och arbetarna i de utvecklade kapitalistiska länderna i kampen mot IMF, för att avskaffa skulden och mot EGs planer.

Genom en överenskommelse med ledarna för venezuleanska MIR och peruvianska Arbetarpartiet (PT) gick Fjärde Internationalen (IÅC)s Internationella Sekretariat ut med följande upprop för en konferens i Caracas:

"Generalrådet har övervägt möjligheten av att bedriva en internationell kampanj omkring dessa högst viktiga frågor. Vi står oss inför ett verkligt ekonomiskt krig, bedrivet av IMF och i Europa av EG, mot alla världens länder. (...)

(En sådan konferens) skulle överskrida det ständiga behovet av en solidaritetskampanj, och omvandlas till en faktor för att bygga Internationalen genom att ge ett övergripande innehåll åt våra olika initiativ."

Caracas-konferensen (april 1987) materialiserade, på en högre nivå, den internationella kampen mot skulden och mot IMF:s planer i deras egenskap av allmän offensiv mot hela den internationella arbetarklassen. Den utgjorde ett väsentligt steg på vägen mot den Öppna Världskonferensen, organiskt sammanknuten med kampen för Fjärde Internationalens återproklamerande-nygrundande.

Det är detta som kommer till uttryck i samtliga initiativ, konferenser och möten som följer på Caracas-konferensen (jmf *La Vérité* nr 5):

* Internationellt möte i Paris (Zénith), januari 1988, med bildande av en förbindelsekommitté för en ny international.

* Internationell Tribunal i Lima mot skulden (september 1989).

* Efter en första europeisk konferens i Berlin, i november 1988, hölls det konstituerande mötet för den Europeiska Arbetaralliansen (EAA) i Barcelona den 14-15 oktober 1989.

* Afrikansk konferens i Dakar, i oktober 1988.

* Ytterligare en europeisk konferens i Berlin, juni 1990, som ledde fram till den Öppna Världskonferensen i Barcelona.

* Januari 1991: delegater från 53 länder, samlade på Barcelona-konferensen, beslutar att bilda Arbetarnas Internationella Nätverk (AIN) och att sammankalla ett internationellt möte i Paris. Detta hålls den 8 juni 1991 och följs av det första mötet för AINs förbindelsekommitté.

* Maj 1991 i Brasilia: det första latinamerikanska mötet till försvar av den offentliga sektorn.

* November 1991: den andra Dakar-konferensen.

* 17 november 1991: arbetarmöte i Komlo, Ungern.

* Juli 1992: den andra latinamerikanska konferensen till försvar av den offentliga sektorn.

- * Augusti 1992: det senegalesiska Arbetarpartiet (PT) bildas.
- * 27 september 1992: europeisk gruv- och stålverksarbetardemonstration i Bryssel, till EGs säte.
- * 26-27 september 1992 i Mexiko: konferens till Kubas försvar.
- * 10-12 oktober 1992 i Moskva: internationell konferens om privatiseringar, som leder fram till Uppropet till arbetare världen över och till beslutet att hålla ett massmöte den 20 juni 1993 i Paris.
- * November 1992: konferens mot repressionen på Haiti.
- * 13 november 1992 i Paris: internationellt möte mot repressionen i Tunisien och mot handelsblockaden mot Irak.
- * 4 februari 1993: möte i Paris på initiativ av den Internationella kommittén mot repression (Cicr), för de 415 landsförvisade palestiniernas rätt att återvända, för ett upphävande av handelsblockaden mot Irak och för ett stopp för kriget i f d Jugoslavien.
- * April 1993: euro-asiatisk konferens i Hong-Kong.

Den Öppna Världskonferensen för en Arbetarinternational i Barcelona, som föregicks av Fjärde Internationalens sektioners världskonferens (till vilken oberoende grupper, strömningar och organisationer var inbjudna), utgjorde en första materialisering av vår position, som kan formuleras på följande sätt:

Fjärde Internationalen har för avsikt att på egen hand grunda en självständig internationell organisation, på basen av sitt program, vars giltighet vi bekräftar. Att återproklamera Fjärde Internationalen, grundad 1938, är att konstatera att alla strömningar som åberopar sig på "trotskismen", och i synnerhet den pablistiska strömningen, är främmande, såsom vi har slagit fast i denna rapport, för Fjärde Internationalens program. Det är såsom en självständig internationell organisation som Fjärde Internationalen, tillsammans med de oberoende organisationer, strömningar och partier som lösgör sig från den officiella arbetarrörelsens krisartade upplösning, kämpar för en Arbetarinternational inom ramarna för Arbetarnas Internationella Nätverk (AIN), grundat av Barcelona-konferensen. Konferensen antog som sitt slutdokument följande text:

Manifest mot krig och utsugning

Vi lever i en värld där olyckorna från ett ekonomiskt system grundat på utsugning och förtryck hopar sig. Med stöd av FNs alla medlemsstater vill Bush och Gorbatsjov tvinga fram en ny världsordning, i profitens och spekulations tjänst, som leder till ytterligare förtryck av de kuvade folken och ytterligare utsugning av världens arbetare.

Kriget, med sina massakrer, sin svält och sina epidemier, innebär en kraftig tillbakagång och kanske ett dödligt angrepp mot den mänskliga civilisationen.

Vi delegater från 53 länder som har samlats i Barcelona idag den 4 januari 1991 vägrar att erkänna nödvändigheten av de politiska, ekonomiska och sociala krav, som för att bibehålla det imperialistiska systemet driver igenom de fattiga folkens

betalning av utlandsskulden och ifrågasätter alla de sociala erövringar som arbetarklassen världen över har gjort.

Vi är emot kriget. All världens arbetare och folk är emot kriget. De vet nämligen att under EGs, Internationella Valutafondens och Trilateralens ledning så kommer kriget att leda till ytterligare avregleringar, arbetslöshet, försämringar inom utbildning och kultur, nedläggning av fabriker och ödeläggande av landsbygden. Kriget kommer att innebära att arbetarnas organisationer, i första hand fackföreningarna, ytterligare kommer att underkastas staten och se sitt oberoende ifrågasättas.

Tillsammans med den internationella arbetarklassen och världens folk vet vi genom våra erfarenheter att under kriget kommer regeringarna, oavsett politisk färg, att försöka ta tillbaka alla våra sociala rättigheter och erövringar.

Vi vet att regeringarna slösar bort 2 miljarder dollar i minuten, dag efter dag, till världens militärbudgetar, samtidigt som det enligt UNICEFs egna uppgifter kommer att dö 150 miljarder barn i svält i de förtryckta länderna i Afrika, Latinamerika och Asien innan år 2000.

Vi vet att det är i arbetarklassens och folkens intresse att vägra acceptera kriget.

Vi beslutar därför att bilda en internationell kommitté mot kriget och mot Bushs och Gorbatsjovs nya världsordning, som de med FNs medlemsstater bakom sig försöker tvinga på oss. Den nya världsordningen är ingenting annat än ett imperialistiskt politiskt system som förstärker förtrycket och utsugningen.

I första hand kräver vi att militärbudgeterna slopas och att dessa summor används för fredliga ändamål och grundläggande behov.

Vi kräver att världens alla militärbaser skrotas.

Vi är medvetna om att framtiden kommer att bli svår. En värld rasar samman.

- Vi ser det som vår plikt att kämpa för att hjälpa arbetarklassen och folken att själva rädda mänskligheten undan kriget;

- Vi bildar denna internationella kommitté mot kriget;

- Vi uppmanar er att förena er med oss;

Därmed uttrycker vi vår tilltro till förmågan hos världens arbetare att befria sig från utsugningens och förtryckets bojor, till deras förmåga att bygga en värld där det harmoniska samarbetet mellan nationer och arbetare ersätter den barbariets värld som växer fram alltmer dag för dag.

Regeringar, frukta folkens uppror. Ned med kriget !

BYRÅKRATINS UPPLÖSNING

Det ligger inget tvetydigt, och ingenting har utelämnats, i beslutet att återproklamera Fjärde Internationalen samtidigt som vi för en politisk kamp för en Arbetarinternational. Vi fördömer all form av ultimatism, den är främmande för marxismen. Vi anser inte att den metod som Marx, ordförande vid bildandet av den Första Internationalen såsom ett center som samlade de då framväxande oberoende arbetarorganisationerna, står i motsättning till Engels metod för den

Andra Internationalen, eller till Lenins och Trotskijs vid grundandet av den Tredje Internationalen, eller till Trotskijs vid grundandet av Fjärde Internationalen 1938.

I den fruktansvärda kris av urartning och upplösning av den officiella arbetarrörelsen reser sig svårigheter som är än större än tidigare för de utsugna och förtryckta massornas frigörelsekamp. De borgerliga arbetarapparaterna svek tvingar dem på något sätt att börja om på den väg som har banats av de tidigare generationer som byggde upp sina klassorganisationer och därmed konstituerade sig som klass i motståndet mot utsugning och förtryck.

Det är bevisat att kommunistpartiernas stalinistiska apparater, imperialismens indirekta hantlangare fram till det f d Sovjetunionens sammanbrott, och de socialdemokratiska partierna, imperialismens direkta hantlangare, har varit och är fortfarande de effektivaste försvararna av den borgerliga ordningen.

Den officiella arbetarrörelsens upplösning föder fram en rad organisationer, särskilt efter berlinmurens fall, från den så kallade "kommunistiska världsrörelsen", varav en del avsiktligt bildas av de existerande byråkratierna. Idag söker dessa byråkratier, som inte har någon dubbel natur - "socialistisk" och "borgerlig" -, en utväg genom att erbjuda sina tjänster för kapitalismens återinförande.

Men de av IMF dikterade reformerna förstärker, utifrån de olösliga motsägelser som vi har analyserat ovan, alla de faktorer som skapar instabilitet, på samtliga plan: ekonomiskt, politiskt, socialt. Nya motsägelser läggs till de gamla och helheten skapar en situation som utmärks av upplösning och under vilken en rad nya klaner bildas. Dessa blandas, överlappar och förenar sig med de gamla klanerna från föregående år, även från Stalins tid. Alla dessa klaner försöker lägga beslag på alla källor till rikedom och på verktygen för statsmakten, vilka likväl faller sönder.

Dessa klaner, som konstituerar sig som grupper eller "partier", är för övrigt inte i sig själva homogena, vilket leder till en förvärrad politisk upplösning. Varje klan och varje grupp försöker att bana sin väg inom statsapparaten, som, trots att den faller sönder, till stor del fortfarande domineras av klaner från den gamla nomenklaturen. Allt fler allvarliga konflikter uppstår mellan dem, vilket kommer till uttryck i de mest vidriga komplotter såväl inom som mellan klanerna och partierna. Var och en av dem vill, för att rädda sina kastintressen, inta egna positioner i alla sektorer av det ekonomiska och politiska livet, genom att inför IMF och den amerikanska imperialismen framträda som de bästa hantlangarna för återinförandet av den privata egendomen.

Alla dessa grupper, som strider om en makt som håller på att falla sönder och upplösas, har sitt ursprung i den byråkratiska statens organ, i "ideologiska institut" som grundades under Stalins livstid och som fungerar som verkliga "lärda" intellektuella tjänare för att med omfattande artiklar och böcker rättfärdiga alla omsvängningar.

Många kommer även från den civila eller militära byråkratiska kasten, med ett förflutet som hemlig agent för NKVD, eller för säkerhetspolisen i det f d Sovjetunionen eller i öststaterna. NKVD och säkerhetspolisen har knappast genomgått några utrensningar. Eftersom deras agenter var "goda yrkesmän" som

tjänade diktaturen på ett exemplariskt sätt, duger de nu för att fortsätta sitt uppdrag under de nya "demokratiska" regimerna.

I denna översikt över upplösningen är det nödvändigt att åter peka på hur Förenade Sekretariatets pablistiska förfalskning fortsätter sitt verk mot Fjärde Internationalen och dess program, utefter en linje av ständig kapitulation inför byråkratin.

Omfattningen på den pablistiska urartningen visas av exemplet Peter Uhl, medlem i Förenade Sekretariatet i Tjeckoslovakien, vilket han förblev tills han bestämde sig för att "dra sig tillbaka från det politiska livet". Han var alltså medlem i Förenade Sekretariatet medan han utövade uppdraget som chef för den officiella nyhetsbyrån, underställd den regering som återinför kapitalismen, ledd av Vaclav Havel. Peter Uhl har på ett bestämt och modigt sätt motsatt sig den stalinistiska regimen, ingen förnekar detta. Han har kämpat inom den tjeckoslovakiska oppositionen för en politik som han ansåg överensstämma med marxismens lärdomar. Men han accepterade detta uppdrag inom Vaclav Havels regering och uttryckte därmed sitt samtycke med en regeringspolitik som syftade till att återinföra den kapitalistiska egendomen i Tjeckoslovakien. "Jag är för en självförvaltad marknadsekonomi", deklarerade han den 2 februari 1990 i den franska televisionen.

Ett år tidigare, i en intervju i Rouge (Förenade Sekretariatets franska sektionens tidning, *övers. anm.*) (nr 1318) deklarerade han: "Det finns inte bara män av Gorbatsjovs typ, utan även av Jeltsins typ, som representerar en verklig vänsterflygel inom partiet... Jag känner stor sympati för Jeltsin, hans ställningstaganden är i det närmaste identiska med våra. Förutom en liten sak: han tror på möjligheten att reformera Sovjetunionens politisk system i demokratisk riktning." På den tiden var Jeltsin fortfarande medlem i sovjetiska kommunistpartiets centralkommitté och den "reform" som han "trodde på" var att genomföra IMF:s planer, att återinföra kapitalismen, och detta är inte någon "liten sak" som P. Uhl påstår.

Peter Uhls utveckling, som kan ha att göra med individuella faktorer och påtryckningar i själva Tjeckoslovakien, är i första hand en produkt av den inriktning som förts fram av Förenade Sekretariatet, i vilket han var medlem, i synnerhet deras stöd till Gorbatsjovs "reformer". "Reformer" som öppnade vägen för återinförandet av kapitalismen.

Förenade Sekretariatets tidskrift rättfärdigade faktiskt, i den "ekonomiska effektivitetens" namn, de uppsägningar som Gorbatsjovs reformer skulle leda till: "Det är inte många som förnekar att de sovjetiska företagen har övertalig personal eller att den ekonomiska effektiviteten kräver en viss omfördelning, och alltså en viss rörlighet hos arbetskraften. Å andra sidan betraktar de sovjetiska arbetarna den anställningstrygghet som i praktiken fanns under den toppstyrda regimen som en erövrade rättighet. Det har officiellt erkänts att avskaffandet av denna erövrade rättighet för marknadsreformernas skull kräver garantier för att uppsägningarna rättfärdigas av ekonomiska skäl, och att de på allvar tar med de sociala problemen i beräkningen, så att de som sägs upp inte behöver lida otillbörligen (sic!) av en förflyttning till ett annat arbete, och att reformerna inte leder till att det skapas en strukturell arbetslöshet. Men hittills har den förda politiken inte förverkligat dessa goda intentioner."

Det är på detta sätt som David Seppo, författaren till denna artikel från september 1989, uppmanar byråkratin att förverkliga sina "goda intentioner", att bara genomdriva "rättfärdigade uppsägningar" och garantera "bra omskolningar". Det är ord som inte bara de sovjetiska arbetarna har hört förrut, och som vi vet vad de innebär.

Det är denna anpassning till stalinismen och dess "förnyelse" som framhäver det (på intet sätt förvånande) faktum att en viss Monetta är medlem i Förenade Sekretariatet (som representant för VSP - det Förenade Socialistpartiet -, en organisation som samlar Mandels anhängare och maoister i Tyskland) och samtidigt är medlem i centralkommittén för PDS, efterföljaren till Honeckers och Gyzis SED! Inte heller M. Kellner, ledare för Förenade Sekretariatets sektion i Tyskland, överraskar när han å sin sida deklarerar att: "Vi är inte överens med påståendet att rätten till självbestämmande är en rätt som inte kan avyttras" (*Rouge*, maj 1990).

Något tidigare slog samma Kellner fast att (*Rouge*, 26 oktober 1989):

"Återföreningen är högerens och extremhögerens tema. Den är synonym med en kollektiv vilja till revansch och med hotet från det andra världskriget."

Men detta är inte bara Förenade Sekretariatets tyska sektionens åsikt. I en resolution från Förenade Sekretariatet med titeln "Ett politiskt nederlag" kan man läsa: "Vi har betonat vilka allvarligt negativa effekter ett genomförande av Anschluss får för arbetarklassen och alla förtryckta, såväl i Tyskland som på internationell nivå. Fakta bekräftar det välgrundade i vårt bestämda motstånd mot det tyska kapitalistiska förenandet och i våra varningar riktade till den tyska och den internationella arbetarklassen."

Vi kan avsluta den parentes och konstatera att alla har omvänt sig till att återinföra det privata ägandet av produktionsmedlen för att anpassa sig till de nya villkor som dikteras av den amerikanska imperialismen, som har för avsikt att använda det gamla systemets ramar. Under tiotals år svor dessa människor, anställda av statens parti, sin trohet till "realsocialismen" och till Bresjnev. En trohet till denna påstådda socialism som, efter att Stalin hade exproprierat massorna från den demokratiska kontrollen över den sociala egendomen, bestod i att dessa bildade en privilegierad kast. Återvändsgrädden för det byråkratiska systemet ledde dem, i f d Sovjetunionen, i öststaterna och i Kina, att lätt omvända sig till "marknadsekonomin".

För några år sedan var det KGB som var centrum för beslutsfattandet i Sovjetunionen och för öststaternas alla regeringar. Idag är det de amerikanska rådgivarnas roll att tillsammans med säkerhetspolisen bilda ett centrum för den "demokratiska rörelsen". Colby, f d chef för CIA, vistades i Bulgarien i början på 1992 för att leda ett möte med alla chefer för de politiska poliserna från Östeuropa och det f d Sovjetunionen. De beslut som fattades har förblivit hemliga, men ett av dem läckte ut till pressen: poliser och "KGB-are" ska skickas till USA för att utbildas i enlighet med den "fria världens" polistradition.

Igår lovprisade nomenklaturisterna i Sovjetunionen och Öststaterna Stalin och den privilegierade byråkratiska kasten. Idag skriver de, för att säkra sin maffiamakt, ännu mer om nödvändigheten att återinföra marknadsekonomin och att privatisera, medan folket sjunker allt djupare ner i misären.

KOMMUNISTPARTIERNAS SAMMANBROTT ÄR EN OÅTERKALLELIG PROCESS

Efter murens fall så rasade, som vi vet, den ena efter den andra byråkratiska regeringen samman. Kommunistpartiernas ledare förstod genast innebörden av förändringen och skyndade sig att framträda som "socialdemokrater". Som korrumperade bland korrumperade hittade de en samlingspunkt i den Andra Internationalen (Socialistinternationalen), vars vice-ordförande Andres Perez, Venezuelas ärkekorrumperade president, är representativ för de individer som utgör dess ledning. Detta i en situation där övergången från en ekonomi med social egendomen till en ekonomi med privat ägande av produktionsmedlen leder till arbetslöshet och prisökningar och försämrar livsvillkoren för de folkliga massorna i sådan grad att det för tiotals miljoner män, kvinnor och barn handlar om att överleva.

Det är på detta sätt som systemet med ett enda parti och med fackföreningar som fungerar som den byråkratiska statens maskineri har ersatts av ett pluralistiskt system där en rad partier och tiotals och åter tiotals politiska grupperingar har bildats som en produkt av den upplösning som det påstådda "centret" för den påstådda "kommunistiska världsrörelsen" genomgått. I denna mångfald av organisationer finns det dem som söker efter vägen för oberoende handlingar. Massorna och aktivisterna kan inte se klart i vilken riktning de ska gå. Så t ex den sjuksköterska "som skadade handen" under demonstrationen den första maj 1993 i Moskva - en demonstration som kraftigt undertrycktes av Jeltsin. Hon uttalar sig för en fransk journalist (rapporterat av *Journal du Dimanche*, den 2 maj 1993):

"De (Jeltsin och hans polis) hade ingen rätt att hindra oss från att tåga fram på Röda torget. De vann sin folkomröstning genom att ljuga i TV och inrätta gratisrestauranger i vallokalerna. Räcker inte det för dem? Jag ångrar inte att jag vågade kasta sten på poliserna. Jag vill varken gå tillbaka till den gamla ordningen eller att Jeltsin och hans korrumperade gäng ruinerar landet. Nästa gång kommer jag att vara ännu elakare."

Detta uttalande bekräftar analysen i de punkter av rapporten som handlar om den politiska utvecklingen i Sovjetunionen och i Öststaterna (jmf även med storstrejken i de f d Östtyskland). Det bekräftar även metoden för den Öppna Världskonferensen för en Arbetarinternational. Fjärde Internationalen och dess sektioner ställer inte sitt program för den politiska revolutionen i motsättning till oberoende organisationer. Fjärde Internationalen och dess sektioner försöker, och kommer att fortsätta försöka, hjälpa dessa oberoende grupperingar och föreslå dem en fri politisk diskussion om vägen och medlen för att hjälpa massorna att själva ta sig ur den återvändsgränd till vilken de, i alla länder, dras av systemet med privat ägande av produktionsmedlen. Genom överenskommelsen om kampen mot privatiseringarna, en överenskommelse om grunden för den proletära internationalismen, drar Arbetarnas Internationella Nätverk (AIN) upp ramen för en fri diskussion mellan alla sina medlemmar.

För att hjälpa massorna till ett engagemang som, genom deras egna oberoende handlingar och medel, leder till deras frigörelse, utgår vi ifrån de lösningar som krävs för att lösa den revolutionära ledarskapskrisen. Fjärde Internationalens

sektioners kamp för oberoende arbetarpartier och deras försvar av arbetarnas organisationer utgör just ett av dessa medel.

Hela världssituationen utmärks av det enorma ansvar som den Andra och Tredje Internationalens urartade partier har. När de bildades hade de inristat på sina flaggor att det privata ägandet skulle exproprieras, eftersom detta produktionssystem blivit ett hinder för produktivkrafternas utveckling. Detta mål övergavs av partiernas apparater, som istället blev imperialismens direkta hantlangare.

Såsom partier som urartats ända in till benmärgen tvekar de inte att, i nära samarbete med den borgarklass som de tjänar, angripa de rättigheter och sociala erövringar som tidigare generationer tillkämpat sig i en hård klasskamp. De tvekar inte ens, och reser därmed upp ytterligare hinder för de arbetande klassernas kamp, att verka för en korporatistisk integrering av arbetarorganisationerna, i synnerhet de oberoende fackföreningar som bildats för att tvinga till sig förbättringar av livs- och arbetsvillkoren från kapitalisterna.

Låt oss konstatera, och det är inte någon överraskning för oss, att världen över så följer "kadrerna" för det som har kallats den "kommunistiska världsrörelsen" samma utveckling. Igår var de hantlangare åt byråkratin i Moskva, byråkratin i Bejing och åt det så kallade "lägret av socialistiska länder". Idag omvänder de sig lätt och snabbt till försvarare av den "nya världssordningen", made in USA.

Partierna från den internationella apparat som tjänat byråkratin i Kreml eller den i Bejing drabbas alla av kriser, sammanbrott och uppsplittringar på olika fraktioner. Denna process är oåterkallelig. Byråkratins fall drar undan benen för de partier som genom sitt stöd till den kontra-revolutionära kast som lett fram till Sovjetunionens sammanbrott. Vad gäller den kinesiska byråkratins toppskikt bedriver de en vansinnig marsch för att återinföra kapitalismen, inte minst med hjälp av frihandelszoner, där miljoner arbetare drivs till total fattigdom. Dessa frihandelszoner, som säkrar imperialismens inträngande, ifrågasätter på sikt till och med Kinas enhet som stat.

I denna kris - som inte är identisk varken till sin form eller till sin hastighet i de olika länderna, och inte heller utvecklas rättlinjigt - söker aktivister och strömningar efter en oberoende väg. Men så gott som samtliga fraktioner som utgår ifrån apparatens toppskikt ansluter sig till försvaret av det privata ägandet av produktionsmedlen och av den borgerliga staten.

I Italien t ex, där det finns två organisationer med sitt ursprung i det italienska kommunistpartiet, så använder "*Rifondazione comunista*" sin tyngd för att hindra alla enhetliga mobiliseringar som leder till en generalstrejk mot Amatos planer, medan PDS direkt deltar i uppgiften att restaurera den borgerliga statens fasad för att den ska kunna verkställa IMF:s planer.

I Spanien har existensen av flera olika fraktioner i kommunistpartiet, alla formade av de monarkistiska institutionerna, använts som ett medel för att hindra allt verkligt motstånd mot Maastricht-avtalet.

I Frankrike stödde kommunistpartiet Mitterand-Bérégovoy-regeringen fullt ut, i synnerhet genom sitt röstande i parlamentet. En politik som också kommer till uttryck i att Georges Marchais (franska kommunistpartiets ledare, *övers. anm.*)

bedyrar sitt stöd till Clinton efter sin resa till USA och på den stalinistiska ledaren Lajoinies presskonferens efter ett möte med den demokratiska ordföranden för representanhusets försvarskommission, då Lajoinie deklarerar att han har konstaterat en "samsyn".

I Algeriet, där det stalinistiska partiet upplöste sig i januari 1993 för att bilda en öppet klassamarbetande gruppering som deklarerar att kapitalismen är nödvändig under en övergångsperiod i Algeriet, i namn av kampen för modernitet och mot upplysningsfientlighet. Den framställer sig som spjutspetsen för repressionen, uppmanar till en förstärkning av den genom att uttala sig mot alla former av oberoende organisering för arbetarna, i själva verket för att ge sitt stöd till verkställandet av IMF:s privatiseringsplaner som statsledningen vill sätta i verket.

I Senegal vägrar det stalinistiska partiet (PIT) att ta upp kampen mot reformen av arbetslagstiftningen och deltar i Abdou Dioufs regering.

I Sydafrika använder kommunistpartiet alla sina krafter för att få den svarta befolkningen att avstå sina krav. Det förkastar kravet på "en man, en röst" och underkastar sig en reform av apartheidsystemet som endast syftar till att säkra stabiliteten hos en stat som är uppbyggd på den vita minoritetens herravälde.

Exemplen kan mångfaldigas. I grunden befinner sig de olika fraktionerna av "förnyare" och "nybyggare" på samma plan. Vad gäller Frankrike kan vi citera Fitterman, f d minister i Mitterrand-Mauroy-regeringen, fortfarande medlem i kommunistpartiets politbyrå:

I fråga om nationaliseringar om vilka "den politiska debatten har handlat sedan 1977": Det är tydligt att det handlar om en avart av den klassiska vision som vi har haft under hela århundradet och som går ut på att tro att det väsentliga i förvandlingen av samhället är att förändra ägandet. Erfarenheten har visat att detta inte är tillräckligt och ibland inte ens avgörande. Det hade varit nödvändigt att insistera mer på den demokratiska driften av företagen än på deras ägande."

Bortom taktiska skillnader så delas denna position av andra grupperingar som vuxit fram på initiativ av andra ledare från kommunistpartiet: Le Pors, Herzog och andra stalinistiska digniteter som omvandlat sig till apostlar för en korporatistisk ordning.

De organisationer och medlemmar som är knutna till Förenade Sekretariatet befinner sig, liksom i Italien där de gått in i "Rifondazione", inom ramarna för denna "förnyelse" som organiserar "koalitioner" och "forum" där den gemensamma nämnaren är en öppen övergång till ställningstaganden som försvarar den borgerliga staten sådan den är. Vad gäller Frankrike så innebär det ett försvar av den Femte Republikens institutioner. Det vittnar den valplattform som LCR anslutit sig till om. I sin vägran att ifrågasätta systemet med privat ägande av produktionsmedlen föreslår LCR "en mänsklig tillväxt (sic!) som vägrar att ha marknadens lagar, produktivismen och en överdriven konkurrens som enda kriterium (sic!)." Med andra ord så handlar det för LCR om att mildra den kapitalistiska marknadens lagar och den ursinniga konkurrens som de imperialistiska makterna hänger sig åt, i en situation där "produktivkrafterna kvävs inom ramarna för nationalstaterna och den privata egendomen". Genom att

uttala sig för en "reform" av det privata ägandet hamnar LCR helt naturligt sida vid sida med förnyare och nybyggare av alla slag, som antingen kommer ifrån, eller fortfarande är medlemmar i kommunistpartiet, för att kräva att konstitutionen "reformas": *"Det är nödvändigt (...) att göra slut på de antidemokratiska mekanismer som ingår i den Femte Republikens konstitution. Det är nödvändigt att samtidigt säkra en ny effektiv jämvikt mellan den verkställande och lagstiftande makten och förstärka parlamentets roll. (...) Det är nödvändigt att kraftigt öka decentraliseringen och medborgarnas makt på alla nivåer."*

Att "reformera" den borgerliga staten genom att stötta dess krisdrabbade bonapartistiska institutioner, ja, det är programmet för en organisation som åberopar sig på Fjärde Internationalen!

Diverse renegater, i Frankrike liksom annorstädes, tjänar som mellanhänder i dessa grupperingar. Det är fallet med Langevin (fd medlem i FIs franska sektion), som arbetar med en tidskrift tillsammans med de stalinistiska fd ministrarna Ralite et Le Pors, som i sin tur samarbetar med kapitalistiska företagschefer för att organisera uppsägningar, flexibilitet och omstruktureringar... Dessa fd ministrar, som organiserat reformer mot arbetarnas intressen inom sjukvården och den övriga offentliga sektorn, samarbetar harmoniskt med krafter knutna till Socialistpartiet, med Pierre Broué (historiker och fd medlem i FIs franska sektion) och andra.

Vi har sett att i det fd Sovjetunionen (se uttalandena från de demonstranter som citeras ovan) att massorna och de grupper och organisationer som lösgör sig från upplösningsprocessen varken vill *"gå tillbaka till den gamla ordningen eller att Jeltsin och hans korrumperade gäng ruinerar landet"*.

Bland de andra uttalanden som den franska tidningen rapporterar från den demonstration som bekämpades av "demokraten" Jeltsin kan vi framhäva denna: *"Vadim, 40 år, forskare som i det närmaste är arbetslös, befann sig i kvarteret av en slump och säger att han under några minuter kände "inbördeskrigets vind blåsa. Jag röstade för Jeltsin i brist på annat, men man har inte rätt att slå på folk på detta sätt, eller ens att hindra dem från att demonstrera. Jag tror vi befinner oss i en farlig utförsbacke. Jag är orolig för mitt land."*

Denna demonstrant hade röstat för Jeltsin som, efter Gorbatjov, har för avsikt att tvinga igenom en "ekonomisk reform". Han har säkert trott på det "sköna med att återinföra kapitalismen", som han trodde skulle leda till en standardökning för alla. Han tror fortfarande på detta. Men han är arbetslös tillsammans med miljontals andra, och för tiotals miljoner utgör privatiseringarna ett hot mot deras möjligheter att överleva. Detta är den objektiva och subjektiva grunden för bildandet av oberoende grupperingar, politiska organisationer och fackföreningar.

Samma sak gäller, under andra sociala produktionsförhållanden, för de utsugna i de imperialistiska och de dominerade länderna. "Kommunistpartiernas" arbetarmedlemmar och förtroendevalda har accepterat sitt partis disciplin. De såg i "Partiet", och i den av den stalinistiska apparaten kontrollerade fackföreningen, en organisation för arbetarnas frigörelse; det "socialistiska fosterlandets" organisation. Sovjetunionens sammanbrott - en följd av berlinmurens fall - har öppnat en kris för den "kommunistiska världsrörelsen" som bryter samman

kommunistpartierna. En del av dessa medlemmar och fötroendevalda anser fortfarande (även om det är med allt större svårigheter) att t ex det franska eller portugisiska kommunistpartiet vägrar att kompromettera sig med kapitalismen, liksom tidigare generationer inte förstod att kommunistpartiernas apparater, tillsammans med KomIntern, definitivt anslöt sig till den borgerliga ordningen 1933.

Men de ser hur Lajoinie har en "samsyn" med den amerikanska imperialismen, hur apparaten anpassar sig till de "omstruktureringsplaner" som Camdessus och IMF vill driva igenom i alla länder.

Det finns ett annat skikt med medlemmar som (med hjälp av de f d trotskister för vilka övergivandet av Fjärde Internationalen och dess program utgör inträdesbiljetten till dessa grupper) tror att den fraktion av apparaten som konstituerat sig i förnyar- och nybyggargrupper söker en väg för att utvärdera "den kommunistiska världsrörelsens" misslyckande. De ser inte att denna fraktion av apparaten, korrumperade bland korrumperade, inte gör någonting annat än att erbjuda sina tjänster till den privata egendomens världsordning. De sträcker sig t o m så långt att de inordnar sig i en korporatistisk ordning.

Även här har vi den objektiva och subjektiva grunden för bildandet av oberoende grupper och politiska organisationer, samt för försvaret av fackföreningarnas oberoende.

Under andra politiska förhållanden utvecklas denna process även inom de partier i Andra Internationalen som har kvar sina rötter i den gamla socialdemokratin.

Det är alltid nödvändigt att åberopa fakta och det praktiska handlandet. När det gäller Socialistinternationalen och dess medlemspartier, som efter den stalinistiska byråkratins sammanbrott, och den oåterkalleliga upplösningen av de partier som var knutna till den, utgör det huvudsakliga politiska skyddet för imperialismen, är det för övrigt knappast möjligt att använda texter med "teoretiska" pretentioner. Den tiden är förbi då de socialdemokratiska partierna, som slagit in på klassarbetets väg, kände ett behov av att rättfärdiga sig ideologiskt.

Det händer dock att det dyker upp deklamationer från detta gytter av partier, varav många innehar regeringsansvar, kallat "Socialistinternationalen". Här följer ett utdrag från en deklamation antagen av den kongress som Socialistinternationalen nyligen höll i Berlin (september 1992):

"Det är sant att marknadsmekanismer och tävlan är nödvändiga för ekonomisk tillväxt och utveckling, men det är också sant att den fria marknaden inte utgör någon garanti för rättvisa. Den demokratiska socialismen erkänner alltså staten såsom folkets nödvändiga tjänare för att garantera ett rättvist och jämlikt samhälle. Regeringar måste vara effektiva och hållas ansvariga för sina handlingar genom ett demokratiskt meningsutbyte och demokratiska beslut förankrade i ett representativt samhälle."

Vi kan lägga märke till att bortsett från sin innehållslösa karaktär, så har denna deklamation förtjänsten (om man nu kan säga det) av att klart ta ställning för att det kapitalistiska utsugningssystemet måste bibehållas ("marknadsmekanismer och tävlan är nödvändiga") och att om det behöver reformeras eller lindras så måste det ske inom ramarna för att det ska fungera smärtfritt.

Det väsentliga är inte att råden om lindringar i verkligheten (och i synnerhet vad gäller de socialdemokratiska partier som sitter vid makten) är ett spel för galleriet. Det som är viktigt att understryka, det är att, även vad gäller den uttalade ideologin, Socialistinternationalens uppfattning inte är den klassiska "reformistiska" uppfattningen. Reformismen hävdade att en serie av reformer successivt skulle avskaffa kapitalismen. Socialistinternationalens resolution definierar detta system som det bästa möjliga, i en epok då kapitalismen hotar själva grunden för civilisationen.

Låt oss också lägga märke till hur alla grupperingar från kommunistpartierna, även "förnyarna", mer eller mindre öppet ansluter sig till Socialistinternationalens positioner. Detta är en avgörande fråga: under årtionden har de stalinistiska partierna och de socialdemokratiska partierna, var och en på sin plats (och i en hård inbördes konkurrens) bidragit till att bevara den imperialistiska borgerliga ordningen. Sammanbrottet av Sovjetunionen, de byråkratiska apparaternas världscentrum, har dragit undan stödet till kommunistpartierna och deras kris har blivit en väsentlig destabiliserande faktor även för de socialdemokratiska partierna.

Bilden bör kompletteras med det sätt på vilket Berlinkongressen, på vilken hundra organisationer formellt var representerade, hölls: inga diskussioner, men en strid ström av tal från de högsta hönsen, inom de strikta ramar som det tunga presidiet fastställt. En av kongressens delegater la märke till att, såsom en symbol, att en turkisk minister kråmade sig och skröt om hur duktig hans regim var, medan polisen utanför skingrade turkiska aktivister, som jagats ifrån sitt land av förtryck och misär.

Låt oss påminna om att "Socialistinternationalen" idag består av en rad partier som inte ens formellt eller historiskt är arbetarpartier. Det gäller t ex det venezuleanska partiet, lett av Carlos Andres Perez, ansvarig för beskjutningen av en arbetardemonstration i Caracas; Rabins parti som hetsar fram våldet mot det palestinska folket; Zamoras parti som verkställer IMF:s order i Bolivia; Ben Alis tunisiska parti som förtrycker arbetarna genom att verkställa IMF:s planer.

Det är under dessa förhållanden som en rad hjälpkrafter - Favre, Broué (fd medlemmar i FI) - försöker få det brasilianska Arbetarpartiet (PT) att ansluta sig till Andra Internationalen. Sålunda hölls, enligt tidningen *Jornal do Brasil* från 1 december, i november 1992 ett möte i Paris mellan Mauroy, Socialistinternationalens ordförande, och Lula, brasilianska Arbetarpartiets ordförande, där brasilianska Arbetarpartiet erhöll status som "observatör". Denna kontakt underlättades av Favre, medlem i brasilianska Arbetarpartiets kommitté för internationella kontakter och med mycket nära kontakter med franska socialistpartiets ledare.

Samme Favre har, i ett förord till en bok av P. Broué om Brasilien, skrivit att han anser att brasilianska Arbetarpartiet borde ha stött Collor. På Arbetarpartiets kongress 1990, uppmanade representanten från franska Socialistpartiet dem att "stöda Collors korrekta åtgärder". En politik som syftar till att få Arbetarpartiet att acceptera IMF planer, dvs att förstöra det som ett oberoende Arbetarparti.

Andra Internationalens "traditionella" partier, de som verkligen har sitt ursprung i arbetarklassens historia, som har (eller hävdar att de har) en arbetarbas och som

kan definieras som "borgerliga arbetarpartier" - arbetarpartier pga deras ursprung i förhållande till klasskampen, borgerliga pga den borgerliga karaktären på den apparat som kontrollerar dem - har genomgått, och genomgår för närvarande, en djup urartning.

Denna politik kommer till uttryck i en total och fullständig underkastelse till den "nya världsordningen", genom en total uppslutning bakom det imperialistiska angreppet mot det irakiska folket, och vad gäller den franska "socialistiska" regeringen t o m genom att organisera detta angrepp, medan engelska Labours ledning med Kinnock i spetsen röstade för Major i parlamentet och tyska SPDs ledning - efter att ha "dragit lärdomar" från detta krig - uttalar sig för en förändring av konstitutionen som ska göra det möjligt att skicka tyska trupper utomlands. I samma anda uttalar sig nu en rad av Andra Internationals ledare idag inte bara för den påstådda "fredsplanen" för Bosnien, som styckar upp landet, utan de deltar även aktivt i en kampanj för att be FN att "*skapa fred med alla medel*". Detta inbegriper ett angreppskrig, som många "socialistiska" ledare uttryckligen har uttalat sig för.

Detta ställningstagande i förhållande till kriget, och i synnerhet i förhållande till militäraktioner under FNs beskydd och till den "humanitära hjälpen", omfattas av alla krafter som åberopar sig på försvaret av det privata ägandet av de stora produktionsmedlen. Från resterna av den stalinistiska apparaten och Socialistinternationals och dess partier till pablismen utsträcker sig enigheten om stödet till FNs "fredsplaner", i den internationella rättens namn. Genom kriget och sedan handelsblockaden mot Irak föll alla in i ledet kring denna avgörande fråga. Det aktuella exemplet med Jugoslavien och Vance-Owen-planen är i högsta grad signifikativt. Ifrågasättandet av folkens rätt till självbestämmande används som stöd för att verkställa IMF:s planer.

I samma idéfär kan vi konstatera att det råder enhet kring försvaret av den israeliska staten och kring de "förhandlingar" som förs under FNs beskydd och som syftar till att köra över det palestinska folkets rättigheter, vilka inte kan komma till uttryck annat än i bildandet av en enhetlig palestinsk stat, grundad på en palestinsk konstituerande församling som garanterar rättigheterna för samtliga samfund över hela landområdet. Och inom ramarna för ett fritt förbund av Mellanöstern-republiker. Förenade Sekretariatets senaste ställningstaganden uttrycker dess stöd för den israeliska staten.

Det gemensamma budskapet från dessa partier är, som Jorge Semprun, f d ansvarig för det spanska kommunistpartiet och f d kulturminister i Gonzalez regering, har sagt, att: "*Det nuvarande samhällets horisont kan inte överskridas.*" Eller som den socialistiska premiärministern Gonzalez säger: "*Marknadsekonomi kan inte ersättas*".

Det är i denna nödvändighets namn som dessa "socialist"-partier, överallt där de sitter i regeringsställning, med grymhet driver en politik som leder till misär och förfall, vilket är nödvändigt för att bevara det privata ägandet av produktionsmedlen. Överallt förklarar de att de är underkastade denna nödvändighet.

Abdou Dioufs parti i Senegal försöker, för att motsvara IMF:s krav, ifrågasätta arbetslagstiftningen, medan det chilenska socialistpartiet, som sitter med i

regeringen, stöder hela politiken med privatiseringar och nedrustning av socialförsäkrings- och pensions-systemen.

Även där de sitter i den parlamentariska oppositionen, vilket är fallet i de flesta europeiska länder, är socialdemokratin så upptagen med en politik som syftar till att hindra massornas motstånd och att täppa till alla politiska utvägar för arbetarna att krisen kommer till uttryck där också. I synnerhet genom en förändring av deras förhållande till arbetarklassen, såtillvida att denna i sitt sökande efter vägen för en oberoende politik hamnar i allt våldsammare konflikter med den socialdemokratiska apparaten, vilket bryter fram i de fackföreningar den kontrollerar.

Det var fallet i Tyskland med marschen mot Bonn den 26 mars. Den hade tvingats fram genom trycket från en serie av demonstrationer, trots öppna splittringsförsök från vissa socialdemokratiska ledare med inflytande i IG-Metall, och mot SPD-ledningens politik, som bl a inneburit undertecknandet av en solidaritetspakt som syftar till att knyta upp fackföreningarna till Kohl-regeringen.

I början av februari i England uttalade sig Labours ledare John Smith på ett sätt som pekar framåt mot en nationell samling: *"Vi behöver både marknaden och en aktiv regering."* Den f d ministern Tony Benn svarade att: *"Det verkar som om man begär av Labour att utplåna sig och gå med i en koalitionsregering."* För den franska finansstidningen *La Tribune* (9 februari 1993) är den avgörande frågan *"Labours förmåga att bryta de organiska banden till de fackföreningar där det har sitt ursprung och som fortfarande har en lika stor tyngd vad gäller ekonomin och valet av ledare."*

I Frankrike känner socialistpartiet sedan parlamentsvalet av konsekvenserna av sitt valnederlag. Socialistpartiet tvingas idag, i form av den nedbrytningsprocess som de drabbats av, betala att det under tolv år omvandlade sig till ett verktyg för att försvara den Femte Republikens bonapartistiska institutioner.

Sedan KomInterns och dess partiers urartning har alltså kommunistpartiernas stalinistiska apparater säkrat försvaret av den borgerliga ordningen. De har såsom Kremles direkta hantlangare fungerat som den borgerliga ordningens indirekta försvarare, växelvis - och som deras ursäkt till "vänster" - med de socialdemokratiska partierna, imperialismens direkta hantlangare i arbetarnas led.

Kommunistpartiernas upplösningsprocess, som ännu inte är avslutad, gör att de socialdemokratiska partierna bli ensamma kvar på scenen. Detta i en världssituation där den amerikanska imperialismen, efter Sovjetunionens sammanbrott, alltmer ensam tvingas samordna och centralisera försvaret av den "nya världsordningen". Den första och signifikativa konsekvensen av de socialdemokratiska partiernas situation är, i synnerhet i de länder där de är arbetarklassens dominerande parti, att deras styrka i valen och i parlamenten börjar upplösas (Tyskland, Sverige, Italien osv).

Det är i den här rapporten inte fråga om att definiera en taktik för ingripandet i de socialdemokratiska partiernas kris, men utan tvekan kommer den pågående processen att leda till splittringar, som i en rad länder redan utgör en stödjepunkt för att organisera de aktivister och förtroendevalda från arbetarrörelsen som fortfarande är medlemmar i socialdemokratin, eller som har varit det,

huvudsakligen i kampen mot privatiseringar och mot IMF:s planer, som syftar till en integrering av oberoende fackföreningar.

SLUTSATS - FJÄRDE INTERNATIONALENS ÅTERPROKLAMERING

Vi har alltså, som den här rapportens slutsats, besvarat frågan om det är nödvändigt att återproklamera Fjärde Internationalen, i förhållande till den stora historiska uppgift som formulerats i Fjärde Internationalens program: *"Den politiska situationen i världen kännetecknas i sin helhet huvudsakligen av den historiska krisen för proletarietets ledarskap."* Alla paroller och krav i programmet slår fast att *"de byråkratiska apparaternas desperata ansträngningar att stanna historiens hjul visar allt tydligare för massorna att den mänskliga civilisationens kris endast kan lösas av Fjärde Internationalen."* (Leo Trotskij)

Lösningen på detta problem har dröjt. Mot sekterismen, vars grund är *"vägran att kämpa för partiella krav och övergångskrav, dvs för massornas elementära intressen och behov av idag"*, har vi återinsatt Fjärde Internationalens uppbyggande i en *"övergångsform"*. Vårt svar på frågan om det är nödvändigt att återproklamera Fjärde Internationalen är följaktligen kopplat till strategin för den Öppna Världskonferensen för en Arbetarinternational. Vi har besvarat denna fråga i en situation där arbetarrörelsen är stadd i upplösning. En flyktig situation där vi måste kämpa för att försvara och återerövra klassoberoendet. Detta i vetskap om att återproklameringsen av Fjärde Internationalen innebär att vi förser oss med det politiska och organisatoriska verktyg som krävs för att vi ska kunna fullborda våra uppgifter, och därmed möta de stora omvälvningar som är på gång. Omvälvningar som kommer att lämna de tidigare omvälvningar, som förekommit under den hårda marschen framåt som mänskligheten avverkat under historiens gång, långt bakom sig.

De problem som mänskligheten står inför, *"socialism eller barbari"*, kräver att roten till det barbari som sprids över världen avskaffas: systemet med privat ägande över de stora produktionsmedlen.

Att med ett jakande besvara frågan om det är nödvändigt att återproklamera Fjärde Internationalen innebär att progressivt sätta alla praktiskt politiska och organisatoriska medel i verket. I första hand att förstärka de sektioner som aktivt deltar i klasskampen och att i varje land där det ännu inte finns någon sektion skapa en kärna tillhörande Fjärde Internationalen. I alla lägen stöda uppbyggandet av oberoende arbetarpartier i lämpliga former och delta i försvaret av oberoende politiska och fackliga organisationer.

På Fjärde Internationalens sektionskonferens deltar delegationer från närmare 40 länder. Denna internationella representation visar att sektionernas världskonferens verkligen gör skäl för namnet *"världskonferens"*.

Visst, vägen kommer inte att bli lätt, men beslutet att återproklamera-nygrunda Fjärde Internationalen utgör ett väsentligt steg framåt. Låt oss upprepa att när konferensen väl beslutat om återproklameringsen handlar det om ett praktiskt utarbetande för att göra det möjligt att fortsätta och förstärka det organiserade, ihärdiga, sammanhängande och systematiska arbetet.